

COLECȚIA "PHILOBIBLON" A BCU "LUCIAN BLAGA"

Catalogul manuscriselor filosofice din colecțiile

BCU"Lucian Blaga" (sec. XVII – XX)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Emilia Mariana Soporan

**Catalogul manuscriselor filosofice din
colecțiile BCU "Lucian Blaga"
(sec. XVII – XX)**

Presa Universitară Clujeană
Colecția "Philobiblon" a
Bibliotecii Centrale Universitare "Lucian Blaga"
Cluj-Napoca, 1999

Culegere computerizată: Emilia Mariana SOPORAN

Tehnoredactare computerizată: Meda Diana BÂRCĂ

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Traducere în limba engleză: ZSIZSMANN Eva

Coperta: arh. Tiberiu TRENEA

Copyright @ Presa Universitară Clujeană

ISBN 973-595-057-X

CUVÂNT ÎNTRDUCTIV

Departamentul Colecții Speciale al Bibliotecii Centrale Universitare "Lucian Blaga" deține un valoros fond de manuscrise al căror conținut reflectă caracterul multicultural și multiconfesional al culturii transilvănene.

Din acest bogat fond, domeniul filosofic este ilustrat de un număr de 144 manuscrise care tratează probleme de filosofie universală, istoria filosofiei, logică, psihologie, metafizică, etică, retorică, antropologie, estetică și oglindește interesul manifestat pentru acest domeniu de intelectualitatea transilvăneană.

Tematica abordată în aceste manuscrise este caracteristică istoriei gândirii filosofice europene marcând trecerea de la concepția religioasă despre lume, specifică Evului mediu, la viziunea laică asupra lumii ce se afirmă odată cu Umanismul, până la pătrunderea și afirmarea raționalismului în gândire.

Ideile Umanismului european au adus în centrul atenției omul în detrimentul divinității. Această mutație a permis laicizarea culturii care se voia o continuare istorică a tradițiilor spirituale ale antichității¹. Dintre filosofii antici greci cei mai studiați au fost Heraclit, Democrit, Epicur, Platon și Aristotel². Manuscrisul 336 conține ideile umanistului de expresie confesională unitariană Enyedi despre concepțiile lui Heraclit și ale lui Democrit, iar manuscrisul 1880 este un curs de filosofie aristotelică. Interesul

¹ Vasile Muscă, **Introducere istorică în filosofie**, Cluj-Napoca, 1996, p.175.

² **Istoria filosofiei românești**, vol.I, București, 1972, p.39.

intelectualității transilvănene pentru dezvoltarea liberă a personalității umane este relevat și prin prezența manuscrisului 1883, **Logica scotică**, în care filosoful a făcut distincția clară între teologie și filosofie³, precum și a manuscrisului 3075 care cuprinde observații asupra meditațiilor carteziene cu privire la certitudinea existenței omului ca ființă gânditoare⁴.

Pătrunderea ideilor iluministe în gândirea filosofică transilvăneană în secolul al XVIII-lea s-a făcut mai întâi sub forma lor moderată, wolffiană⁵. Mărturii ale acestei afirmații sunt numeroasele manuscrise care au fost utilizate ca manuale școlare pentru cursurile de logică, metafizică, filosofia naturii. La Cluj wolffianismul era predat în colegiile protestante încă înainte de 1777 de către profesorul Pataki Sámuel și mai apoi de elevul acestuia Verestói Sámuel (ms.3601)⁶.

Un loc aparte între manuscrisele filosofice îl ocupă scrierile iluministului / maghiar, ni organizatorul Vieții științifice maghiare din Transilvania⁷ și întemeietorul *Societății ardeleni maghiare pentru cultivarea limbii*⁸, Aranka György de la care ni s-au păstrat 24 manuscrise.

Interesul pentru ideile materialismului francez este ilustrat de manuscrisul 1797, o traducere a **Sistemului naturii** a lui Helvétius și de manuscrisul 1692 al gânditorului Denis Diderot.

În centrele reprezentative pentru cultura transilvăneană (Cluj, Aiud, Târgu Mureș) au avut loc confruntări de idei prin intermediul lucrărilor destinate învățământului mediu și

³ Diané Collinson, **Mic dicționar al filosofiei occidentale**, București, 1995, p.50.

⁴ Eadem, **op.cit.**, p.75.

⁵ **Istoria filosofiei românești**, vol.I, p.147.

⁶ **Ibidem**.

⁷ Jakó Zsigmond, **Philobiblon transilvan**, București, 1977, p.476.

universitar. Acestea sunt atât producții originale, cât și traduceri a concepțiilor filosofice ale reprezentanților clasicismului german (Kant, Krug, Fichte, Schelling). Aranka György a fost la început adeptul ideilor kantiene, iar în cadrul *Societății ardeleno maghiare pentru cultivarea limbii* organiza discuții publice pe această temă⁹.

În Transilvania s-a dezvoltat o orientare filosofică ce susținea accentuat criticismul kantian. Unul dintre susținătorii fervenți ai acestei orientări a fost Kőteles Sámuel, profesor la Colegiul reformat din Târgu Mureș, care a și tradus scrieri kantiene¹⁰. Căpăii ale cursurilor sale se păstrează și în Biblioteca Universitară clujeană: ms.1661 reprezintă cursul său de logică care a avut la bază modelul kantian, iar manuscrisul 1551 este cursul său de filosofie morală care valorifică aspectele pozitive ale eticii filosofului german.

Cele mai multe manuscrise provin din cercurile intelectualității maghiare din Transilvania. [Library Cluj](#)

Manuscrisul filosofic românesc cel mai vechi reprezintă cursul lui Papp Basiliu luat de un elev al său, Avraham Brebanu. De asemenea, în fondul de manuscrise se păstrează și patru manuscrise, notițe ale cursurilor lui Simion Bărnuțiu pe teme de metafizică, etică, estetică și psihologie luate de Ales. Barbu Brandia. Manuscrisul cu titlul **Chestiuni de metafizică, estetică și etică**, cu numărul 4455, sistematizează integral cursul de estetică al lui Simion Bărnuțiu¹¹.

⁸ *Istoria filosofiei românești*, vol.I, p.151.

⁹ *Op.cit.*, p.153-154.

¹⁰ *Ibidem*.

¹¹ Simion Bărnuțiu, *Estetica*. Text stabilit, îngrijit și prefațat de Ion Iliescu, București, 1972, p.47.

Odată cu înființarea colegiilor universitare iau naștere pe lângă acestea biblioteci cu rolul de a achiziționa manuscrise și tipărituri necesare procesului didactic. Bibliotecile acestor colegii își asigurau creșterea colecțiilor prin mai multe moduri. Unul dintre acestea consta în obligația fiecărui student plecat la studii în universități europene de a aduce, în limitele unei sume prestabilite, un număr de cărți¹². Un alt mod de achiziționare a publicațiilor reprezenta obligația fiecărui student care părăsește colegiul de a dărua unul sau două volume, instrumente ale muncii sale intelectuale, bibliotecii colegiului¹³. Numeroase astfel de manuscrise filosofice sunt note ale cursurilor ținute în școli din Cluj: Colegiul Reformat (manuscrisele 2997, 1325, 18580), Colegiul Unitarian (manuscrisele 2331, 1662), Târgu Mureș: Colegiul Reformat (manuscrisele 847, 878, 1611), Sibiu, Aiud, Oradea, Odorheiu Secuiesc.

Folosirea limbii latine în mediile culturale transilvănene datorată Bisericii catolice a făcut posibilă pătrunderea și răspândirea ideilor europene reformatoare. Limba latină a fost utilizată până târziu în Transilvania, manuscrise filosofice în această limbă existând până în secolul al XIX-lea, deși odată cu Reforma apare interesul pentru cultura în limbile naționalităților. Primele manuscrise de filosofie în limba maghiară din fondul bibliotecii noastre sunt din secolul al XVIII-lea, iar în limba română doar din secolul al XIX-lea.

Din punct de vedere cronologic numărul manuscriselor filosofice crește în funcție de dezvoltarea învățământului filosofic. În fondul Bibliotecii Centrale Universitare "Lucian Blaga" din

¹² Jakó Zsigmond, *op.cit.*, p.391.

¹³ *Ibidem*.

secolul al XVII-lea s-au păstrat doar cinci manuscrise filosofice, în timp ce secolele XVIII și XIX sunt mai bine reprezentate existând un număr de 41 manuscrise, respectiv 93. Dezvoltarea tiparului face ca tipăriturile să fie accesibile unui număr tot mai mare de intelectuali, rolul didactic al manuscriselor fiind preluat treptat de către cartea tipărită, iar spre sfârșitul secolului al XIX-lea acesta încetând. De la începutul secolului XX se păstrează în manuscris o istorie a filosofiei în trei volume, o dizertație și o prelegere.

Cercetarea acestor manuscrise oferă cercetătorului istoriei filosofiei românești argumente în stabilirea cu o mai mare certitudine a originii ideilor din spectrul gândirii filosofice transilvănene.

*

Criteriul de ordonare a manuscriselor în acest catalog este cel cronologic. Pentru manuscrisele la care datarea a fost posibilă numai prin încadrarea la un secol ordinea este cea alfabetică. Descrierea manuscriselor am făcut-o pe următoarele nivele:

I. Date externe: cotă, datare, file, dimensiuni atât în format bibliologic cât și în cel comercial, în centimetri.

II. Date interne: autor, titlu, incipit și desinit, cuprins, însemnări de orice natură. În cazul miscelanelor textele au fost numerotate, iar cuprinsul a fost redat numai pentru cele filosofice.

III. În note s-a precizat limba în care a fost scris manuscrisul, dacă a fost scris de un autor sau de mai mulți, cerneala utilizată și proveniența, acolo unde a fost posibilă stabilirea certă.

Acest catalog reprezintă un instrument de lucru adresat în special cercetătorilor din domeniul istoriei filosofiei precum și

acelora din domeniul istoriei învățământului filosofic
transilvănean.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SECOLUL XVII

Ms. 1099

1615; 210 ff. ; in-duodecimo (17x9 cm)

**TIMPIUS, Mathias, Mensa theolo-philosophica seu
conviviorum pulpamenta et condimenta
suavissima hoc est**

Inc.: "Quoniam non omnes haec quaestiones...".

f.1v: *Ad candidum lectorem*

ff.2r-5v: *Ad modum reverendo pietatis, eruditionis, et sapientiae
gloria praestantissimo, vero,*

f.6r- 6v: *Index locorum communium hujusce mensae sapientum*

ff.7r-8r: *Caput I. De adulatione*

ff.8r-9v: *Caput II. De amicitia*

ff.9v - 4r: *Caput III De ambitione, honore et magistratu*

ff.14r-24r: *Caput IV. De animalibus*

f.24r-24v: *Caput V. De arboribus*

ff.24v-26v: *Caput VI. De artibus et studiis*

ff.26v-29v: *Caput VII. De avaritia*

ff.30r-31v: *Caput VIII. De aula*

ff.31v-35v: *Caput IX. De bello*

ff.35v-38v: *Caput X. De caelo*

ff.38v-39v: *Caput XI. De Christo*

ff.39v-48v: *Caput XII. De cibus*

ff.48v-55r: *Caput XIII. De conjugio*

ff.55r-56r: *Caput XIV. De consiliariis*
ff.56r-73v: *Caput XV. De convivis et convivatoribus*
ff.73v-77r: *Caput XVI. De Deo eusque cultu*
ff.77r-78r: *Caput XVII. De ditiis vomitibus*
ff.78v-79v: *Caput XVIII. De doctis et doctrina*
ff.80r-83r: *Caput XIX. De ebrietate*
ff.83r-86v: *Caput XX. De elementis*
ff.86v-87v: *Caput XXI. De epistolis*
ff.87v-90v: *Caput XXII. De haereticis*
f.90v-99v: *Caput XXIII. De homine*
ff.100r-101r: *Caput XXIV. De invidia*
f.101r-101v: *Caput XXV. De ira*
ff.101v-106r: *Caput XXVI. De justitia*
f.106r-106v: *Caput XXVII. De labore et otio*
ff.106v-107r: *Caput XXVIII. De lapidibus*
f.107r-107v: *Caput XXIX. De libidine*
ff.107v-108r: *Caput XXX. De libris*
ff.108r-109r: *Caput XXXI. De lingua*
f.109r-109v: *Caput XXXII. De litteris*
ff.109v-110v: *Caput XXXIII. De magia malefica*
ff.110v-111r: *Caput XXXIV. De mansuetudine*
ff.111r-114r: *Caput XXXV. De medicina*
f.114r-114v: *Caput XXXVI. De mendacio*
ff.114v-117v: *Caput XXXVII. De meteoris*
ff.117v-120v: *Caput XXXVIII. De morte*
ff.121r-129r: *Caput XXXIX : De mulieribus*
ff.129r-130v: *Caput XL. De mundo*
ff.130v-131v: *Caput XLI. De musica*
ff.131v-132r: *Caput XLII. De navigatione*
ff.132r-133r: *Caput XLIII. De nominibus quorundam hominum*

ff.133r-134v: *Caput XLIII. De epulo nuptiali*
ff.134v-136v: *Caput XLIV. De patientia*
ff.136v-137r: *Caput XLVI. De pictura et poesi*
ff.137r-139v: *Caput XLVI. De prudentia*
ff.139v-140v: *Caput XLVIII. De schola*
ff.140v-152r: *Caput XLIX. De senectute*
ff.152r-152v: *Caput L. De sepultura*
ff.152v-156r: *Caput LI. De somno et vigilia*
ff.156v-157r: *Caput LII. De stultis*
ff.157r-158r: *Caput LIII. De superbia*
ff.158r-159r: *Caput LIV. De templis*
ff.159r-161r: *Caput LV. De tempore*
ff.161r-163v: *Caput LVI. De Terra*
ff.163v-164v: *Caput LVII. De vestibus*
ff.164v-172r: *Caput LVIII. De vino*
ff.172r-173v: *Caput LIX. De virtute*
ff.173v-176r: *Caput LX. De vita*
ff.176r-181r: *Caput LXI. De urbibus et regionibus*
ff.181r-210v: *Caput LXII. De quaestionibus miscellaneis de rebus
variis*

Des.: "Ad majorem Dei gloriam".

Însemnări : f. 1r "Quaestiones symposiacae, facetiae quidem,
seriae tamen et multa gravitate conditae, nec non per
62. Locos communes dispositae studio et industria
Matthaei Timpitii theologiae. Luc. 24. V. 17. Qui sunt hi
sermone quos confertis ad invicem 1. Cor. 10. V. 31.
Sive manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis,
omnia ad gloriam Dei facite. Monasterii Westphalia.

Typis Lamberti Rassfeldii. Anno 1615".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătură originală în piele cu coperte de carton presat. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 3074

1619; 4 ff.; in-quarto (21 x 17 cm).

SCHNITZLER, Jacob , **Proscenium philosophiae**

Inc.: "Duae sunt a Deo per. opt. max..."

f.1r–1v: *Delineatio et resolutio generalis omnium*

f.1v: *Resolutio theoreticarum disciplinarum*

f.2r: *Metaphysica*

f.2r: *Mathematica*

f.2v: *Geometria*

f.2v: *Arithmetica*

f.2v: *Astronomia*

f.2v: *Geografia*

f.2v: *Optica*

f.3r: *Musica*

f.3r: *Physica*

f.3r: *Medicina*

f.3v: *Practicae philosophiae*

ff.3v-4r: *Juridica facultas*

f.4r: *Grammatica*

f.4r: *Dialectica seu logica*

f.4r: *Rhetorica*

f.4v: *Historia*

Des.: "...nulla certo methodo ipse."

Însemnări: f.1r: "Delineatio et resolutio generalis omnium
disciplinarum et artium, sub vocula philosophiae
contentarum. 1619".

f.4v: "Scriebat Jacobus Schnitzler Cibiniensis. Anno
aera Christiana 1619. 12. Julii"

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 1883

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1690-1694 ; 122 ff. ; in quarto (20x16 cm.)

<**Logica scotistica**>

Inc.: "Sapientiali qui agredimur studium, ...".

f.1r: *Prologus in dialecta*

f.1r-1v: *Questio proemialis*

ff.1v-8r: *Tractatus I. Terminis et theoris in genere affectionibus*

ff.8r-16r: *Tractatus II. De iis quae ad directionem operationis
spectant*

ff.16r-23v: *Tractatus III. De his quod ad dirigendam iram mentis
opere spectant*

ff.23v-29v: *Dialecticarum institutionum*

ff.30r-121v: *Disputationes in universam Aristotelis philosophiam, quibus ab adversantibus tum veterum, tum recentiorum iaculis Scoti philosophia vindicatur :*

ff.30r-39v: *Disputatio I. De natura logicae*

ff.39v-41v: *Disputatio II. De modis seu instrumentis sciendi*

ff.41v-47v: *Disputatio III. De vocibus et communibus earum affectionibus*

ff.47v-51v: *Disputatio IV. De eadem et diverso, sive de identitate et distinctione*

ff.51v-63r: *Disputatio V. De Ente rationis et (...) dis Intentionibus*

ff.63r-74r: *Disputatio VI. De universalibus in comuni*

ff.74r-87v: *Disputatio VII. De universali in particulari*

ff.87v-91r: *Disputatio VIII. De praedicamentis seu de antepredicamentis*

ff.91r-95r: *Disputatio IX. De praedicamentis in particularis*

ff.95r-105r: *Disputatio X. De praedicamentis respectivis*

ff.105r-108r: *Disputatio XI. De postpredicamentis*

ff.108r-112r: *Disputatio XII. De enuntiatione*

ff.112r-115v: *Disputatio XIII. De syllogismo in communi*

ff.115r-118v: *Disputatio XIV. De scientia*

ff.118v-120r: *Disputatio XV. De demonstratione*

ff.120r-121v: *Disputatio XVI. De syllogismo topico*

Des.: "... plura apud (...)".

Însemnări : Pe recto-ul copertei 2 "Logica scotistica dictata a M.V.P. Bernardino Ramocsahaky lectore pro hunc philosophice ordinario, scripta per R. fratrem Raphäelim Sztankovics, ord. min. ref. professor. Anno 1694 Polonys".

f. 122r: "Conclusio. Haec autem sunt rosae illae vernaes logicalibus de spiritis duro satis labore collectae, quae ut immarcescibiles permaneant, impono et in scribo viro dolorum Salvatori nostro Jesu Christo, qui pugnavit et vicit in spinis et ascenden Rex gloriae triumphat in rosis, has quoque in Patrium Paradisum implantavit, ut reddat aliquando coronam meritorum et gratiae ; omnes interim characteres praeteriti, praesentes et futuri personent Deo ter optimo maximo gloriam, Beatae et Virgini Mariae, Sancto Patri nostro Francesco, Sancto Antonio et omnibus sancti honorem, sub quorum auspicio spineto logicali nos tradidimus et opera illorum finem appulimus, quod et in futurum tribuat Deus gratia Domini nostri Jesu Christi. Et dicat omnis populus. Amen. Anno 1690. Die 13. Augusti." / Central University Library Cluj

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Din biblioteca Muzeului Ardelean, achiziționat de la Kun Dániel.

Ms. 3075

1696 ; 71 ff. ; in-quarto (21x17 cm.)

ROELIUS, Alexander, **Annotationes super meditationes chartesianos**

Inc.: "Quid sit philosophia, ...".

ff.2r-3r: *Introductio*

ff.3r-4v: *De prima philosophia*

ff.5r-12r: *Prima meditatio. Meditationum de prima philosophia in quibus Dei existentia et animae et corpore distinctio elim constant*

ff.13r-24v: *Meditatio secunda. De natura mentis humanae quod ipsa sit natura quam corpus*

ff.25r-43r: *Meditatio tertia. De Deo quod existat*

ff.43r-52v: *Meditatio quarta. De vero et falso*

ff.53r-60r: *Meditatio quinta. De essentia rerum materialium, et iterum de Deo quod existat*

ff.60v-71r: *Meditatio sexta. De rerum materialium existentia, et reali mentis a corpore distinctione*

Des.: "... error etiam locus subinte habet. Finis."

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Însemnări : f.1r "Annotationes super meditationes chartesianos quas ex orae celebriis proffesoris Alexandri Roelii s. scolae theologiae et philosophiae doctoris et profesoris. Ad calamum exceptit Paulus Teleki de Szek Symb. Si Deus cum me quis, contra me ? Anno 1696."

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătură originală, cu coperte de carton presat. Donat de Teleki László de Szék Muzeului Ardelean. Pe f.1v ex libris tampon "Az erdely nemz. Museum Grof Teleki László leveltara".

Ms. 390

Sec. XVII-XVIII; 105 ff.(file albe:29-31, 38, 52-57, 71-73,96-97);
in-4 (21x17 cm)

Miscelaneah Melibe vagyun

1. f.2r-14v: **Apaffi Mihály Fejedelem Udvari Papjának Nagy
Ari Josefnek Praedicatioja, mellyet 1686 juliusnak
14-dik**

Inc. : "Napján Szeben az ország fő rendei ..."

Des.: "Az Isten szerelmes Fiáért igazgassa Lelkeiteket Ámen".

2. f.16r-28r: **Serenissimo Principii Eugenii**

Inc.: "Inexplicabili exaltatione glorioso Serenittis..."

Des.:"Illustri ac celebratissimi Domine. Servus".

3. f.32r-37r: **Cantus lugubris in exequentiis Leopoldi Ssv.
Regnorum Imperatoris Cibinii celebrati de
cantatus anno 1705**

Inc.: "Eheu quam fragiles sumus..."

Des.: "Férjfi és Assony".

4. f.39v: **Epitaphium**

Inc.: "Mathiae Corvini XXXIV-ti Regis Hung. Albae Regali.Anno

1490".

Des.: "Facta fuisse Deum, Fata fuisse Homonem".

5. f.40r-41v: **Threnodia C.D. Georgii Vetses ex Luc.X ad notam Psal.38**

Inc.: "Arany alma ragyogvánnya szivárvánnya...".

Des.: "Enekelnem Ament hadgyé".

6. f. 42r-v: **Ethica (maxime)**

Inc.: "Istent féld, ne beszéld másnak titkodat".

Des.: "E légyen éltedben rövid ethicad. Vége".

7. f.43r-43v: **Á menyország Kapujának zárja a Jesus Christus KeRésztfájának segítségével**

Inc.: "Quode mundus absas sole...".

Des.: "Nem csuda hát ha Isten is a' nagy szivüeket kísérti".

8. f.44r-45r: **Házasulandók praescriptioja**

Inc.: "Ujj világot keres á ki házasodik".

Des.: "Melyről hald meg kérlek musákk szavokat".

9. f.45v-49v: **Convocator ad funns M.C.Georgii Banffi. 30 8-er 1735**

Inc.: "Gyengélkedő kezembe nehezédék meg az Ur."

Des.: "Qui erit observaverirt, rite paratus, lun, Dum."

10. f.49v-51v: **Quantus erit luctus cum iudex dixerit ite tantus erit fructus cum dixerit ipse venite**

Inc.: "Toties experta excellentiae2-da in me gratia animum nihi addit...".

Des.: "Materianobis debitas referendi gratias, amphir existat."

11. f.58r-70v: **Oratio Lutheri ad Papam**

Inc.: "Papa Pater Noster qui est Romae...".

Des.: "Haec ex Horologio Regio Politico depromere consilium fuit".

12. f.74r-83v: **Philosophorum quidam vili veste indutus cum Binallam principis non admitteret, Cluj pretiosissimas induit vestes (maxime)**

Inc.: "Cur binae p'era. partes corpori humano data sunt...".

Des.: "... mind takaritván meg kell enni".

13. f.84r-91v: **Valedictoria Domini baronis Alvinczi**

Inc.: "Abet.735 lussu Vostro Patres reliqnor que procerum".

Des.: "Patretur Excellentia Vostra graofissime".

14. f.92r-95v: **In natalem G. A.**

Inc.: "Soltans emiciut nascentis phosphorusinstat".

Des.: "Pace mea heraldus jenk latinus eris."

15. f.98r-103v: **Instructio Academica C.D.S.Hapiffi**

Inc.: "Junior Dominni est initium sapientiae ex Deum fine".

Des.: "Tempus te plura docebit, quod est Magister et Discipulus rerum".

16. f.104r-104v: **Praesenti Jesuicarum instructioni, subnexus est hymnus, memoria dignus; eorundem vitam experimens.**

Inc.: "Vis noscere jesuitas, quales illi ducunt invitas...".

Des.: "Haec studia patrum horum, Haec sancta vita ipsorum ,
Haec denique probitas".

17. f.105r-105v: **T. Mejdí Urte addot commendatoriája
T.Kövesdi Urte**

Inc.: "Az urban homálytalan és bizonyos igasság ugyan ez ...".

Des.: "...remenyesen bizvan áldások titkos kívánások kel megszűnnöd."

Textul în limbile latină și maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

SECOLUL XVIII

Ms. 1662

1707 ; 65 ff.(file albe: 65); in quarto (18,5 x 15 cm)

institutionum logicarum sinopsis

Inc.: "Institutio dicit ab instituendo, ...".

ff.2r-41r: *Pars prima logicae. Absolutae*

ff.41r-64r: *Pars altera logicae. Instrumentis, quibus themata tractanda sunt ?*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Des.: "...ne ars ab auditore anima adversa suspecta sit, et assensum inpediat."

Însemnări: f.1r: "Anno 1777. Morasan V. attam tiz márjasakat Szent János napig igyelt rea hagy egy, hod foldet meg szánt akar ugy. Sacratissimae Caesarie Majestatim Camerarius Intimus. Hol vagyon jó és hü szolgám Evisan."

f.65r: "Colophonem imponebat Thomas T. Tsegeri. Anno Domini 1703 Dei 12 Junii in schola M. Unit. Claudiopolitano. Circa hora tertiam".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătură originală în pânză, cu coperte de carton presat. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 873

1713-1743; 53 ff.; in quarto (20x16 cm).

Institutionum logicarum synopsis sive Rudimenta Logica

Inc.: "A voce logos quae inter artera tum rationem ...".

ff.2r-29r: *Liber primus. Inde dicta est logica*

ff.29v-54r: *Absoluta et prima pars logicae*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Des.: "Anno quo digitis cytharam resonabat Apollo."

Însemnări: pe verso-ul copertei 1 "Mert omnes syllogistica. Anno 1723 die 30 martii nostra e mea Soboles (...) et finis habens, finem duplex reitis, pure obligims, Chatarina (...) abitus differunt. (...) potest pelicari, res aliquid, unum Vespi. Hic liber haud alium pro Samuelem Joó. Agnoscit vere qui vocitatur (...)".
f. 54v "Distinctiones observatione dignae: ethice; h.l. modaliter. Phisice. Naturaliter. Categorematica. Acta externa. Syncategorematice mente vel ratione ut ita, nr. Sic. Collective conjunctim: distributive. Disjunctive. Emphatice in excellentissima significatione. Synthetice composite. Entitaliter. Quidditative.

Sensitive. Essentialiter: Practice, Poetice,
Scholastice, Effective, h.e. per operationem
moralem, per actum artificialem: Theoretice
contemplative: intuitive, immediate, proprie, vel
vero comprehensive: Hyperphisice vel mystice.
Supernaturaliter: Active. Affirmative. Passive.
Negative. Anno 1743 Die 5 marcii institutionis
logicarum hic liber est meus qui-vocaer, homine
Petrus Janosi. Hic puer (...) ilia tractat."

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în
piele cu ornamente. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 1880

BCU Cluj / Central University Library Cluj
1724-1774 ; 127 ff. ; in-quarto (19x16 cm.)

Cursus philosophiae Aristotelicae

Inc.: "Elogium vitae reverendi Patris Pauli Kolosvari ex Societate
Jesu."

ff.1r-2v: *Elogium vitae*

ff.4r-124v: *Pars prima continens disputationes logicas:*

ff.4r-11v: *Disputatio I. De natura habitu logicae*

ff.11v-18v: *Disputatio II. De obiectu logica*

ff.18v-34v: *Disputatio III. De identitate et distinctione*

ff.34v-61r: *Disputatio IV. De universalibus et communi*

ff.61r-78r: *Disputatio V. De universalibus in particulari*

ff.78r-88r: *Disputatio VI. De antepraedicamentis equivociis, quae ad notitia entis spectant*

ff.88r-98v: *Disputatio VII. De praedicamentis in genere et in specie de relatione.*

ff.98v-109r: *Disputatio VIII. In lis perihermenias artis seu de interpretatione*

ff.109r-124v: *Disputatio IX. In lis posteriorum Aristotelis*

ff.125r-126v: *Theses ex universa logica.*

Des.: "... sive in unico indivisibili."

Însemnări: pe cotor apare titlul "Philosophia. Pars I".

f.2r "Andreas Velicsány. Moysfalvae 8. May 1731".

f.3r " Pars I. Tradita per reverendum patrem Paulum Kolosvari é Societate Jesu. A.A. L.L. et philosophiae doctorem, ejusdemque proffesorem ordinarium. Per me vero Andream Velicsány indignum tam sancti viri discipulum excepta. Anno MDCCXXIV".

f.124v "Finis tractatus juris impositus et 4 septembris. 1774".

Textul în limba latină, scris de mai multe mâini cu cerneală neagră. Din biblioteca Muzeului Ardelean, achiziționat de la Kun Dániel.

Ms.1346

1728-1729 ; 256 ff. ; in-quarto (20x16 cm.)

Philosophiae theoreticae. Logica

Inc.: "Logicam laudare aut commendare . . ."

ff.6r-12v: *Lectio 1 (1728. 2 septembris). In nomine Patris, Filii, et Spiritus Sancti*

ff.13r-17v: *Lectio II (9 septembris). Jam plenior logicae definitio in apicem producenda, et examinanda est*

ff.17v-22r: *Lectio III (16 septembris). Ordo flagit ut quarto loco dicamus de obiectu logicae, quod in variis vario modo figi solet*

ff.22r-27v: *Lectio IV (17 septembris). Thema conjunctum seu complexum sic definitur*

ff.27v-33r: *Lectio V (23 septembris). Atqui jano quarto loco res ipsa loquitur, juxta has partes recensitus logicam ipsam in nobis tractandam esse*

ff.33r-39v: *Lectio 6. Ac denique quarto et defluximus, ut logicae latifundia exhibeamus*

ff.39v-49r: *Lectio 7 (28 octombris). Sequitur tertio ut axiomata ad substantiam facientia exhibeamus*

ff.49r-57r: *Lectio 8 (11 novembris). Restat, ut agamus de corpore ejusque distinctione*

ff.57r-64r: *Lectio 9 (12 novembris). Argumentum de promo ex simplicitate Dei*

- ff.64r-71v: *Lectio 10 (18 novembris). Alterum canonem ad faciarem sic exprimit auctor*
- ff.71v-76v: *Lectio 11 (25 novembris). Religium est tertio, ut agamus de ad (...) accidentalibus*
- ff.76v-82v: *Lectio 12 (2 decembris). Secundum accidens est qualitas*
- ff.82v-87r: *Lectio 13 (3 decembris). Sequitur tertio ut agamus de pasibili qualitate et passione*
- ff.87r-93r: *Lectio 14 (13 januar). Hunc tertio sequitur, ut agamus de praedicamento*
- ff.93r-99r: *Lectio 15 (13 januar). Ac denique quinto agendum est sigilatim de quibuscis relationis speciebus*
- ff.99r-103r: *Lectio 16 (20 januar). Ac denique quarto agendum est de varia causanda externarum divisione*
- ff.103r-107v: *Lectio 17 (21 januar). Relatio secunda occurrit subjectum inter et adjunctum*
- ff.107v-112v: *Lectio 18 (27 januar). Relatio tertia occurrit inter primus et posterius, et inter ea quae simul sunt.*
- ff.112v-117r: *Lectio 19 (28 januar). Relatio quarta optinet totum inter et partes ei item inter partes ipsas.*
- ff.117r-122v: *Lectio 20 (3 febr.). Ordo flagitat, ut agamus de relatione idem inter et diversum*
- ff.122v-125v: *Lectio 21 (4 febr.). Secundum est ut agamus de sumus ejusdem ac diversi gradu.*
- ff.125v-130v: *Lectio 22 (10 febr.). Tertio in apiscum producenda sunt ipsa privantia.*
- ff.130v-134r: *Lectio 23 (11 febr.). Deventum in nobis ad sextam relationem, quae occurrit universale inter ac singulare.*
- ff.134r-137v: *Lectio 24 (17 febr.). De divisione autem*

individuorum.

ff.137v-140v: *Lectio 25 (18 febr.). Unviquam est, quali uno vocatio nomine diciturgi alias synonymum, seu ejusdem nominis.*

ff.140v-145r: *Lectio 26 (24 febr.). Reliquum est tertio ut exhibeamus arborem Porphyriam.*

ff.145v-149r: *Lectio 27 (25 febr.). Occurrit septima relatio definitionem inter ac definitum, quae relatio jam in nobis tractanda est.*

ff.149r-152r: *Lectio 28 (3 martiis). Eo jam foelicibus ventis ad pulimus, ut octavam relationem quae occurrit divisionem inter et rem dividendam ex professo pertractemus.*

ff.152r-155r: *Lectio 29 (4 martiis). Sequitur tertio ut fundamentum divisionis inspiciamus.*

ff.155r-158v: *Lectio 30 (17 martiis). Alter jam ursus capessendus est et secunda logicae pars evolvenda.*

ff.158v-161v: *Lectio 31 (18 martiis). Dicendum secundo loco est de qualitate enunciationis simplicis.*

ff.161v-165r: *Lectio 32 (24 martiis). Perventum est tertio ad quantitatem enunciationum, seu ad quaestionem, qua quaesitur: quanta est enunciationis?*

ff.165v-168v: *Lectio 33 (25 martiis). Sequitur tertio ut canones huc facientes in apicum producamus.*

ff.168v-173r: *Lectio 34 (26 martiis). Tertia orta proprietas enunciationum est oppositio quam ego ira tractabus.*

ff.173r- 177r: *Lectio 35 (18 maji). Sequitur tertio, ut exhibeamus versus istos, quos de conversione memoriae jurandae causa logici excogitaverunt.*

- ff.177r-180v: *Lectio 36 (19 maji). Adigenda est secundo ennunciatio implicite compositis quae quod ad suam definitionem dicit, orationem pluribus ennunciationibus simplicibus constantem quod ad sensum.*
- ff.180v-183r: *Lectio 37 (22 junii). Secundo jam agamus in specie de argumentatione quum jam in genere de in egimus.*
- ff.183r-194v: *Lectio 38 (23 junii). Prima pius subicit medium, post praedicat ipsum; Altera bis dicit, tertia bis subicit.*
- ff.194v-198v: *Lectio (30 Junii. hora 6 matut). Tertium ostendandum venit, quinqi modos figurae gabenicae non esse confundendos cum indirectis primae figurae modis.*
- ff.198v-204r: *Lectio (30 junii. hora 2 pomer). Secundo exhibendae venimus illae regulae generales ad quas omnes omnino modi syllogistici examinari debet.*
- ff.204r-207v: *Lectio (1 julii. hora 6 mat.) Res exigit secundo, ut inquiramus, quot esse prossint modi syllogistici.*
- ff.207v-211r: *Lectio (1 julii. hora 2 pomer). In speciali jam operatione examinemus hos decem modos concludentes ad regulas quarumvis figurarum.*
- ff.211r-220r: *Lectio (7 julii. hora 4 matut). Quinto exhibenda est reductio syllogismorum.*
- ff.220r-223r: *Lectio (8 julii. hora 6 mat.). Secundo ostendenda est inventio medii et facilis syllogismi constructio juxta methodum recentiorum logicorum.*
- ff.223r-228r: *Lectio (8 julii. hora 4 pomer). Excusis omnibus iis, quae ad perfectum syllogismum pertinent, res secunda exigit, ut agamus de syllogismo*

imperfecto.

ff.228r-232r: *Lectio (9 julii. hora 6 pomer). Eo secundo loco defluximus, ut dicamus de veritate et falsitate syllogismi: quae jam tractatio ex ipsa materia syllogismorum exurgit.*

ff.232r-236v: *Lectio (9 julii. hora 4 pomer). Ac denigi quarto officia memoriae percenter auctor, et quidem proposit ea.*

ff.236v-241v: *Lectio (16 julii. hora 6 mat.). Secundo adtingenda sunt ipsa obiecta didacticae, de quibus in specie et scorsim nihil agit auctor; nisi quod levi brachio illa tangat §240 ubi Inc. agere de modo tradendi.*

ff.241v-246r: *Lectio 16 julii. hora 8 mat.) Atgi jam tertio exhibendae sunt species ordinis, quas pandit triplex earum divisio.*

Des.: "...congrega iterum ad studia nostra recapessenda. Amen".

Însemnări: pe verso-ul copertei 1 "Subest curae comitis Georgii Bethlen crispis symbolum sufficit mihi gratiae Christi. Anno 1734 die 6 maji."

f.1r "Ludit in summius divina potentia rebus est."

f.256r "Finis. Anno 1729. Die 17 – julii. hora 9 mat.".

f.256v "Peculium comitis Georgii de Bethlen Anno Christi 1734."

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 3201

1745-1785 ; 206 ff. ; in-octavo (18x11 cm)

<Miscelaneu>

1. ff. 3r-67v: Metaphisica

Inc.: "Dixit Augustinus: Az ez irás ollyan ...".

ff. 3r-5r: *Prolegomenon*

ff. 5r-25v: *Liber primus. De ontologia*

ff. 25v-31r: *Liber 2-dus. De cosmologia*

ff. 31r-54v: *Liber tertius. Pneumatologia*

ff. 31r-54v: *Pars prima. De mente humana*

ff. 54v-57v: *Pars posterior. De spiritualibus substantivamente humana distinctis.*

ff. 58r-67v: *Pars tertia. De theologia naturali*

Des.: "... ex quidem ita ut voluntas ab intellectu separari non posse videatur, unus enim idemque Deus."

**2. ff. 68r-205v: Facere quidam: populi romani legatio
ne pedes, neque caput habet.**

Inc.: "Leontius Episcopus comprehenso cano crine ita dixit ...".

Des.: "... quidam gravidentia quis oris exprabatur".

Însemnări: f.3r "Anno 1745. Die XI martii."

f.31r "Post dies caniculares anno 1745.13.septembris".

f.58r "Anno 1745".

f.85v "Dicta 1785 primi..."

f.96r "1786".

f.106 r "Dicta 1786".

f.130r "d. 1784".

f.141v "1785".

f.173r "In nostre Domini N.J. Christi N. Crucifixi. Anno Christi 1763".

f.177r "1786".

f.179v "Az ördögh, é vilagh, és a test késértesi ellen valo konyorghes 1763".

f.180r "Anno 1763".

Textul în limbile latină și maghiară, scris de mai multe mâini cu ceară neagră. Legătura refăcută în piele cu coperte de pânză pe carton presat. Fila 1 deteriorată. Din biblioteca Muzeului Ardelean, achiziționat de la Kozma Zoltán.

Ms. 871

1745; 194 ff.(file albe: 108, 158; paginația originală: p.1-214 (1r-107v); p. 1-97 (109r-157v); p. 1-71 (159r-194r)) ; in quarto (21 x 16,5 cm).

<Miscelaneu>

1. ff.1r-107v: **Historia universalis.**

Inc.: "Tempus quod universalis historia complectitur est triplex".

Des.: "Finis libri primi".

2. ff. 109r-157v: **Succinte comentarium in logicae contra
Johannes Claubergii.**

Inc.: "Dispendum temporis facerem si logicae laudesit ..."

ff. 109r-151v: *De primo logicae gradu*

ff. 152r-157v: *Secundus logicae gradus*

Des.: "...aeterna Laus per omnia secula. Amen".

3. ff. 159r-194r: **Institutiones metaphisicae**

Inc.: "Agredior institutiones metaphisicas, ..."

ff. 161v-164r: *Sectio I. Prolegomena*

ff. 164r-169r: *Sectio II. Secundo quod ad originem philosophiae*

ff. 169r-172r: *Sectio III. Quinto pertractanda est methodus
philosophandi*

ff. 172r-175r: *Sectio IV. Sexto eo jam foelicibus devendum est
ventis, ut agam de partibus philosophiae*

ff. 175r-178r: *Sectio V. Prima metaphisicae pars. Complecsitur
primam Cartesii Meditationem*

ff. 178v-183r: *Sectio VI. Atque jam eo devoluti sumus, ut
secundam methaphisicae purae partem exhibeamus,
quam complexus est Cartesius in secunda sua
Meditatione, de Philosophia Prima.*

ff.183r-188r: *Sectio VII. De natura mentis*

ff.188r-193r: *Sectio VIII. De Deis mentibus impressis*

ff.193r-194r: *Sectio IX. Eo jam quinto defluximus, ut loquamur de
causis idearum ubi duo facienda sunt.*

Des.: "...vero objecta discrepent ergo ex ideae illae".

Însemnări: f.107v "Finis libri primi.Cui operam addere agressus
sum anno reparatae salutis MDCCXLV. Die 14. Febr.
Ac colophonem addere valui -30. Martii.1745- to per
Dei gratiam ac benevolentiam. Cui sit honor, gloria,
benedictio, laus et quiquid decorum ei est in omnem
aeternitatem Amen. Per me Alexandrum Banffi
ceptum et finitum."

f.157v "Haec in gratiam M.L.Baronis Alexandri Banffi
de Losontz e scriptis logicis clarissimi ac summi
mathematicum professoris Georgii Vesteroy, sunt
contracta opera Georgii Szathmari. Anno 1743. 2-da
octombriis. Deo Irino, sit aeterna laus per omnia
secula. Amen. L.B.Alexandri Bánffi".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în
piele cu coperte de carton presat. Din biblioteca Muzeului
Ardelean.

Ms. 1698

1746; 77ff. (paginația originală: p. 1-136 (2r-69v)); in octavo (16 x 10 cm)

DIDEROT, Denis, **Pensées Philosophiques**

Inc.: "Quis leget haec".

Des.: Fin de la Table des Matières

Însemnări: f. 1r "Piscis hic non est omnium. A la Haye. Aux
depens de la Compagnie 1746".

f. 77v "Fin de la table de matière".

Textul în limba franceză, cu cerneală neagră. Legătură originală în piele. Ex-libris "Otiliae Wass". Donat de Domokos Páp.

Ms. 2997

1752; 188 ff.(paginația originală: p.1-374 (2r-188v)); in-quarto (21x17 cm.)

CLAUBERGUS, Johannes, **Explicatio logicae**

Inc. : "Logicam laudare aut commendare...".

ff.5r-14v: *Caput I. De determinatione et divisione logicae.*

ff.14v-113v: *Gradus primus logicae. De clara et distinctia*
ff.114r-177v: *Secundus logicae gradus. De iudicio.*
ff.177v-179v: *Tertius logicae gradus. De memoria.*
ff.180r-188r: *Quartus logicae gradus. De didactica et dialectica.*
f.188v: *Gratiarum actio.*

Des.: "... congrega iterum ad studia nostra capessenda. Amen".

Însemnări: pe verso-ul copertei 1 "Inc. anno 1753. 19 septembriis.

V. az okossaggal valo jol elesnek mestersege".

f.2r "I.N.D. per clar. D. philos. Professorem Georgium Verestoi in usum, iuventutis reformatae
Claudiopolitanae succinta et praelecta. Anno Domini
1792".

f.188v "Elaborata industria clarissimi Domini Georgii Verestoi philosophiae professoris dexterimi ab anno 1728. Delineata vero in illustrissimo Collegio
Claudiopolitano Per I.N.D.H. anno 1754. Die 23
februarii. Finis. In illo Collegio Claudiopolitano".
pe recto-ul copertei 2 "Corporis attributa essentialia
et quantitas. Impenetrat, extensio et divisibilitas".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Donat de Nusebaum Jénö Muzeului Ardelean. Pe cotor titlul **Comment in Log.**

Ms. 1890

1754 (?) ; 12 ff. ; in-octavo (18x10 cm)

<Historia philosophica>

Inc.: "Vox philosophiae unde suam ducit originem ?"

ff.1r-2r: *Primae lineae historiae philosophicae*

ff.2r-10v: *Philosophia postdiluviana*

ff.10-11v: *Historia medii aevi*

ff.12r-12v: *De Leibnitio*

f.12v: *De Volfio*

Des.: "... eruditionis stituto sum prositeri ostest nisi eclecticus".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Însemnări: f. 12v "Uratflaviae. Selesiae Metrop. Anno 1873".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura refăcută în carton presat.

Ms.1325

1755-1756 ; 82ff.(file albe:46,65-82) ; in-quarto (21x17 cm)

TELEKI Adami, **Diarium**

Inc.: "Cicero. Oratio in Catili".

f.2v: *L.B.S. Lectori salutem*

ff.3r-4r: *Definitiones caput primum. De philosophiam in genere*

ff.4v-5r: *Definitiones caput secundum. Logicae pars prior
teoretica*

ff.5r-9r: *Definitiones caput tertium. De perceptione*

ff.9v-14v: *Definitiones caput quartum. De judiciis et
propositionibus*

ff.15r-22r: *Definitiones caput quintum. De ratiocinatione et
sylogismo*

ff.22v-45v: *Definitiones. Logicae pars posterior practica*

ff.47r-65r: *Promptuarium metaphisicum*

Des.: "2. Reflexio".

Însemnări: f.1r "Teleki Adami de Szék. Diarium in quo selectiones et potiores rerum definitiones, aliaque notatu digna, ex recentioribus collecta authoribus continentur. Opera ac industria junioris Adami Teleki de Szék incepta anno 1755 Claudiopoli Tran. : in Collegio Ref. "
f. 44v "Finis anno 1756. Die 8 januarii. Claudiopoli"
f.47r "Promptuarium metaphisicum continens utpote

definitiones, et divisiones, aliaque ex recentioribus, potissimum collecta authoribus, opera aequae atque industria junioris Adami Teleki de Szék incepta I.N.D. anno 1756. 30 januarii.”

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Donat de Teleki László de Szék Muzeului Ardelean. Pe f. 1r ex librisurile tampon “Az erdélyi Nemz. Múzeum. Grof Teleki László. Levéltára” și “Az Erdélyi Orsz. Múzeum. Kézirattár könyvtára”.

Ms. 878

1761 ; 7ff. ; in quarto (21x17 cm)

TELEKI Dominic, <**Lapis philosophicus**>

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Inc.: “Quamquam me, in exercitatione dicendi nec mediocriter versatum, ...”.

ff.2r-7r: *Oratio*

Des.: “... sed alta pax, inter mortales propriis contentos, in omnibus terrarum angulis assidue coleretur”.

Însemnări: f. 1r “ Lapis philosophicus in quem recenter indicit, et inculto quodam dicendi genere enarratum, omnium ordinum hominibus dedicat, praesentim vero gratissimis suis censoribus sincero offert animo Dominicus S.R.I. Comes Teleki de Szék, orator in

exercitatione dicendi parum versatus. In ill.
Reformatorum Collegio Agropolitano MDCCLXI. Ipsi
nonis Julii: Oratio “.

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătură originală în
carton subțire. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 902

1762 ; 54 ff.; in-quarto (21x17 cm)

De Metaphisica in genere

Inc.: “Philosophiae studiosus rerum illar, ...”.

ff. 1r-2v: *Introductione*

ff. 2v-54v: *Pars prima. Metaphisices*

ff. 2v-5r: *Cap. I. De ontologia in genere*

ff. 5r-7r: *Cap. II. De eo quod idem est, et quod diversum est,
seu de repugnantia, et quod idem et de
contradictione*

ff. 7r-9r: *Cap. III. De possibili et impossibili*

ff. 9r-10r: *Cap. IV. Existentia*

ff. 10r-12r: *Cap. VI. De ente et nonente*

ff. 12r-13v: *Cap. VII. De essentia*

ff. 13v-15v: *Cap. VIII. De entis-adfectionibus in genere*

ff. 15v-19r: *Cap. IX. De identitate et diversitate*

ff. 19r-21v: *Cap. X. De toto et parte*

ff. 21v-25v: *Cap. XII. De principio indiscernibilium*

- ff.25v-26r: *Cap. XIII. De contrariis et disparatis*
 ff.26r-32r: *Cap. XIV. De necessario et continente*
 ff. 32r-37r: *Cap. XV. De ordine et veritate, ac perfectione
 metaphisica*
 ff.37r-38r: *Cap. XVI. De ente composito in genere*
 ff.38r-39v: *Cap. XVII. De spatio, situ, loco et figura*
 ff.40r-42r: *Cap. XVIII. De tempore et motu*
 ff.42r-43r: *Cap. XIX. De dependentia relatione et statu*
 ff.43r-44r: *Cap. XX. De viribus et actionibus atque
 perpeccionibus*
 ff.44r-46r: *Cap. XXI. De ente simplici*
 ff.46r-49r: *Cap. XXII. De rerum ortu atque interitu*
 ff.49r-50r: *Cap. XXIII. De substantia et accidentia*
 ff.50r-51v: *Cap. XXIV: De finito et infinito*
 ff.51v-54v: *Cap. XXV: De principiis et caussis*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Des.: "...ortum non habent, derivativa contra".

- Însemnări: f.1r "Josephi Kiralyi. Comp Debretzini. Anno 1768 die
 1. Februariis".
 f. 6v "Mens manet et virtus citera mortis erunt.
 Omnia si perdes famam serrare memento solatium est
 miseriis socios habuisse malorum."
 f.54v "Anno 1762. Die 28 Julii. Finis. Gloria Deo.
 Persona est determinata intelligens substantia "

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în carton. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Sec. XVIII.(1765-1769); 1+ 375 ff.; in-quarto (23x18 cm)

A Sand Sousi világi bölcsnek vagy filozófusnak munkái

Inc.: "Ezen Magyarra fordított Könyvbe fogsz találni olyan dolgokat is, a mellyekbe ezen Könyvnek Authóra a természetnek igen sókat tulajdonit, a mellyet a Magyar fordító Sem hitt, s nem is hiszen, s ne hidgyed te is."

f. 1r: *Kegyes Olvasó*

ff.1v-32r: *A törvényekről*

ff.33r-53r: *A babonaságról vagy hamis vallásról és az igaz Istentiszteletről vagy vallásról*

ff.33r-37r: *Első szakasz: a pogányi vakság alatt való vallásról*

ff.37r-42v: *Második szakasz: a népeknek a keRésztenységre lett megtérések és a pápista vallásnak Brandenburgiában való állapotjáról*

ff.42v-53r: *Harmadik szakasz: a vallásnak megtisztíttatása alatt való állapotjáról*

ff.53r-80v: *Az erkölcsökről, a szokásokról, a szorgalmatosságról és az emberi elmének a mesterségekben és tudományokban [való] növekedéséről*

ff.80v-90r: *A satyráról (Élesen szidalmazó Írásokról)*

ff.90r-97r: *A bosszantó Írásokról vagy pasquillusokról*

ff.97r-101r: *A brunsvicumi örökös fejedelemnek 1762 eszt. írt ének*

ff.101v: *A lengyel királynak Stanislansnak írt levél*

ff.102r-121r: *Az patvarkodásról, Gyalázásról.*

- ff.102r-104v: 1. Ének a patvarkodásról, Gyalázásról
ff.104v-105v: 2. Ének GRészethez
ff.105v-107r: 3. Ének az álhatatosságról
ff.107r-108r: 4. Ének a hiszelkedésről
ff.109v-110v: 5. Ének az Académiának megújításáról
ff.110v-111v: 6. Ének az 1747. Esztendőbeli hadakozásról
ff.112r-114r: 7. Ének az északi nyughatatlanságokról
ff.114r-115r: 8. Ének a Priszusokhoz
ff.115r-117r: 9. Ének Maupertuishoz; az élet álom
ff.117r-118r: 10. Ének gróf Brillhez. Horatiusnak követése.
*Hogy a jövődő dolgokon nem kell
nyugtalankodni.*
- ff.118r-119v: 11. Ének Voltairehez
ff.119v-121r: 12. Egy magyarázat Salamon prédikációjára
- ff.121r-125r: 1. Levele. A királynak az ő testvéréhez
ff.125r-132r: 2. Levele Hermotinhez. A tudományos hasznokról
ff.132r-139r: 3. Levele. A becsülésről és haszonról
ff.139r-143v: 4. Levele Rottemburghoz. Az utazásról
ff.143v-149v: 5. Levele Argenthez. Az emberi Elmének
erőtetelenségéről.
- ff.150r-153r: 6. Levele gróf Gotterhez. Mennyi munkát kíván, egy
Epicúrúst megelégtíteni.
- ff.153r-160v: Hetedik levél Maupertuishoz. A gondviselés nem
munkálkodik csak egy dolog körül, hanem csak az
egész nemekkel
- ff.160v-165v: Nyolcadik levél. Az ő testvéréhez Ferdinandhoz. Az
emberi kívánságokról.
- ff.165v-170v: Kilencedik levél. Stillhez A bátorságnak hasznáról
és a valóságos becsületről
- ff.170v-176r: Tizedik levél Bedovhoz. A jó emlékezetéről, hírről,

névről

- ff.176r-181r: *Tizenegyedik levél. Az ő testvérehez Svéciában*
- ff. 181r-187r: *Tizenkettedik levél Padevillhez*
- ff.187r-191v: *Tizenharmadik levél. Az én bajráti testvéremhez. A szerencsével való életről*
- ff.191v-195v: *Tizennegyedik levél Sverdthez. A mulatságokról*
- ff.195v-199r: *Tizenötödik levél. Algarotthoz*
- ff.199r-202v: *Tizenhatodik levél Finkhez. Az virtúst az Elméssegnél vagy felljebb kell betsulni*
- ff.203r-207r: *Tizenhetedik levél Chazothoz. A szerelembéli mértékletességről.*
- ff.207r-212r: *Tizennyolcadik levél Marschal Kaithóz A haláltól való félelemnek Fundamentum nélküli való voltárol és a jövődöbbéli életnek félelméről*
- ff.212r-216v: *Tizenkilencedik rész Dargenthez. A királyoknak magok mentő felelet*
- ff.216v-222r: *Huszadik levél. A maga lelkéhez*
- ff.222v-270v: *A hadakozásnak mestersége. Egy költemény*
- ff 222v-227v: *Első Ének*
- ff 227v-231v: *Második Ének*
- ff 232r-236r: *Harmadik Ének*
- ff 236r-240r: *Negyedik Ének*
- ff 240r-244r: *Ötödik Ének*
- ff 244v-249r: *Hatodik Ének*
- ff.249v-253r: *Első levél. Az ő testvérehez*
- ff.253v-255r: *Második levél Polonitzhez*
- ff.255r-257r: *Harmadik levél Polonitzhez*
- ff.257r-259r: *Negyedik levél Camás Gróffnéhoz*
- ff.259v-262r: *Ötödik levél lordánhoz*
- ff.262r-264r: *Hatodik levél Báiráiti Testvérehez*

- ff.264r-265r: *Hetedik levél. Maupertirishoz*
- ff.265r-267v: *Nyolcadik levél. D'Argenthez.*
- ff.267v-269v: *Kilencedik levél. Maupertirishoz.*
- ff.269v-270v: *Tizedik levél. Visszmondása d'Argentnek írt első levelére*
- ff.270v-272r: *1. A nyugalom*
- ff.272r-273r: *2. Költeményei, melyeket 1734. esztendőben készített a Rhenus folyó vize mellett való Tábórozásba*
- ff.273r-273r: *3. Voltairéhez*
- ff.273v-274r: *4. Jordánhoz. Az 1743. Esztendőben fel tertzett üstökös Csillagról*
- ff.274r-276v: *5. A tudatlanokról való beszéd*
- ff.276v-279r: *6. A hamisságról való beszéd*
- ff.279r-280v: *7. A becsületről .*
- ff.280v-281r: *8. Levél Césarionhoz. Gratz 1741. eszt.*
- ff.281v-182v: *9. Césarion árnyékához*
- ff.282v-283v: *10. Severin baronissához Schülthait Lentulússal való Házasságalkór*
- ff.283v-284r: *11. Egy oly orvoshoz aki egy szegény köszvényest izzadással akart gyógyítani.*
- ff.284r-286r: *12. Az meg tsalattatott tsúdáról való beszéd*
- ff.286r-286v: *13. A tengelicről és verébről való beszéd*
- ff.286v-287r: *1. Levél Jordánhoz íratott 1743 eszt.*
- ff.287r-289v: *2. Levél Voltairehez íratott 1736 eszt. 8 aug. Én Uram!*
- ff.289v-290r: *3. Levél Voltairehez Selóvitzbe 23 mart. 1742 Én kedves Voltairem!*
- ff.290v-291r: *4. Levél Voltairehez. Negyedik levél Voltairhez*
- ff.291r-292v: *Öfödik levél Voltairehez, 22 febr. 1747*
- ff.292v-294r: *Hatodik levél Voltairehez, 24 april. 1747*

- ff.294r-295v: *Hetedik levél Voltairehez, Potsdamból, 29 novemb.
1748*
- ff.295v-298v: *Nyolcadik levél Voltairehez, 13 februarij 1794*
- ff.298v-299v: *Kilencedik levél Voltairehez, Potsdamból, 5 martij.
1749*
- ff.299v-300v: *Tizedik levél Vóltairéhöz, Sand Susikból 15 julij
1749*
- ff.301r-302v: *Tizenegyedik levél Vóltairéhöz*
- ff.302v-304r: *Tizenkettedik levél Voltairehez, 11 januarij 1750,
Berlinből*
- ff.304r-305v: *Tizenharmadik levél Vóltairehez*
- ff.305v-307r: *Tizennegyedik levél Voltairehez, Potsdamból, 20
febr. 1750*
- f.307r: *Toldalék. Báró Volffnak írott levél Ruppiuból 23 máj. 1770.
Én úram!*
- ff.307r-309r: *A halálról való ének*
- ff.309r-310v: *Az időről való ének*
- ff.311r-313r: *A bayrati márkinéhez, mint testvéréhez való levél
halálós ágyában 20. 8-bris 1758*
- f.313r: *Margraffi sógórához írt levél*
- f.313v: *Ulrica hercegasszoyhoz*
- f.313v: *Voltaire álma egy nagy hercegisasszonyról*
- f.313v: *A hercegasszony képiben való felelet*
- f.314r-314v: *Voltaire levele a királyhoz 1758*
- ff.314v-317r: *Ennek a jelenvaló hadakozásáról*
- ff.317r-319v: *Első írás közönségessé tettett 1753-ban*
- ff.319v-322v: *Második közönségessé tettett írás 1753-ban*
- ff.322v-323v: *Harmadik közönségessé tettett írás 1753-ban*
- ff.323v-324r: *Jössenbrúgi Báró felelet. A prussiai király
ministerének gróff Rhinohettihez, az Santó*

Marinói Közönséges társaság első tanács Úrához

- ff.324r-325r: *Vóltáiré Henriadéjára való előljáró beszédből*
- f. 325r: *Leopold Anhalt Dessau herceghez Glógávia Várának megvezete után Svaidnitzből 9 martij 1742*
- f. 325r: *Az királynak egy írásából kiszedegetett. Mely íratott glio Marschalnak az Csaszlani Verekedés után 1741-ben*
- f. 325v: *A francia királyhoz 18 máj 1742*
- f. 325v: *A brunsvicumi hercegéhez Potsdamból, 8 august 1742*
- f. 326r: *Villiers uram írása a királyhoz, Dresdából, 30 septebri 1745*
- ff.326v-327v: *A király feleletí Görilitzi fő Quartelyből, 1 octombris 1745*
- ff.328r-329r: *Villiers uram írása a királyhoz Dresdából, 4 octombris 1745*
- ff.328r-329r: *A király feleletí Bautzeni fő Quartelyből, 5 octombris 1745*
- f.329r-329v: *Villiers uram levele a királyhoz, Prágából, 9 octombris 1745*
- f. 329v-331r: *A király feleletí Bautzeni főquartelyből, 11 oct. 1745*
- Însemnări: f. 1r "Nagy Lajosé", "Melyet németből magyar nyelvre fordított G.B.J. és S. SZ.L.A. Ur, Cs. É.A.K; J.A.C., 1765 és 1766 esztendőkből 1767, 1768, 1769".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. Legătura originală în piele. Din Biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 1318

1772; 174 ff.(paginația originală p. 1-343 (2r-174r)); in-quarto
(21x18 cm)

Henning, **Daries.lus naturae et gentium**

Inc.: "Quod ad jus naturae considero".

ff. 2r-5v: *Prolegomena*

f. 5v: *Praecognoscenda*

ff.5v-36v: *Caput I. De diversis homini statu et speculationi morali*

ff.36v-43r: *Caput II: De obligatione morali*

ff.43r-73v: *Caput III: De lege speculationi naturali*

ff.73v-77v: *Sectio I. Quae theoriam ethicae exhibet Caput I. De
officiis hominum ergo scriptos*

ff.77v-110v: *Sectio II. Quod jurisprudentiam spliciter talem exphiat.*

ff.77v-86r: *Caput I. De officiis ergo alias in statu sociali
absoluto absolutis.*

ff.86v-110v: *Caput II. De officiis ergo alias in statu sociali
absoluto hypotheticus.*

ff.111r-133r: *Sectio III. Quod in oeconomiam specialem inquit.*

ff.111r-115v: *Caput I. De variis modis ac quirendi ius in
personas, et in de deductio iure sociali in
genere*

ff.116r-124v: *Caput II. De societate matrimoniali et paterna.*

ff.125r-133r: *Caput III. De societate servili*

ff.133r-135v: *Sectio IV.*

ff.133r-135r: *Caput II. De successione ab in stato secundum
ius naturae.*

- f.135r-135v: *Caput III. De anarchia*
- ff.135v-157r: *Sectio V. Quod ius publicum universale explanat.*
- ff.135v-139v: *Caput I. De caritate atque iure publico*
- ff.140r-154v: *Caput II. De iure publico universali generation*
- ff.154v-157r: *Caput III. De iure publico universali generation*
- ff.157r-160v: *Sectio VI.*
- ff.157r-158r: *Caput I. De iuris civilis universalis natura*
- ff.158r-159r: *Caput II. De iuris personalis atque obligatoris acquisitione*
- ff.159r-160v: *Caput III. De iure reali.*
- ff.160v-166r: *Sectio VII. Quod ius universalis ecclesiasticis*
- ff.160v-162v: *Caput I. De ecclesias atque pure ecclesiastice universale generale*
- ff.162v-164v: *Caput II. De potestate ecclesiastica*
- ff.165r-166r: *Caput III. De iure ecclesiastica privata universali*
- ff.166r-174r: *Sectio VIII. Quod ius gentium sistit.*
- f.166r-166v: *Caput I. De iure universali gentium in genere*
- f.167r: *Caput II. De iure belli inter gentes*
- ff.167v-170r: *Caput III. De iure gentium circa legatos*
- ff.170v-172r: *Caput IV. Ius feudalis*
- f.172v: *Caput V. De acquisitione feudi*
- ff.173r-174r: *Caput VI. De acquisitione feudi*

Des.: "Hristios (...) nous ...".

Însemnări: f. 174r "fine appasui d.3-tia octobriis 1772".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în carton. Din biblioteca Muzeului Ardelean, achiziționat de la László

Gyüla. Pe f. 1r, 174v ex libris tampon "Az Erdélyi Orsz.Múzeum Könyvtára. Kézirattár".

Ms. 1317

1772; 185 ff.(paginația originală p. 1-366 (2r-182v)); in quarto (20x18 cm)

Henning, **Discursus in Logicam. Daries**

Inc.: "Logic ist r. instrumentum eruditionis,...".

ff. 2r- 7v: *Prolegomena logices*

ff. 8r-29r: *Sectio I. De veritate*

ff.29v-62v: *Sectio II.*

ff.29v-39r: *Caput I. De cognitione veritatis generatium*

ff.39v-50v: *Caput II. De notionibus atque definitionibus*

ff.51r-62v: *Caput III. De judiciis et propositionibus*

ff.63r-121v: *Sectio III.*

ff.63r-66r: *Caput I. De inductionibus*

ff.66r-72v: *Caput II. De hypothesi philosophiae, de hypothesi physicae*

ff.72v-90v: *Caput III. De signis*

ff.91r-98v: *Caput IV. Meditatione I: De consequentis immediatis generatim*

ff.98v-103v: *Caput IV. Meditatione II: De syllogismis compositiis*

ff.104r-118v: *Caput V. De syllogismis ordinariis simplicibus*

ff.118v-121v: *Caput VI. De syllogismis ordinariis compositis*

et cripticis

ff.122r-178r: *Sectio IV. De modo veritatem inveniendi*

ff.122r-137r: *Caput I. De investigatione veritatum a posteriori*

ff.137v-156v: *Caput II: De investigatione veritatum a priori*

ff.156v-166v: *Caput III. De demonstratione*

ff.166v-170r: *Caput IV: De resolutione problematum*

ff.170r-172r: *Caput V: De divisione et distinctione*

ff.172r-173r: *Caput VI: De usu artis determinandi et
componendi in investigando veritate a posteriori*

ff.173r-178r: *Caput VII. De usu artis determinandi et
componendi in investigando veritate per
meditatione et componendo systemate*

ff.178r-180v: *Sectio V. De investigando veritate per interpretatione*

ff.180v-182v: *Sectio VI. De refutatione atque defensione*

ff.183r-185r: *Sectio VII. Sententia veterum de figuris et modiis*

sylogismorum

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Des.: "...minor negaty et conclusiv universaliis sani nihil
concludis".

Însemnări: f.1r "N.B(...) . Libfaber der Philosophi(...)Pythagoras
(...) philosophia", "1772.IX.22".

f.182v "Deo Gloria. Finem felicitate po. sui die 22-da
sept. 1772".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătură originală în carton. Din biblioteca Muzeului Ardelean. Achiziționat de la László Gyula. Pe 1r și 185v ex libris tampon "Az Erdélyi Orsz. Múzeum Könyvtára. Kézirattár".

Ms. 1316

1772; 139 ff.; in quarto (20 x 18 cm)

Henning, **Discursus in philosophia moralem**

Inc.: "Aliut allys ... "

ff.2r-7v: *Respicio*

ff.8r-32v: *Pars generalis philosophiae moralis*

ff.33r-64v: *Notata in philosophiam moralem daries*

ff.64r-139r: *Applicatio philosophiae morali, in executione officior
erga nos*

Des.: "... nostrus an alius" Central University Library Cluj

Însemnări: f.139r " finem possui die 30 septembris 1772".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătură originală în carton. Din Biblioteca Muzeului Ardelean, achiziționat de la László Gyula.

Ms. 1797

1774; 93 ff.(paginația originală p.1-178 (ff. 1r-89v), p. I-VII (ff. 90r-93r)); in octavo (16x10 cm).

Helvetius, M., **La vrais sens du Systeme de la Nature.**

Inc.: "Az Ember á maga Környekének ..."

ff. 1r-2v: *Elöljaro Beszéd*

ff. 2v-3v: *I. Rész. A Természetről*

ff. 3v-5r: *II. Rész. A Mozgásról és annak eredeteről*

ff. 5r-5v: *III. Rész. A materiáról és a' mozgásról*

ff. 5v-6v: *IV. Rész. A Mozcás Törvényeiai minden Valosaggal közök. A Vonszó és elüzö, a rest eröröl – A Szükségről*

ff. 6v-8r: *V. Rész. A Rendről Rendetlenségéről, és a Történetnek igaz értélméről*

ff. 8r-9v: *VI. Rész. Az ember testi erköltsi ember eredete*

ff.9v-10v: *VII. Rész. A Lélekről és Lelkességről (spiritualitet)*

ff.10v-11v: *VIII. Rész. Az Ertelem az érzékenysegektől is szármozik*

ff.11v-13r: *IX.Rész. A lelki tehettségek külömbsege, az valamint az Erköltsi minémüsegek phisicai októl függnek*

ff.13r-14r: *X. Rész. Nincsenek velünk született Ideak*

ff.14r-16r: *XI. Rész. Az Emberi Szabadság systemaja*

ff.16r-18r: *XII. Rész. Megvizsgálása azon vélekedésnek mely azt tartya, hogy á fatalitas systemaja veszedelmes*

ff.18r-21r: *XIII. Rész. A Lélek Halhatatlanságáról a Jövendő életnek és halálnak vallásáról*

- ff.21r-24r: XIV. Rész. A Nevelés, Moral és Törvények
elégéségesek az emberi indulatok megzabolázására. A'
halhatatlanság kívánása Önnön Gyilkosság
- ff.24r-25v: XV. Rész. Az ember hasznáról. A boldogság ideájáról.
Nincs boldogság virtus nélkül.
- ff.25v-30r: XVI. Rész. Az emberi boldogtalanságnak valóságos
kutteje az: Hogy nem tudja miben áll boldogsága
- ff.30r-32r: XVII. Rész. Az Istenről való képzelet Eredetéről
- ff.32v-34v: XVIII. Rész. A' Mythológiáról, és Theologiaról
- ff.34v-45r: XIX. Rész. A theologianak rendkívül való és zavaros
képzeldéseiről, Ideáiról
- ff.45r-54r: XX. Rész. A Termeszet törvényének vagy Moralnak
rövid lerajzolása
- ff.54r-60v: XXI. Rész. Megrostálása a Klárk Istennek létéről való
erösségeinek
- ff.60v-65r: XXII. Rész. Az Isten létének más erősségéről
- ff.65r-67v: XIII. Rész. A Deismusrol, a' legjobb Világ systemájáról
és finalis Causairól
- ff.67v-72r: XXIV. Rész. Meg vi'ssgálása annak, hogy micsoda
haszna van az Emberekre nézve vagy is annak a'
Moralra, Politikara, ...
- ff.72r-74v: XXV. Rész. A Theologia nem lehet, a' Moral
fundamentoma.
- ff.75r-78r: XXVI. Rész. Az emberek az Istenről való
képzeldésből semmit ki nem hozhatnak
- ff.78r-80v: XXVII. Rész. Ezen munkaban talaltato. Érzéseknek és
Vélekedéseknek dicsérete
- ff.80v-84v: XXVIII. Rész. Az Atheismus a Morárral egybe fér é
- ff.84v-89v: XXIX. Rész. Indittó okok az Atheismusra.
- ff.90r-93r: Mutató tábla

Des.: "Az igazság az önnön papjainak árthat ; de soha sem az emberi nemzetnek".

Însemnări: pe tranșă "Jonas Sándor e Decem. 15-in 1850".

f. 1r "Onorage posthume de C.A. Helvetius a Lomes 1774".

Titlul în limba franceză. Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. Legătură originală în carton. Donat de Ferenczi Márton Muzeului Ardelean.

Ms. 1858

1782; 216 ff. (paginația originală p. 1-344 (1r-172v), p.1-48 (173r-196v), p. 1-40 (197r-216v)) ; in quarto (21x17 cm).

<Miscelaneu>

1. ff.1v-172v: **Prealectiones logicae, metaphisicae, ethicae, mathematicae item, et architectonicae**

Inc.: "Catehismus basilea in folio vulgatus...".

f.1v: *Praefatio*

ff.2r-11r: *Historia philosophia critica*

ff.11r-21v: *De logica in genere*

ff.21v-52v: *De religione revelata*

ff.53r-57r: *Ex prolegomenis philosophiae generatim, et speciatim logicae*

ff.57r-82r: *Ex parte logicae theoreticae*

ff.82r-108v: *Ex parte logicae practicae*

ff.109r-128v: *Ex prima philosophia*

ff.129r-172v: *Positiones ex metaphisica et philosophia morali*

Des.: "Haec de philosophia".

2. ff.173r-196v: **Mathesis pura de arithmetica et algebra**

Inc.: "Ex praedectionibus admodum reverendi patris Adolphi Gegö ..."

Des.: "... inde haec excerpta sunt."

3. ff.197r-216v: **Mathesis adplicata de architectura civili**

Inc.: "Adamus et Josephus teste ant. Cronologiam et astronomiam".

Des.: "... et problemata vide in Cl. Jzzo vide hoc excepta sunt".

Însemnări: pe recto-ul copertei 2 "Gyarmatti Josef".

f. 1r: "Continentur lis partae 21-14 die. Fil.54".

f. 1r: "Quas in alma colegio regia, ac principali Academia Claudiopolitana anno salutis reparatae 1782 factas in proprium usum conscripsit Aloysjus Barabás nobilis siculus de Csik Szépviz. In convictu regio Theresiano convictu. I.C.A.M.D.G. et S.O. honorem".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în carton. Donat de Bánffy György Muzeului Ardelean. Pe f.1r și 216v ex-libris tampon "Az Erdelyi Nemzeti Múzeum Keziratára".

Ms. 3606

1783; 102 ff.; in octavo (17 x 10 cm).

<Miscelaneu>

1. ff. 1r-31v: Observationes ad Metaphysicam pertinentes

Inc.: "Metaphysica est scientia notionum universalium".

- ff.1r-15r: *Methaphisica. Pars I. Institutiones ontologiae*
f.1r: *Caput I. De primis cognitionis humanae principiis*
f.1r-1v: *Caput II. De ente et non ente*
ff.1v-2r: *Caput III. De esentia*
f.2r: *Caput IV. De generalioribus entis affectiva*
f.2r-2v: *Caput V. De eo quod idem est ac diversis*
ff.2v-3r: *Caput VI. De determinato et iro*
f.3r-3v: *Caput VII. De toto et partibus*
f.3v: *Caput VIII. De necessario et contingens*
ff.3v-5v: *Caput IX. De ordine et veritate metaphisicae*
ff.5v-8v: *Caput X. De ente composito*
f.8v: *Caput XI. De ente simplii*
ff.9r-10v: *Caput XII. De substantia et actio*
ff.10v-12v: *Caput XIII. De ente finito et infinito*
ff.12v-15r: *Caput XIV. De principiis causis*

ff.16r-31v: *Metaphisicae. Pars II. Cosmologia generalis*

ff.16r-19r: *Caput I. De cosmologia in genere*

ff.19r-21r: *Caput II. Fatum in genere*

ff.21r-23v: *Caput III. De corporibus*

ff.23v-25r: *Caput IV. De legibus motus*

ff.25r-27v: *Caput V. De corporum elementis*

ff.27v-29v: *Caput VI. De naturali et supernaturali miraculor*

ff.29v-31v: *Caput VII. De mundi perfectione*

Des.: "Essi plures substantiae in mundo essoub possiles ...".

2. ff. 32r- 63v: **Observationes ad psychologiam pertinentes**

Inc.: "Entia de quibus in metaphisics agitur st. v. entia...".

ff.32r-34r: *Caput I. De spiritu in genere*

ff.34r-35r: *Caput II. De anima humana*

ff.35r-36r: *Caput III. De facultate cognoscendi, ejus cognitio*

ff.36r-38v: *Caput IV. De facultate sentiendi*

ff.38v-47r: *Caput V. De facultate imaginandi*

ff.47r-47v: *Caput VI. De memoria et reminis*

ff.47v-48v: *Caput VII. De facultatis cognoscitive parti superiori et
quid primo de facultate attendendi abstrahendi et
reflectendi*

ff.48v-50v: *Caput VIII. De facultate cognoscendi partes superiori
ingenio et ratione*

ff.50v-52r: *Caput IX. De facultate appetendi ejusque parte inferiori*

ff.52r-53r: *Caput X. De affectibus*

ff.53r-55v: *Caput XI. De appetendi rationali voluntas et libertas.*

Ad super gradus rationalem pertinente

ff.55v-56v: *Caput XII. De commertio ad umane corpore*

ff.56v-62v: *Caput XIII. De immortalitate animae*

ff.62v-63v: *Caput XIV: De animabus bruta*

Des.: "...November December 4-or habent nonos".

3. f.63v: **Theologia naturalis**

Inc.: "Theologia naturalis est scientia de Deo".

Des.: "Dat ad nomis eius sempiter nam gloriam nostram quod
omni iuro felicitatem. Amen".

4. ff.102r-102v: **Kalendarium romanum**

Inc.: "Series mensum in anno12, ..."

Des.: "December 4-or habent nonas".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Insemnări: f.101v: "Finis huius operis. Gloria Deo anno 1783. 1
kalend. Februar".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în carton. Donat de Rettegi Sándor Muzeului Ardelean.

Ms. 2409

1789; 227 ff'. (file albe: 113-115); in-quarto (24x19 cm)

Institutiones Metaphisicae

Inc.: "Quid est metaphisica, si nomen ipsum metaphisicae spectemus?"

ff.1r-3r: *Metaphisica est vox graeca composita*

ff.3r-112v: *Pars I-a. Erothemata ex ontologia*

ff.3r-16v: *Caput I-mum . De primis humanae cognitionis
principiis*

ff.16v-19v: *Caput II. De notione entis et non entis*

ff.19v-31r: *Caput III. De essentia*

ff.31r-36v: *Caput IV. De generalibus entis affectionibus*

ff.36v-44r: *Caput V. De eo quod idem est ac diversum*

ff.44r-45v: *Caput VI. De determinato et indeterminato*

ff.45v-49v: *Caput VII. De toto et partibus*

ff.49v-57r: *Caput VIII. De neccessario et contingente*

ff.57r-64v: *Caput IX. De ordine veritate et perfectione
metaphisica*

ff.64v-77r: *Caput X. De ente composito*

ff.77r-82r: *Caput XI. De ente simplici*

ff.82r-90v: *Caput XII. De substantia et accidente*

ff.90v-96v: *Caput XIII. De ente finito et infinito*

ff.96v-112v: *Caput XIV. De principiis et causis, juxta alios
de nexu causali*

- ff.112v: *Caput XV. De signo et signato sive semiotica*
- ff.116r-142v: *Pars II-a. Cosmologia generalis*
- ff.116r-130r: *Caput I-mum et II-dum. De cosmologia in genere et iratione sive conceptu mundi*
- ff.130r-132r: *Caput II. De corporibus sive de somatologia metaphisica*
- ff.132r-132v: *Caput III. De legibus materiis*
- ff.132v-134r: *Caput V. De elementis corporum sive doctrina monadibus aut monadae*
- ff.134r-137v: *Caput VI. De naturali et supranaturali sive miraculo*
- ff.138r-142v: *Caput VII-um. De mundi perfectione*
- ff.142v-227v: *Pars III-a. Pneumatologiam psychologiam et theologiam naturalem complexa*
- ff.143r-149r: *Caput I. De spiritu in genere*
- ff.149r-149v: *Caput II. De anima humana*
- ff.149v-150v: *Caput III. De facultatibus anima earum quod divisione*
- ff.150v-152v: *Caput IV. De facultate sentiendi*
- ff.153r-159r: *Caput V. De facultate imaginandi*
- ff.159r-161v: *Caput VI. De memoria oblivione et reminiscentia*
- ff.161v-166r: *Caput VII. De partes nobiliore facultatis cognoscendi, et quidem de facultate attendendi et reflectendi*
- ff.166r-173v: *Caput VIII. De intellectu ingenio et ratione*
- ff.173v-183v: *Caput IX. De facultate appetendi ejusque parte inferiori*
- ff.183v-188r: *Caput X. Affectibus*
- ff.188r-209r: *Caput XI. De appetitu rationali sive voluntate*

ejusdem libertate

ff.209r-213r: *Caput XII. De commercio animae et corporis*

ff.213r-226r: *Caput XIII. De animae humanae ortu et
immortalitate*

ff.226r-227v: *Caput XIV. (...) Brutos*

Des. "...omnia partim ex instinctu partim ".

Însemnări: f. 1r "In hoc Domini 1789 die 28 Febr."

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. File separate.
Lipsește sfârșitul, ultimele 3 file deteriorate. Donat de Pálffy
Mihály în anul 1904.

Ms. 2366

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1790, 81 ff.(paginația originală p. 1-162 (1r-81v)); in-quarto
(24x18 cm)

Pálffy Ioannes, **Institutiones metaphisicae**

Inc.: "Quid est metaphisica ?"

ff.1r-2v: *Metaphisica est vox graeca composita.*

ff.2v-81v: *Pars I-ma. Erotemata ex prolegomenis ontologiae*

ff. 2v-12r: *Caput primum. De primis cognitionis humanae
principiis*

ff.12r-16v: *Caput II-dum. De notione entis et non entis*

ff.16v-24v: *Caput III. De essentia*

ff.24v-28r: *Caput IV. De generalibus entis affectionibus*
ff.28r-34r: *Caput V-tum. De eo quod idem, et diversum*
ff.34r-35r: *Caput VI. De determinato et indeterminato*
ff.35r-38r: *Caput VII. De toto et partibus*
ff.38r-43r: *Caput VIII. De neccessario et contingente*
ff.43r-48r: *Caput IX. De ordine veritate methaphisica et
perfectione*
ff.48r-56r: *Caput X. De ente composito*
ff.56r-59v: *Caput XI. De ente simplici*
ff.59v-65v: *Caput XII. De substantia et accidente*
ff.65v-70r: *Caput XIII. De ente finito et infinito*
ff.70r-81v: *Caput XIV. De principiis et causis juxta alias. De nexu
causali*
f.81v: *Caput XV. De signo et signato*

Des.: "Et hactenus de ontologia".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Însemnări: f. 81v "Scripta per Ioannem Pálffi. Anno 1790 die 8 et
septembris".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră.

Ms. 3601

1790-1799; 167 ff.(file albe: 111-165; paginația originală p. 4r-165v (1-326)); in-octavo (18x11 cm)

Prolegomena in Philosophia

Inc.: "Ut sectius intelligatur quid philosophia sit,...".

ff. 4r-21r: *Prolegomena.*

ff. 4r-16v: *Caput I-um. De philosophia in genere*

ff.16v-21r: *Caput II-m. De partibus philosophiae*

ff.22v-26v: *Logicae. Logicae sive philosophiae rationalis
prolegomena*

ff.26v-109v: *Pars I-a. logicae. De facultatibus cognoscitivis
animi et operationibus earum*

f.110r: *Pars II-a. Logicae. De usu logicae*

Des.: "...tolerandi ne in habitum degenerens".

Însemnări: pe verso-ul copertei 1 "anno 1790. Moses Pataki.
Alexander Rettegi".

f. 1r-2v "In parte. Correctus. I-a theoria".

f.3v: "Alexander Rettegi. Anno 1799. Die 1.
septembris."

f.166r-v: însemnări in creion ilizibile.

f.167v: "Moses Pataki.1799.Hic ego".

Textul în limba latină, scris de mai multe mâini cu cerneală neagră. Donat Muzeului Ardelean de Rettegi Sándor.

1793 ; 78 ff. ; in quarto (24x18 cm.)

Erothemata. Ex Prolegomenis philosophiae generali

Inc.: "Anne utilitate aliqua se commendat studium philosophicum".

ff.1r-2v: *Quaeritur*

ff.2v-5v: *Cognitiones bunae sunt sequentes*

ff.5v-52v: *Haec de Prolegomenis in usum philosophiae*

ff.5v-7r: *Quid est logica ?*

ff.7r-15r: *Erothemata. Ex parte logicae theorethicae.prima.
De simplici perceptione et idea.*

ff.15r-18r: *Erothemata. Ex partis primae logicae theorethicae.
De idearum signis seu vocibus.*

ff.18r-22r: *Erothemata. Ex partis primae logicae theorethicae.
ff.18r-22r: Caput De definitione.*

ff.22r-23r: *Erothemata. Ex partis primae logicae artificialis.
ff.22r-23r: Caput De divisione.*

ff.23r-33r: *Pars II-da. Caput IV-tum. De judiciis et propositionibus*

ff.33r: *Haec ex secunda logicae theorethicae parte*

ff.33r-77v: *Erothemata. Ex parte tertia logicae theorethica
artificialis.*

ff.33r-43r: *Caput I-mum. De ratiocinatione et syllogismo*

ff.43r-45v: *Caput 7-mum. De syllogismis compositis*

ff.46r-49v: *De reliquis syllogismorum speciebus.*

ff.49v-52v: *De reductione syllogismorum.*

ff.52v: *Haec de parte theoretica logicae.*

ff.53r-55r: *De veritate in genere.*

ff.55r-60v: *Caput secundum. De falsitate in genere*

ff.60v-72r: *Erothemata.Ex capite tertio. Caput De veritate
certa.*

ff.72r-77v: *Caput IV-tum. De veritate probabilii.*

Des.: "... multomi attentionem requirunt tenn testimonienes
hominis."

Însemnări : f. 1r "Mosis Galfalor de K. gy: IB".

f. 78r "Mosis Galfalor 1793".

Textiul în limba latină, scris de mai multe mâini cu cerneală
neagră. File separate. Lipsește sfârșitul, ultimele 3 ff. deteriorate.
Pe f. 1r: ex-libris tampon "Palffy Mihali Ugyved ajandeka 1904".

Ms. 1544

1794; 92 ff.; in octavo (19 x 15,5 cm)

Institutiones Philosophiae Moralis

Inc.: "Quare de actionibus imprimis?"

ff.2r-28v: *Caput I-um: De actionibus humanis carunque
differentia*

ff.29v-50v: *Caput II-um. De obligatione*

ff.52r-86v: *Caput III. De lege*

ff.86v-92v: *Caput IV. De praemiis et paenis*

Des.: "...et post actionem et propter".

Însemnări: f. 1r "Caroli P. Horvath. Anno 1794".

Textul în limba latină, scris de mai multe mâini cu cerneală neagră. Legătura originală în carton. Ultimele file rupte. Donat de Kelemen Lajos Muzeului Ardelean.

Ms. 2331

1795-1796; 115 ff.; in quarto (23 x 19 cm)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PAKEI Josephus, **Institutiones logicae quas in usum auditorum suorum perpetua federiana logicae idiomater germanico editae ratione habita concinavit.**

Inc.: "Cicero: De natura Deorum libri II".

ff.3r- 9v: *Prolegomena*

ff.10r-13r: *Resolvuntur objectionis*

ff.13r-17v: *Prolegomena in logicam*

ff.13r-14r: *I-mo. Natura atque indoles logicae*

ff.14r-16r: *II-o. Divisio logicae*

ff.16r-17r: *III-o. Resolvuntur objectionis*

f.17r-17v: *IV-o. Literatura logicae*

ff.18r-115r: *Logica artificialis. Pars prior sive theoretica*
f.114v: *Primae figurae demonstratio*
ff.114v-115r: *Demonstratio 2-da figurae*
f.115r: *Tertiae figurae leges*
f.115r-115v: *4-ta figurae leges*
f.115r: *Leges grates*

Des.: "... similis parti conclusio debiliori".

Însemnări: f. 1r "Hoc omnis autem actio. Qui bene discit bonus logicus evadet. Atqui cajus bene discit eius Caius bonus logicus evadet. Explices est ne vitium in hoc syllogismo. Sic ubi dispositam quis quis fuit".

f. 1v "Mosis Székelly".

f. 2r "Josephus Pakei de eadem in illustri Collegio Unitariorum Claudiopolitano logicae metaphisicae philosophiae moralis et lingviae germanicae professor. P.O. Moses Székelly de A. Rakos. Anno 1796 nalam. Claudiopoli. Anno millenisimo Septingentisimo Nonagenisimo Quinto".

f. 18r "Sui sibi consuins se ab aliis rebus deprovere alias sibi consensis alias res ab imunes destinqvere".

f.19v "pringves ebesi hoes magis deberent cogitare quo majoris corpore aliquis eo."

f.115v "Mosis Szekelly".

Textul în limba latină, scris de mai multe mâini cu cerneală neagră. File separate. Donat de Szenkovits Antal. Ex-libris tampon "Szenkovits Antal ajándeka 1903".

Ms. 2376

1797; 122ff.(file albe: 88); in quarto (24x18 cm)

<Prolegomena philosophiae>

Inc.: "Adjumenta philosophiae sunt, quae scientiam rationalem..."

ff. 1r-2v: *Caput V-um. Adjumenta impedimenta*

ff. 3r-10r: *Admonitio praeparatoria*

ff.11r-18r: *Prolegomenon philosophiae*

ff.18r-87v: *Prolegomenon logicae*

f. 19r-49v: *Pars I-ma. Logica pura cognitio*

f. 50r-87v: *Pars 2-da. De indicio seu secunda mentis
operatione*

ff.89r-115v: *Prolegomenon metaphisicae*

ff.116r-122v: *Admonitio Praeparatoria*

Des.: "...et jungat ita majoris- Exempla regula illustrabunt".

Însemnări: f. 10r "Sequitur ipsa philosophiam. 13 septembris
1797. Descriptum per me comitem Georgium
Eszterhazy. Annum in Sanctissimum auditorem
philosophiam. Sub admodum reverendo Domino
Emerico Koros. Philosophiae Professor ordinariis
E.H.O.A.M.D.J." , "Damascena respublica" , "Nec te
collando nec te colpaveris ipse hoc sannunt stulti
quos gloria vexal ina...".
f. 17r "Die 28 9-bris".

- f. 27v "Die 1 10-bris 1797".
- f. 30r "Die 4 10-bris 1797".
- f. 40r,41r "Paul Sintor Georgius Esterhazy didiat die 12 10-bris 1797".
- f. 49r "D. Gabriel Sz.".
- f. 49v "Usque ad genias Episcopi Domini terminata explicatio 1797 die 20 10-bris. G.E." ; "Philosophia partem. 1797.12 Januari.Georgius Comes Eszterhazy".
- f 56r "30 10-bris 1797".
- f. 59r "Comes Michael(...)"
- f. 62r "9 Januar 1798".
- f. 64r "13 Januar 1798".
- f. 65v "Examen sublier logica pr. 1 sem. Die 22 martii 1798. Ex Istoria-24. Ex Mathesi-28".
- f. 66r "Sub. A.K.D. Emerico Icones"
- f. 68r "Páran me ad ezasnen inde 18 martiis. Ac hora 12/1798".
- f. 69r " 23 januarii 1798 martii hora(...)".
- f. 75r "Dominus Andreas Prado. Die 21. 179?".
- f. 76r "D. Jos. Kozn(...)".
- f. 77v "Die 27 januar 1798 P.Prado. hora.".
- f. 79r "B. Bálintit Pyuskának Georgius Georg".
- f. 80r "1798. 3 januarii didilit 3 febr.".
- f. 80v "Die 2 februarii 1798".
- f. 83r "Acueetn 2 februar 1798 monc. hora".
- f. 83v "1798".
- f. 84r "Dominus Josephus Fekete E.B. Satis comodensponde 1798 die 5 februar".
- f. 86r "Die 6 februar 1798 Georgius comitis

Esterhazy”.

f. 89r “Georgii Comitiss Esterhaza kála Idon(...)”.

f. 97v “Die 8 repetitum martii sibriti es metustu
testamendi 22 martii 1798 G.E.”

f.104r “Dominus Alezander Jos(...)”.

f.105r “D. 5. martii. Ad modum (...)D.F.H. licurt 5
martii hora 9-na terpore nubi”.

f.107r “Secunda semestrima explica habitere. Die 30
martii 1798”.

f.108r “G.B. Dominus Antonios Fekete Comes
Georgius bene responditer Ales Eszterhazy”

f.110v “1798”.

f.111r “B. Grof Banffi Denes”.

f.112r “Es his repetitiv (...) habita 17 april”.

f.112v “Eszterhazi Phius I – i “.

Pe recto-ul copertei 2 “Consegeiens Domina “.

Textul în limba latină, scris de mai multe mâini cu cerneală neagră. Donat de Simon Istvan Muzeului Ardelean. Lipsă sfârșitul. Ex-libris tampon “ G. Esterházy Dénes”, ex-libris tampon “Az Erdélyi Nemzeti Múzeum Kézirattára”.

1799; 81 ff.; in quarto (19 x 11,5 cm)

Preliminaris Explicatio Philosophia

Inc.: "Rf. Quaestio haec duplicem fundamentali sensum".

ff.1r-7v: *A quid est philosophia?*

ff. 7v-8v: *Haec de preliminaria philosophiae*

ff. 8v-16r: *II-a. partitio philosophiae*

ff.16v-18v: *III.Prestantia atque dignitas philosophia*

ff.17r-18r: *Columnia in philosophia*

ff.18r-18v: *Duo vitia in philosophando vitando*

ff.18v-19r: *IV.De indole et ingenio ad philosophando*

ff.19v-20v: *V. De praesidiis, et adminiculis ad philosophando regii
sitis*

ff.20v-40v: *VI. Literatura philosophiae*

f. 21r-21v: *I. Philosophia antedeluviana*

f. 21v: *2. Philosophia patriarca*

ff.21v-24v: *3.Philosophia barbarica*

ff.24v-33r: *4. Philosophia graecanica*

ff.33r-33v: *Philosophia romanorum*

ff.33v-34r: *Primerum Cristianorum*

ff.34r-35r: *Arabum philosophia*

ff.35r-35v: *Philosophia scholasticorum*

ff.36r-40v: *Restauratio scientiarum*

ff.41r-60r: *Praecognitia quaedam ex. Antropologia philosophica,
et psicologia empirica logicae studioso necessaria*

ff.41r-60r: *Caput unicum. De anima hominis, ejusque:*

*facultatis, et in specie facultate ejusque
cognoscendi sei dicta inferiore et superiore, et ab
haec ad logicae studium transita*

Des.: "...quae de exponentis theoriam fassienint".

Însemnări: f.40v "Haec de prolegomenis vita universam
philosophiam".

f.81v "Haec de antropologia logica studioso necessaria,
adeoque de clarae philosophiae. Finem
imposui A. Kenyeres. 1799. Die 26 octombriis X-briis".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătură originală în
carton. Donat de Borbély Sámuel Muzeului Ardelean.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ms. 1737

Sec.XVIII ; 166 ff.; in-octavo (17x11 cm)

Adnotationes in Philosophia practica

Inc.: "Philosophia practica est scientia effectus".

f.1r-1v: *Prolegomena*

ff.1v-64r: *Pars prima. Philosophia practica universalis*

ff.1v-28v: *Cap. I-um. De actionum humanarum differentia*

ff.29r-31r: *Cap. 3. De auctore lege naturalis*

ff.31r-32r: *Cap. 4. De paenis et praeniis*

ff.32r-36v: *Cap. 5. De virtute et vitio*

- ff.36r-40r: *Cap. 6. De beatitudine et felicitate hominis*
ff.40r-64r: *Cap. 7. De conscientia*
ff.64v-74r: *Pars secunda. De praxi, philosophiae practicae
generalis*
ff.64v-69r: *Cap. 1. De moda perveniendi ad summum bonum
vel felicitatem terrestrem*
ff.69r-69v: *Cap. 2-m. De custodia conscientia*
ff.70r-74r: *Cap. 3-m. De conjucandis hominum moribus*
ff.76r-166r: *Institutiones Juris naturiis*
ff.76r-77v: *Prolegomena*
ff.78r-166r: *Pars I. De jure naturali et humano*

Des.: "...ferat dominus non pauper colonus".

Însemnări: f.1r "Michaelis Gotz".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în piele. Din Biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 855

Sec. XVIII ; 10 ff.; in-quarto; (21x17 cm)

<Carmina didactica. Ethicai iranyu oktató Költemények>

Inc.: "Desidia multos curcernis vivere natos..."

f.1r: *1 Mat. Blanda parum segnes facit indulgentia*

f.1r-1v: *2 mat. Discite justiliam moniti et non temner Divos*

- f.1v: 3 mat. *Inter pone uis interdum gaudia curis*
- ff.1v-2r: 4 mat. *Pallida mors aequo pede pulsat pauperum*
- f.2r: 5 mat. *Disce bonos mores sicte comitant honores*
- f.2r: 6 mat. *Avarus in nullum bonus in se est pessimus*
- f.2r: 7 mat. *Disce puer dum tempus habes ne tempera*
- f.2v: 8 mat. *Nihil non mortale tenemus pectores et exceptis*
- f.2v: 9 mat. *Nascendo morimur*
- f.2v: 10 mat. *Invituperium Phaeton*
- f.3r: 11 mat. *Pessima lingua caro*
- f.3r: 12 mat. *Hengquam difficile est crimen non prodere*
- f.3r: 13 mat. *Medio tutissimus ibis*
- f.3r: 14 mat. *Iracundiam qui vicit hortem super at maximum*
- f.3r: 15 mat. *Arena probat militem*
- f.3v: 16 mat. *Manet post funera virtus*
- f.3v: 17 mat. *Dii laboribus vendunt omnia*
- f.3v: 18 mat. *Pulcrum est a laudato viro laudari*
- f.3v: 19 mat. *Litterae sunt dulcae*
- f.4r: 20 mat. *Victa jacet pietas*
- f.4r: 21 mat. *Donec eris felix multos numerabis amicos tempora
si fuerint nubila solus eris*
- f.4r: 22 mat. *Qui semel turpi fraude innotuit etiam siverum dicit
ammitit fidem*
- f.4r-4v: 23 mat. *Ante mortem nemo beatus*
- f.4v: 24 mat. *Virtus suis ipsius merces est*
- f.4v: 25 mat. *Tempus omnia consummit*
- f.4v: 26 mat. *Cuicum paupertate convenit dives est*
- f.4v: 27 mat. *Divitiae hujus modi sunt contemendae*
- f.5r: 28 mat. *Superbia est vituperanda*
- f.5r: 29 mat. *Labor improbus omnia vincit*
- f.5r: 30 mat. *Ignavia vires hebetat*

- f.5r: 31 mat. *Nusquam tuta fides*
- f.5v: 32 mat. *Bonus amicus est optima vitae possessio*
- f.5v: 33 mat. *Per aspera ad propera*
- f.5v: 34 mat. *Patientia est optimum remedium malorum*
- f.5v: 35 mat. *Intra fortunam debet quis que manere suam*
- ff.5v-6r: 36 mat. *De laude sanitatis*
- f.6r: 37 mat. *Invidia est vituperanda*
- f.6r: 38 mat. *Omnia Dei consilio fiunt*
- f.6r: 39 mat. *De laudae studiorum*
- f.6r: 40 mat. *Numquam Deos acta mortalia salvat*
- f.6v: 41 mat. *Pax portior est bello*
- f.6v: 42 mat. *Praesentem monstrat quaelibet herba Deus*
- f.6v: 43 mat. *Ver est laudandum*
- f.6v: 44 mat. *Conscia mens recte famae mendatio ridet*
- f.7r: 45 mat. *Auri sacra fames quid non mortalia pectara*
- f.7r: 46 mat. *de laudae temperantiae*
- f.7r: 47 mat. *Post nubila Phebus*
- f.7r: 48 mat. *De tempore*
- f.7r: 49 mat. *Plus arte quam marte*
- f.7r: 50 mat. *Facilis descendus averinis sed revocare gradum
superas que evadere ad auras*
- f.7v: 51 mat. *Tu ne cede malis sed contra audentior ito*
- f.7v: 52 mat. *Est virtus placitis obstinuisse bonis*
- f.8r: 53 mat. *In laudem poesios*
- f.8r: 54 mat. *In adversis rebus probatur amicus*
- f.8v: 55 mat. *Non sit ut in ferius suppo situmque Deo*
- f.8v: 56 mat. *Vulgus amicitias utilitate probat*
- f.8v: 57 mat. *Oderunt peccare boni virtutis amore oderunt
peccare mali fomidine poena*
- f.8v: 58 mat. *Plaenus enim ab poenas illetimoris erit dehieme*

- f.9r: 59 mat. *Cura facit canos quamvis homo non habet annos*
f.9r: 60 mat. *Curia pauperibus est dat census honores*
f.9r: 61 mat. *Nec poterunt unquam nicio jura clare*
f.9v: 62 mat. *Quid tibi nobilitas quid clarum nomen avorsi servis
facius es ipse tuis*
f.9v: 63 mat. *De laude juventutis*
ff.9v-10r: 64 mat. *Felix quem faciunt aliena pericula in felix ille
quem sua damna decam*

Des.: "Pernicies magna sunt cruciatatua".

Însemnări: f. 6r " Nem egy az" .

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. File separate. Din
Biblioteca Muzeului Ardelean.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ms. 923

Sec.XVIII; 230 ff.(file albe: 223;paginația originală: p1-411 (1r-
222r)); in-quarto (21x17 cm)

**Cogitationes Rationales de Vita Hominum Sociali et
Republica**

Inc.: "Homo obligatur ac /9.767. Mor/ alteri multimode...".

ff. 2r-72r: *Pars I. De societate hominum*

ff. 2r-7r: *Caput I. De societate hominum in genere*

- ff.7r-32v: *Caput II. De societate nuptiali*
ff.32v-58v: *Caput III. De societate paterna*
f.58v-65r: *Caput IV. De societate Herili*
ff. 65r-72r: *Caput V. De Domo*
ff.72v-222r: *Pars II. De Republica*
ff.72v-78r: *Caput I. De Republica in genere*
ff.78r-88r: *Caput II. De variis republicae formis*
ff.88r-153v: *Caput III. Quaenam in constituenda republica
consideranda veniant*
ff.153v-167r: *Caput IV. De legibus civilibus*
ff.167r-182r: *Caput V. De potestate et potentia sumorum
imperantium*
ff.182r-215r: *Caput VI. De regimine summorum imperantium*
ff.215r-222r: *Caput VIII. De bello*
ff.224r-230r: *Definitiones in hoc operae passim occurrentes, et
privatis suis usibus excerptae ab interpretae.*

Des.: "...opposita haesio, seu parium retorsio".

Însemnări: f.1r "auctio 1840 sal."

pe verso-ul copertei 1 "h.z.or.z.L.4."

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în piele. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 1315

Sec. XVIII ; 204 ff.; in quarto (20x18 cm).

Henning, **Discursus in metaphisicam**

Inc.: "Aristoteles illor ...".

ff.2r-3r: *Prolegomena in metaphisicam*

ff.3r-63r: *Praecognoscenda*

ff.63v-120r: *Ontologia*

ff.120v-204r: *Pneumatologia empirica*

Des.: "Sermoni est lui de mundu, esd sensu est"

Însemnări : pe f. 1v o însemnare indescifrabilă.

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în carton. Din biblioteca Muzeului Ardelean, achiziționat de la Laszlo Gyulá.

Ms. 2670

Sec. XVIII; 127 ff.; in-16 (15x19 cm).

Logica sive Ars cogitandi

Inc.: "Logica est ars bene utendi ratione...".

ff. 2r-3r: *Introductio*

ff.3r-42r: *Pars prima. In qua considerationes habentur circa ideas, sive circa primam mentis operationem, quae apprehensio dividitur.*

ff.43r-84r: *Logices liber secundus. Continens considerationes ab hominibus fovetas circa propria judicia*

ff.84v-125r: *Logicae. Pars tertia. De discursu sive de ratiocinatione.*

ff.125v-127r: *Könyörges Dragajná b ebugnek idejen.*

Des.: "...taglalo Atyam édes istenen Amen".

Însemnări: f. 1r "Borbély Samuelem".

Textul în limbile latină și maghiară, scris de două mâini cu cerneală neagră. Coperta este formată dintr-o filă manuscrisă a altei lucrări vechi, probabil text religios. Donat de Borbély Sámuel Muzeului Ardelean.

Ms. 852

Sec. XVIII; 75 ff. ; in quarto (23,5 x 19 cm)

<Metaphisica>

Inc.: "Objecta ratione sunt juxta".

ff.1r-11r: *Pars secunda*

ff.1r-5r: *Disputatio secunda*

ff.5v-11r: *Disputatio tertia. De supposito*

ff.11r-32r: *Pars tertia. De causis in*

ff.11r-13v: *Disputatio I-ma. De natura violento et arte*

ff.13v-32r: *Disputatio 2-da. De causis in (...)*

ff.32r-52v: *Pars quarta. Causis in Car(.I.)brary Cluj*

ff.32r-40r: *Disputatio I-ma. De causa eficiente creata*

ff.40r-49v: *Disputatio secunda. De causa eficiente in creata*

ff.50r-52v: *Disputatio tertia. Reliquis causarum generibus*

ff.52v-60v: *Pars quinta. De loco vaeno et tempore*

ff.52v-58v: *Disputatio prima. De loco*

ff.59r-60v: *Disputatio secunda. De vaeno et tempore*

ff.60v-73v: *Pars sexta. De infinito et continuo*

ff.60v-68r: *Disputatio prima. De infinito*

ff.68r-73v: *Disputatio secunda. De continuo*

Des.: "Atque hoc (...) legis tempus ignoraе nostrae ...".

Însemnări: f. 63r "ammadvertó", "Herberger Béla".

f. 75v "Herberger Béla. I-éves philosophus".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. File separate.
Deteriorat: lipsă începutul. Din Biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 3105

Sec. XVIII; 17 ff. ; in-octavo (18x16 cm)

<Philosophia>

Inc.: "Quis asserta sua cortis et indubitatis...".

ff. 3r-3v: *Caput 2-dum. De divisione philosophia*

ff.3v-6v: *Caput 1-um. De notionibus*

ff. 6v-8v: *Caput 2-dum. De terminis* University Library Cluj

ff.8v-10v: *Caput 3-tium. De definitionibus*

ff.11r-11v: *Caput 5-tum. De judiciis et propositionem*

ff.11v-12v: *Caput 7-mum. De sylogismis minor*

ff.12v-15v: *Caput 8-vum. De veritate in genere*

ff.16v-17v: *Dispositio*

f.17v: *Elaboratio*

Des.: "...si feceris considotor ut destinata ferias, vale".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. File separate. Din
Biblioteca Muzeului Ardelean, achiziționată de la Furály Gábor.

Ms. 1655

Sec. XVIII; 18 ff.; in-octavo (20x13 cm)

Preces Philosophi ad Deum

Inc.: "Mi Deus! Deus es, quia Deus et omnium...".

ff. 4r-7r: *Caput primum. Meditationes theologico-physicae*

ff. 7r-10r: *Caput secundum. Meditationes physicae*

ff. 10r-16r: *Caput tertium. Meditationes physicae-medicae*

ff. 16r-18r: *Caput quartum. Meditationes ethico-politico-juridicae*

Des.: "...et appetitus gandet. Jantum".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. File separate. Din Biblioteca Muzeului Ardelean, achiziționat de la Sebestyén József.

Ms. 2949

Sec. XVIII; 4ff.; in quarto (22 x 17 cm)

Preces Philosophi ad Deum Creatorem

Inc.: "Mi Deus! Deus es, quia causa es omnium...".

Des.: "Besüleje által mindenkor halhatatlan. Amen".

Însemnări: f. 4v "Ugytetssik N. Groff Lazar János Imádsága. Egy
Filosofus Imádsága. Curiosum 8. "
Pe recto-ul copertei 1 "Aranka Gy."

Textul în limbile latină și maghiară, scris de două mâini cu
cerneală neagră. File separate. Donat de Jankovich László
Muzeului Ardelean.

Ms. 3966

Sec. XVIII; 8 ff.; in-octavo (19x13 cm)

**Processus lapidis. Philosophorum, solve et coagula sive
eneca et resuscita; sit totum habebis Magisterium.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Inc.: "Eneca Draconem igneum in ovo mediante...".

f. 2r-3v: *Sequitur. Explicatio processus*

f. 2r-2v: *Per terminos philosophorum tectimicos*

f. 2v-3v: *Clavem hujus processus communico. Tibi soli quam et tu
nemini communicabo nisi unica soli.*

f. 3v-7r: *Ars magna. Tabulis comprehensa.*

f. 7v-8v: *Duodecim labores Herculis.*

Deș.: "XI. Caelum est Mercurius, qui hieroglyphice!"

Însemnări: f. 1r "in se continent non tantum planetas el. IV
elementa, sedentiam, cujus figura symbolum est octavi
caeli seu firmamenti, ubi sunt stellae fixae, a Platone

ignes aeterni dicta; nam et Aries signum est igneae et quadruplicis illius triplicitatis. XII. Vincit tandem Anthem Terra filium qui in pugna Terram tangeus semper potentior evaderebat. (Antheus est lapis ex terra nostra natus, qui in sua formatione, dum scilicet aqua in terram congelatur, semper majorem virtutem adquisit, donec ab Hercule h. e. adepto in talem simplicitatem redigatur, ut amplius terram non tangat, i. e. in terram converti non possit, et hic indicatur multiplicatio.

Brevis."

f. 1v "Brebis unicus tamen et verus Jehovah".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. File separate. Lipsește sfârșitul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ms. 1762

Sec. XVIII; 81 ff (file albe:19-20, 69-71; paginația originală 1-96(1r-68v)); in-octavo (16,5 x 10 cm)

Proëmium logices

Inc.: "Filiatrices parrige crite manus!"

ff.2v-18r: *Logicae. Pars I. Theoretica, seu: de tribus mentis operationibus*

ff.2v-4r: *Caput I. De ideis, seu notionibus*

ff.4v-5r: *Caput II. De vocibus*

ff.5r-6v: *Caput III. De definitionibus*

- ff.6v-7r: *Caput IV. De divisionibus*
- ff.7r-12r: *Caput V. De iudiciis et propositionibus*
- ff.12v-15v: *Caput VI. De ratiocinio et syllogismo*
- ff.15v-18r: *Caput VII. De syllogismis minus ordinariis, itemque consequentiis quas vocant, immediatis*
- ff.21r-27r: *Brevis introductio in philosophiam. E prolegomenis ab autore. Capitibus I-mo et II-do concinnata*
- ff.27r-31v: *Praenotanda de operationibus mentis in genere*
- ff.31v-32v: *Ad logicae prolegomena*
- ff.32v-68v: *Logica. Pars I. Theoretica seu de tribus mentis operationibus.*
- ff.32v-37v: *Caput I. De ideis seu notionibus. Annotationes.*
- ff.37v-39r: *Caput II. De usu vocum seu terminorum circa voces*
- ff.39r-45v: *Caput III. De definitionibus*
- ff.45v-49r: *Caput IV. De divisionibus*
- ff.49r-53v: *Caput V. De iudiciis et propositionibus*
- ff.54r-67r: *Caput VI. De ratiocinatione et syllogismo*
- ff.67r-68v: *Caput VII. De syllogismis minus ordinariis itemp*

Des.: "§ 135. Copulationis syllogismus est in quo".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Donat de Kelemen Lajos Muzeului Ardelean.

Ms. 596

1790-1864; 101 ff.(paginația originală: p.1-44 (3r-26v),p. 45-59 (31r-38r), p. 1-47 (39r-63r), p. 1-72 (65r-101r)); in-quarto (24x20 cm)

Ideak. Az emberiség Historiájának filosofiájára Herder János Gotfrid által melyek től hős adattak kü jelesebben 1790-e ében négy kötetekben.

Inc.: "Herder Iános Gotfrid született...".

f.1r-1v: *Á Herder élet irtása*

f.2r: *Figyelmeztetés*

ff.2v-4r: *Tartalom*

ff.5r-30v: *Első kötet*

ff.31v-38r: *Masodik kötet*

ff.39r-63v: *Negyedik kötet*

f.64r: *Tartalma az előbbi 72-t lap után kő vellezőknek*

ff.65r-100v: *Á nemét classicusok könyv tura 8 füzetéből*

ff.100v-101r: *Tartalom*

Des.: "Közönséges át tekintése az Europai német intézeteknek".

Ínsemnări: f.1v "Pessen 1833 évben".

f.2r "S.Zigesben 1866 evben december 1-ső napjak".

f.63r "Vegzerő. S.Zigesben 1866: szepsen 29-ből

Ortob. 4-zig".

f.100v "Vége á nyolezadik füzetnek".

f. 101r "Az eredeti német nyeloből át tettem 1864-k évben januar honap folytán. Gratia tibi musa, nam tu solatia praebes : Tu curae requi es ; tu medicina mali".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. Traducere parțială din limba germană din mai multe ediții ale volumelor lui Herder, în 4 volume. Adăugiri după ediția din 1790.

Ms. 316

1799-1802 ; 115 ff.(file albe: 111) ; in-quarto (26x21 cm)

<Miscelaneu>

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1. ff. 3v-91v: Székely Katona. **Lelki Fegyveres bikfalvi**

Inc.: "Vegyétek fel az Istennek minden fegyverét, ..."

ff.3v-4v: *Ditső hazám jó szülemenye tekintetes uram és patronusom*

ff.5r-10r: *Eröl-járó beszéd*

ff.10v-79v: *A természeti és keresztény vallásoknak öszve vettetések és megvizsgálások*

ff.80r-83v: *Inti az iro egy kedves hallgatóját á meg-térésre*

ff.84r-87r: *Ugyan azon nemes féirjfiuhoz botsáttatott serkentő irás*

ff.88r-91v: *Harmadik, és utolso serkentés azon férfiuhoz*

Des.: "Itt van feddésinek's intésinek vége".

ff.92r-95v: **Ode quam in honorem summe reverendi ac clarissimi domini domini Matthaei Keresztes**

Inc.: "Tandem relictæ vix memores lyra ..."

Des.: "Bis septem numero parva corona virium".

3. ff.96r-99r: **Fő tisztelendő, es fő tudományu Keresztes Máthé urhoz, ...**

Inc.: "Püspoki füleidet fordítád két frontra Kerésztes".

Des.: "Isten előtt és ember előtt, míg élsz, kedves végekre vihessed".

3. ff.100r-107r: **Az három széki hires neves Nemere szélinek leírása**

Inc.: "Aeolus Aeoliat, hol mint országlo királynak".

Des.: "A székből le-seper, és le-vadász sok téli takarmányt".

4. ff.108r-110v: **In honorem spectabili ac generosi domini Domini Francisci Gyarjás de Leszfalva**

Inc.: "Auspice Francisco primo dominante ...".

Des.: "Verbum non amplius addio. Finis".

5. ff.112r-115v: **Joszágtalan Székely Katona és annak életinek modja**

Inc.: "Minden szegény Székelynek mennyben vann az Attya".

Des.: "... vér szopo. Bunre tsalo. Veszte kerékre valo. Vége".

Însemnări : pe cotor "Szabó Zs. Munkái. 1799-1802".

f.2r "Lelki fegyveres bikfalvi, ki az istennek nala le-tétetett fegyverével az ur Jésus Kristus-nak zászlója alatt a keresztény vallásnak igazságáért á mostani uj hitlenek történt pedig á naturalistak 's deistak ellen kötelesen vitézlett, és azt azoknak tüzes nyilaik ellen hat lábákra szabott mentő magyar beszéddel, mint paissal, á tehetségig oltalmazta Leszfván 1800-dik esztendőben.", "Clarissimus d-us Franc. Szilágyi revikat, et censuram depromat. Claudiopoli. 18. Februarii. 1802. Impressionem permittendant esse censeo practen duos articulos quorum prioris titulus est : Inti az író egy kedves halgatóját a meg-térésre - : privata enim hujusgeneris admonitio-publici juris esse neguit -posterioris antem : Mokány-Hóra Király szándéka és annak füstben menése-Claudiopoli. Die 2. Martii 1802. Franciscus Szilágyi. Onüsis üs, quae D. Censor omittenda judicanit, imprimatur Claudiopoli 4. Martii 1802".

f.3r "Nemes Kézdi szék nagy erdemü szüleménnyének Kezdi szent léleki tekintetes Kozma Ferentz urnak, tekintetes és fő nemes familiájának régiségével, Értelemmel, Okossággal és jelességeinek ditséreteivel Ékes és diszes, á mennynek Isteneröl künn 's benn Áldásokrak sokaságaival meg-koronáztatott és meg-ditsöittetett ferfiunak, mint igen kegyes, Isten ditsösegenek ditséretiért törekedő annak elő-mozdittásában buzgó a Közönségnek hasznát munkalodo és jó kedvvel gazdálkodo uj patronusának

alazatosan ajánlja Bikfalvi Szabo Sigmund a Lészfalvi R. Gyülekezetben az Ur Jesus Kristusnak méltatlan szolgája”.

f. 96r “Első tiszteletű felszentelt fő papi ferfi püspöke”.

f. 106v “N.B. Tedd ide : Nagy gögü Lészfalvi 's az 's osztán ötet azért”.

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 3573

1800-1826; 84 ff.; in-octavo (19x12 cm)

Prolegomena Philosophiae in genere

Inc.: “Ut rectius intelligatur quid sit philosophia...”.

ff.4r-12v: *Caput I-mum.*

ff. 6v-7v: *Demonstratio auctoris*

f.7v: *Positiones auctoris*

ff.7v-11v: *Characteres philosophi*

ff.11v-12v: *Leges methodi philosophicae sunt sequentes*

ff.12v-15r: *Caput II. De partibus philosophiae*

ff.15r-68v: *Prolegomena logicae*

ff.18v-68v: *Pars I-a. Logicae. De facultatibus cognoscitivis et operationibus earundem*

ff.18v-25r: *Cap. I-mum. De facultatibus cognoscitivis*

ff. 25r-33r: *Cap. II. De ideis seu notionibus*

ff. 33r-39v: *Cap. III. De usu vocum*

ff. 40r-43r: *Cap. IV. De definitionibus*

ff. 43r-44v: *Cap. V. De divisionibus*

ff. 44v-54r: *Cap. VI. De judiciis et propositionibus*

ff. 54r-63r: *Cap. VII. De ratiociniam et syllogismo*

ff. 63v-68v: *Cap. VIII. De sylogismo minus ordinarii*

Des.: "Utrique propositioni compendii causa adjicitus probatio".

Însemnări: f. 1r "Probatio calavi est 18 Balog it tramenti probatio.

Calami est(...) tramenti Fatvus Kedves."

f. 3v "Possesor huius logicae Alexander Rettegi. Quam descripsit. Anno 1800. Die 6-a februariis. Cujus symbolum non simile nunc et olim sic erit, quodam cit hora tacentem suscitatur musam, neque semper arum tendit Apollo. Aliud symbolum nunc lege, nunc ora, nunc cum fervore labora. Sic erit ora brevis, o dies ipse levis."

f. 68v "Finis partis primae logicae. Alexandris Rettegi. Janos(...) 20-ik majusi(...)"

Textul în limbile latină și maghiară, cu cerneală neagră.
Legătura originală în carton. Donat de Rettegi Sándor Muzeului Ardelean.

SECOLUL XIX

Ms. 2908/A.h

1801 ; 12 ff.; in-folio (38x24 cm)

ARANKA György, **Elmélkedés a Jóról és Rosszról. Mi a moral gondolatja? Mellette mi a virtus?**

Inc.: "A virtust, az erkölcsöt, a jót, rosszat az embernek természeti függéseit,..."

Des. " A törvény gondolatja különböző dolog."

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Însemnări: f.12v "Philosophia 1. Elmélkedés a jóról és rosszról. Mi a moral gondolatja? Mellette mi a virtus?"

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

1803 ; 22 ff.(file albe: 5, 11); in-folio (41x25 cm), in-quarto (25x20 cm)

ARANKA György, **Philosophüumok**

Inc.: "Az ember eredeti alkatásánál fogva két különböző módon tselekedhetik,...".

ff.2r-4v: *Égy gondolat a nem igazmondásról és a hazugságról*

ff.6r-10v: *De scepticismus moralis*

ff.12r-15r: *Mi az igaz, és különbözik é 'a nem igaz mondás 'a hazugságtól ?*

ff.16r-18v: *1. Esmérem azt, 'a minek lételetét annak principiumaiból által látómj / Central University Library Cluj*

ff.20r-21r: *'A mi hazánkban tanáltathato materialékból keszitendő törfről való gondolat*

Des.: "... vagy négy embernek kellene egybe állani".

Ínsemnári : f. 1r "T.Prof. Antal Urhoz 21 februariis 1803. 25-a februariis 1803. Küldöttem T. Marosi Uramhoz. Antal. T.D. Marosi Urtól Küldettetik T.Pr. Köteles és Borosnyai Urakhoz Elküldöttem 26-a februariis Marosi. Küldettetik P.Borosnyai Urhoz 2 martii : H.S. vettem ezt. B.L.lmd"
f. 5v "II.Kötet. Sub numero I-mo. Aranka vettem 22 febr. küldöm 23-dik reggel T.Prof. Antal Urhoz onnan Köteles-Borosnyai urakhoz 25-dik febr. Küldöttem T.

Pr. Köteles uramhoz Antal".

f.11v "D. II kötet. Sub numero 7-mo".

f.15r "Maros-Vásarhely 5-dik februariis 1803".

f.15v "II. Kötet. Sub 2-do".

f.21v "1803. 4 maj törf. A.".

Textul în limba maghiară, scris de mai multe mâini cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 1611

1803 ; 97 ff.(file albe: 94-97); in-octavo (20x12 cm.).

KÖTELES Samuel, Logica pura universalis

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Inc.: "Logica est illo scientia quae exponis regulas generalis cogitandi,...".

f.3r-3v: *Synopsis cursus logici ejusdem universalis puri.*

ff.4r-10v: *Introductio in logicam.*

ff.11r-94r: *Logicae universalis.*

ff.11r-83r: *Pars I-a. Logica universalis pura seu analytica.*

ff.11r-83r: *I-o. Doctrina elementaris.*

ff.11r-20v: *Caput I-um. De intellectu in genere.*

ff.21r-40v: *Caput secundum. De conceptibus in genere.*

ff.40v-62r: *Caput tertium. De judiciis.*

ff.62v-83r: *Caput quartum. De consequentiis sive rationiis seu analytica ratiociniorum.*

ff.83v-94r: *Pars secunda. Doctrina methodica.*

ff.84v-85r: *I. Differuntre rapsodia, et systhema a se
invicem ?*

ff.85r-91r. *II. Theoria definitionum.*

ff.91r-94r: *III. Apodictica logica seu theoria
demonstrationum.*

Des.: "...sequitur pars altera logica universalis applicata".

Însemnări : f.1r " All. Domino Samueles Köteles phil. statist. polit.

P.O. proffesore in publicis prolectionibus edocta.

Descripta autem per Michaëlem Katsó. Agropoli in
must. Collegio Reformatum anno 1803".

f.1r "Michaël Katsó. 1804 Valyis Kepés. Paulus Valyis
(...) 1840".

f.95v "Magyar királyok. Arpad volt a legelső

Constantinus szerint. fia Zoltán. fia Joxus némelyek
szerint esendő, mások szerint mint alatta lábba
kapott(...). fia Gejza kapitányok alatt és ugyan (...).
Szent István".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în
carton. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 582

1803 ; 14 ff. ; in-quarto (25x20 cm)

Meditationes philosophiae de Deo, mundo et homine

Inc.: "Horaty li I-o. Episty ad mecaenatem ...".

ff.1r-1v: *Regulae politicorum*

ff.1v-2r: *Praefamen*

ff.2v-5r: *Caput I-m. Deus existit*

ff.5r-7v: *Caput II-m. Meditationes phisicae*

ff.7v-10v: *Caput III-m. Meditationes phisico-medicae*

ff.10v-13v: *Caput IV-m. Meditationes ethico-politico-juridicae*

f.14r: *Regulae vitae* Cluj / Central University Library Cluj

Des.: "... quia qui contra leges agit, pro mortuo reputatus. Anab. C.3.2."

Însemnări : f. 1r "1803. Conscriptae, et editae anno 1732".

f.13v "N.B. Vide ad amicam auream".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. File separate. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 4482

1803-1840 ; 28 ff.(paginația originală p.1-9 (1r-5r ff.) ; in-quarto
(25x20 cm)

Á metaphisicának : második szakasza

Inc.: "Ez az alkalmaztatott metaphisica azt adja elő ...".

ff.1r-16r: *Alkalmaztatott metaphisicarol*

ff.17-22v: *Texty Conc. Comm. Peld. 16.32.*

ff.23r-27v: *Kozonséges tanítás textusa. solt 14.1 Stultay dieci in e
Deus*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Des.: "...az egek. Amen".

Însemnări: f.16r "1839-dik év november 24-ken'.

f.22v "Elab. Paul Medgyesi anno 1803. Die 6-ta may".

f.27v "Korosini 1803. Die. Februarii in rigore iten
sistemo recitaete".

Textul în limba maghiară, scris de mai multe mâini cu cerneală
neagră. File separate.

Ms. 1642

1804 ; 8 ff.(file albe: 4-8) ; in-octavo (19x12 cm).

Proba az emberről

Inc.: "Az embernek természetéről, ...".

ff.2r-3r: *Az 1-ső levélnek foglalattya*

Des.: "...melly tiltott Jyümölsökkal kísért – jer, és visgaljuk meg".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate. Din biblioteca Muzeului Ardelean, colecția Kemény Samuel, achiziționat de la Sztripszky. Ex-librisuri tamponj "Az Eredélyi Nemz. Múzeum. Gr.Kemény Samuel Gyüt. Levéltára" și "Vétel Sztripszkytól".

Ms. 2951

1805-1806 ; 18 ff. ; in-quarto (24x10 cm), in-folio (40x13 cm)

ARANKA György, **Philosophiai elmélkedés**

Inc.: "1. Hartmanbol. Kant. Fichte. Schelling. Bardili".

f.2r: *Jegyzések*

ff.3r-5r: *Jegyzések Hartmannra*

ff.6r-7r: *Jegyzések Medicinis chirurgische zeitung no. 28 von dem einlusse der philosophie in die theorie der Heilkunde von dr. Hartman*

ff.8r-9r: *1. Az embernek magával, maga tehetségéire nézve való őszve függése*

ff.10r-12v: *6. Gondolo tehetségek*

f.13v: *'A Kánt koponyájáról való jegyzések*

f.14r: *Az enberi életnek mellyik 'a boldogabb része*

f.15r: *Ki boldog ?*

ff.16r-17v: *Mi 'a szabadság ?*

f.18r: *'A planéták rendi.*

Des.: "... de ezek a három utolsok hol állnak nem tudjuk".

Însemnări : f. 1r "25 martii 1805".

f. 6r "2 julii 1805".

f. 8r "25 martii 1805".

f. 10r "5 julii".

f. 14r "5 may 1799".

f. 15v "Gál Miklos így hát nem Hereczpataka tusbálta (...): 1792-be elgázollyák 'a 9. falusiak faluhoz ; 1793-ba nyugszik (...); 1794-be meg (...) 'a 9 falu ; 1795-5 julii egyezik az egész 9 falu, 6 julii-rá mennek és helyre, 8 julii-nagyobb-erővel az 9 falu. Mint megkeresik sub numero I-mo és á segedelmező igyekezetté sem á juh, sem á kert kert nemtartoznak. Hereczpataka 4. Továbbá nem engedi azt is meg az igazság hogy á hamisság üllyen á padraa. Készületben Gondolatok Ember".

f. 17r "28 septembrii 1806".

f. 17v "Philosophicumok. Szabad".

f. 18v "Jegyzesek á Kant koponyájáról".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 847

1807 ; 51 ff.(paginația originală p. 1-100 (ff.2r-51r)); in-quarto (23x18 cm.).

Compendium logices

Inc.: "Logica est scientia de Intellectu humano, ...".

ff.2r-4v: *Introductio.*

ff.5r-41v: *I. Pars Analytica seu pura.*

ff.5r-41v: *A. Pars elementaris.*

ff.6r-9r: *Sectio prima. De legibus generalibus intellectus
humani*

ff.9r-12v: *Sectio secunda. De diversis speciebus
repraesentationum quat intellectus probet*

ff.12v-20v: *Caput I-um. De conceptibus.*

ff.21r-29v: *Caput secundum. Doctrina de judiciis.*

ff.30r-41v: *Caput tertium. De doctrina consequentiarum
seu ratiocinationum*

ff.42r-50r: *B. Methodologia.*

Des.: "...data quavis recta describi potest semicirculus, ex
assumpto puncto".

Însemnări: f.1r "Compendium logices, ad ductum I.G.C.C.
Kiesevetter, Professoris Philosophiae; elaboratum; a
Clarissimo Domino: Samuele Köteles; -Philosophiae
Politices, et Statistices, in Collegio Agropolitano
Profesores Publico, Ordinario descriptum per Nicolaum
Kemény cujus Symbolum: Deo, Patriae Amicis.
Agropoli. 10-a.8-bris 1807".
f.50r "Finem huic Logicae Purae dedit Nicolaus
Kemény cujus Symbolum: Deo, Patriae et Amicis.
Wasameinyi. 12-a 8-bris 1807".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în carton. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ms. 2909/B.24

1808 ; 4 ff. ; in-folio (40x12 cm)

A munka mutato táblája

Inc.: "Az ember esmérete rajzolatlyának".

ff.1r-4v: *Tablaja*

Des.: "63) Meg volté és megmaradé bennedá heméllyesség ?"

Însemnări : ff. 2r, 4r "10 octombrie 1808".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.
Din biblioteca Muzeului Ardelean. Ex-libris tampon "Erdélyi Muz.-
Egyf.Könyvtára. Kézirattár".

Ms. 2910

1809 ; 6 ff. ; in-folio (40x25 cm)

**ARANKA György, A' Bölcselkedés Eleji a' Természetnek rövid
Esmérete**

Inc.: "Kezdetbenn, az elet rendibenn, a' bölcsek oskoláibann,...".

f. 2r: A' bölcselkedés történetei University Library Cluj

ff.3r-6v: Bölcselkedés éleji

Des.: "... és érzékenység világában adattathatik".

Însemnări : f. 1r " Imprimi posse conseo Claudiopoli die 25
septembriis 1809. Franciscus Szilagyi", "Imprimatur
Claudiopoli 25.10.1809. Marton Szig. ", "Notam :
terminata editione manuscriptum hoc remittatur ad
officiam censurae Claudiopolim, emittatur item unum
exemplar impressum, et compactum ad idem officiam
pro bibliotheca Palatina Viennansi".

Textul în limba maghiară, scris de două mâini cu cerneală
neagră. File separate.

Ms.751

1809; 8ff.; in-folio (40x25 cm)

ARANKA György, Az embernek rövid ismerete

Inc.: "Egy nagy elő-alkotványnak fája: az emberi nemnek nagy alkotványa".

f.1v: *Méltóságos gróf Kemény Miklós Úrfinak*

f. 2r: *Lucilius képében az olvasóhoz*

ff. 2v-3r: *Az ember ismeretének rövid vonásai*

f. 3v: *Az ember ismerete egy mogyoróhéjban*

f. 3v: *Bevezetés*

ff. 3v-4r: *Első rész. Az embernek külső ismerete*

ff.4r-7r: *Második rész: Az embernek emberi jelenésbeli ismerete*

ff.7r-8r: *Harmadik rész: Az ember a jelenéstől megválva, az ő tökéletessége, boldogsága, Isten, gondviselés, kegyesség.*

f.8r: *Berekesztés*

Des.: "A jövő idők az emberi látásnak határozatját nevelni fogják; most elég szerencsés az aki homályosan is, de azt ami a mai ismeret határozatján belől esik, láthatja."

Însemnări: f. 1r "Apró munkáinak II. Kötetje", "Pláto, Kártéz, Leibnitz, Klárke, Hume, Kánt, a te földödön és hazádban társalkodtanak teveled oh, bölcsesség, emberi nemzetnek vezérlőcsillaga! Én

M.Vásárhelyen, Köteles Sámuel úr írásai nyomán kezdettek esmérni Tégedet a Te szent hajlékaidnak arnyékai alatt.", "Clarissimis D. (...) Szilágyi velit revidur et (...)", "Imprimatur Claudiopolis 17 Jan. 1809; Imprimi posse censeo Claudiopoli d.10 januarii 1809 Franciscus Szilágyi".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 750

1809; 10 ff.; in-folio (40x25 cm)

ARANKA György, **Mi az embernek sorsa és vége? Egy kérdésben és feleletben való jegyzés**

Inc.: "A személyességre születés által még fel nem emeltett emberiségnek alkotványi, és ...".

ff.2r-3r: *Felelet a kérdésre*

f.3r-3v: *Az ember sorsáról*

ff.4r-10v: *Az ember végéről*

Des.: "És amit arról az értelemnek most mondhatok csak ennyi".

Însemnări: 1r: "A kérdés még 1809.-ben feltételet és kiadatott volt, de csak egynéhány példányban. Most ezért a felelettel együtt az is újra kiadattik: Az emberi élet bölcsességének ismerete. Practica philosophia".

f.1v: "Bethleni méltóságos gróf Bethlen Dániel úrnak; az Erdélyi Tekintetes Rendek egyik nagyérdemő

bölcs tagjának nagy tisztelettel és barátságosan ajánlja a szerző”.

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră.

Ms. 1551

1809; 231 ff.; in-octavo (20x12 cm)

KÖTELES Sámuel, Bevezetés az erkölcsi filozófiába

Inc.: “A cselekvő v. erkölcsi filozófia képzetét megakarván határozni, két úton indulhatok meg.”

- ff.1r-2r: 1. *Az erkölcsi filozófia képzete*
- ff.2v-4r: 2. *Különbsége a cselekvő vagy erk. filozófiának az okos magaviselet tudományából*
- ff.4r-5v: 3. *Tárgya az erkölcsi filozófiának*
- ff.5v-7r: 4. *Kútfeje*
- ff.7r-8v: 5. *Systémák a morálban*
- ff.8v-10r: 6. *Az ethica vagy erkölcsi szisztémák tudománya két tudományt foglal maga alatt*
- ff.10r-12v: 7. *Különbség az erkölcsi filozófia és a természet törvénye közt*
- ff.12v-14r: 8. *Egynek többféle morálja lehet? Van-e természetes különbség a filozófusi és teológusi morál közt?*
- ff.14r-16r: 9. *A morálnak a helye a többi tudomány közt*
- ff.16r-18r: 10. *Részei az erkölcsi filozófiának*
- ff.18v-20r: 11. *Segédtudományok a morálra nézve*

- ff.20v-21r: 12. Szükséges-e a systhémás morál?
- ff.21v-23v: 13. Haszna és becse a morálnak
- ff.23v-26v: 14. Litteraturája a morálnak
- f.27r: *Első rész. Tiszta erkölcsi filozófia*
- ff.27r-178v: *Első darab. A cselekvő vagy erkölcsi okosság kritikája*
- ff.27r-178v: *Első szakasz. Az érzékenységnek (szenzualitás) és a cselekvő okosságnak (practica ratio) képzete és természete.*
- ff.39v-51v: *Második szakasz. Az erköltsi principiumrol közönsegesen*
- ff.51v-71v: *Harmadik szakasz. A formás principiumról vagy a tiszta okosságnak fundamentumos törvényéről*
- ff.71v-115v: *Negyedik szakasz. A materiás principiumokról*
- ff.71v-86r: *Első cikkely: Az önnön szeretet v. boldogság principiumáról*
- ff.86r-93r: *Második cikkely: Az erköltsi érzés principiumáról*
- ff.93r-98r: *Harmadik cikkely: A nevelés principiumáról*
- ff.98r-102r: *Negyedik cikkely: A polgári alkotvány principiumáról*
- ff.102r-108v: *Ötödik cikkely: A tökéletesség principiumáról*
- ff.108v-115v: *Hatodik cikkely: Az Isten akaratjának principiuma*
- ff.115v-134v: *Ötödik szakasz. Az akaratnak szabadságáról*
- ff.134v-145r: *Hatodik szakasz. A tiszta cselekvő vagy erkölcsi okosság tárgyáról – az erkölcsi jó-ról*
- ff.145r-155v: *Hetedik szakasz. Az erkölcsi érzésről*
- ff.156r-178v: *Nyolcadik szakasz. Az erkölcsi és fizikai*

törvények harmoniájáról

ff.178v-223v: *Második fődarab. Az erkölcsi képzetek systemája*

ff.179v-189r: *Első szakasz. A cselekedtről és annak
fundamentumairól*

ff.189r-200r: *Második szakasz. A köteleztetésről (obligatio) s.
ezzel atyafias képzetekről*

ff.200r-213v: *Harmadik szakasz. A virtusról, bűnről és vétekről.*

ff.214r-220r: *Negyedik szakasz. Az erkölcsi tulajdonításról*

ff.220r-223v: *Ötödik szakasz. A lelkiismeretről*

ff.223v-229r: *Harmadik fődarab. Tiszta Aestetica*

Des.: "Ez a gondolat nagyobb interessét ad a virtus gyakorlásának".

Însemnări: f. 229r: "Vásárhely, 1809. 15-e Febr. Symb: a sok írás megrontja a mellet. Aki nem hiszi, próbálja meg."

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. Legătură originală în carton. Din Biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 2909/B.5

1809; 6 ff.(paginația originală: p. 1-11 (1r-6r)); in-folio (39x24 cm)

ZSOMBORI József, Felelet méltóságos Aranka György úrnak két kérdéseire, egy levél formában, melyet Justinus írt Luciushoz

Inc.: "Lucius barátom! Vettem és örömmel olvastam barátságos és tudós leveledet, amelyben két kérdést közölsz velem megfejtés végett."

ff.1r-2v: *Az első kérdés*

ff.3r-5v: *A másik kérdésnek megfejtése*

Des.: "Olvasd hozzád illő jószívvel. És ha valahol hibáztam vezess az egyenes útra, mert örömet tanulok. Légy egészségben!"

Însemnări: f.5v "Írám Maros-Vásárhely, 30-ik apr. 1809-ben.

Zombori József. M.K.V."

f.6v "Egy igen szép és bölcs elmélkedés mint felelet arra: Mi az embernek vége és sorsa? A reá tett rövid jegyzésekkel"

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 748

1811; 10 ff.(fila albă: 10); in-folio (40x24 cm)

ARANKA György, Az emberi léleknek halhatatlansága egy dióhéjban

Inc.: "Minden emberi bölcsesség, tudomány és világi megelégedések mellett is, az a gondolat, hogy ezután az élet után hogy s mint lesz minden embert, maga idejét elért embert,

figyelmetessé tészem magára, annál inkább mikor kifejlődésének megtérésére jutott."

ff.3r-3v: *Az olvasóhoz!*

ff.4r-4v: *Bevezetés*

ff.5r-9r: *A lélek halhatatlanságát illető kérdéseknek a természet világának lehető megfejtésekre szolgáló némely feltételeknek előadása*

ff.9r-9v: *Utoljára egy közönséges nagy kérdés*

Des.: "A léleknek halhatatlanságáról való értekeződés ha t.i. nemcsak a logikai Miért-azértom, hanem a természetnek igaz ismeretén épült nem lehet gyümölcstelen; az emberi értelem világának határai szélesedvén vele."

Însemnări: f.1r "Clarișsimis D. Szilágyi velit revdere, et judicium depromer Claudiopol 13. Jul. 1811 Marton Sz."

f.1r "Imprimi prosse consev. Claudiop. d.24 Juli 1811. Franc. Szilágyi"

f.1r "Imprimator, Claudiopoli 24 Jul. 1811 Marton Sz."

f.10v "d. 12 Jul. 1811"

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

1813 ; 95 ff. ; in-quarto (24x19 cm.)

<Miscelaneu>

1. ff.1r-17v: **Introductio in philosophians**

Inc.: "Antequam definitionem davemus notare dibemus ...".

f.1r: *Quid est philosophia ?*

f.1r –2r: *Quid imediata represaentatio ?*

f.2r-2v: *Quid significat cognoscere ?*

ff.2v-3r: *Quid significat igitur concepere ?*

f.3r: *Quid significat intelligere ?*

f.3r: *Quid perspicacita significat ?*

ff.3r-4r: *Quando cognoscimus clare ?*

ff.4r-5r: *Quando est cognoscere vera ?*

f.5r: *Quid significat opis ?*

f.5r: *Cratere quid significat ?*

f.5r-5v: *Datur ne fides absurda ?*

ff.5v-7v: *Quid significat scrire ?*

ff.7v-8r: *Quid cognoscere vis ?*

f.8r: *Quid sa leges ?*

ff.8r-9v: *Quid cognoscere systematica ?*

f.9v: *Quid est proprie philosophia ?*

ff.9v-10r: *Quae cognoscere hujus distructionis ?*

ff.10r-11r: *Partes philosophia theoretica*

ff.11r-15r: *Partes philosophia practica*

f.15r-15v: *De modo philosophandi*

ff.15v-17v: *De fontibus philosophiae*

Des.: "De morali Philosophia, de immortalitate, et immaterialitate, et de existentia entis supremæ".

2. ff.17v-81r: <Psychologia>

Inc.: "In introductione ad Philosophiam ...".

ff.17v-64r: *Pars I-a. Psychologia empirica*

ff.65r-81r: *Pars II-a. Psychologia agit de superioribus mentis facultatibus*

ff.81r-95r: *De sermone et scribtura*

Des.: "... amalium cognitio nostra est ac hunc miperfecta".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Însemnări : f. 64r "Finis partis I-a pp. Facultatum inferiorum descripsi I.B. "

f.95r "Finis psychologia descripsi B.C. 1813, 5-a april".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în carton . Donat de Kemény Pál és Katalin Muzeului Ardelean.

Ms. 2990

1813 ; 2 ff. ; in-folio (40x23 cm)

SIPOS Pál, Levele 7 augustus 1813 mellybe á Fichte tudományának veleje

Inc.: "a) Maga ajántása".

ff.1r-2v: *Jegységek*

Des.: "... és semmi nem lett á nélkül".

Însemnări : f. 1r "6 septenbris 1813".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ms. 2908/A.e.2.

1814; 17 ff.(fila albă: 17); in-folio (40x35 cm).

ARANKA György, Az emberről

Inc.: "Az ember a rajta kívül levő teljes világnak ... egy részecskéje, mint a többi részek, de a világtól, és annak más részeitől, különböző dolog."

f.1r: *I. Mi az ember?*

ff.1r-1v: *II. Az emberi testről*

ff.1v-2v: *III. Az emberi lélekről közönségesen vagy az emberi erőről*

ff.2v-3r: *IV. Másrendbéli közérők az emberben*

ff.3r-4r: *V. A plántai erőről*

f.4r-4v: *VI. Az állati alkotványról*

ff.4v-7r: *VII: Az ismerő állati alkotványról*

ff.7r-8r: *I. Szakasz. Az állati belső alkotványról*

f.8r-8v: *II. Szakasz. Az emberi lélek alkotványáról*

ff.8v-16r: *I. Rész. A tulajdon emberi lélek alkotványának eleji*

f.9v: *Az ismeret alkotványa és a társaság*

ff.9v-11r: *Az ismeretről*

ff.11r-12v: *Az értelem*

ff.12v-13r: *Az elméről*

f.13r-13v: *Gondoló tehetség, gondolat, gondolkodás*

ff.13v-16r: *Az emberi élet alkotványa*

f.16v: *Az emberi élet alkotványának II. Része. A társaságról*

f.16v: *Az emberi élet világról.*

Des.: "Ekkor kezd lassan-lassan a maga erejével, külső-belső tehetségeivel élni, dolgozni ...".

Însemnări: f.13v: "28 aug."

f.14r: "28 aug.-30aug."

f.15r: "30 aug. 1814"

f.15v: "1 sept. 1814"

f.16r: "1 sept."

f.16v: "12 sept.1814- 13 sept."

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 2107

1814 ; 44 ff.(fila albă: 44); in-quarto (23x19 cm.)

Notiones antropologiae

Inc.: "Hominem duo entia, unum (...) imateriale, got est anima, alterum materiale ...".

f.1r-1v: *Introductio*

ff.1v-24r: *De anatomia*

ff.25r-43v: *De organomia corporis humani*

Des.: "Vigilat mens, ubi mutationes in sensoriis organis pre corpora circumposita factas apprehendit."

Însemnări: f.24r "Finis pro primo semestri 1814".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Donat de Bánffy György Muzeului Ardelean.

Ms.2350

1815 ; 8 ff.(fila albă: 8); in-octavo (25x20 cm).

Rotterdámi Désiderius Erásmusnak elete.

inc.: "Désiderius Erásmus, az regy nevezett, szövetséges
Belgyomnak egyik fő Várossbán Rotterdámban, oktober 24-én
1465."

ff.1r-5v:Rotterdami D.E. elete

ff.6r-7r: Méltóságos Ur !

Des.: "Méltóságos Urnak".

Însemnări : f. 1r "Kolosz. 1815 jun."

f. 7r "Udvarhely. Jan. 20-áy 1818 alazátos szólgája
Sombori Jósef. Udv.Bibl."

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. Legătură
originală în pânză cu coperte de carton presat. Achiziționat de la
Rozmann Izsák de Muzeul Ardelean.

1816 ; 57 ff. ; in-quarto (26x20 cm.)

Antropologia philosophica

Inc.: "Omnis cognitionis, sive illa sit empirica ...".

ff.1r-8r: *Introductio in antropologiam*

ff.8r-37v: *Antropologiae physiologiae*

ff.8r-13v: *Caput primum. De partibus organisim humani*

ff.13v-18v: *Caput secundum. De viribus corpori humani
generalibus*

ff.18v-23r: *Caput tertium. De functionibus corporis humani*

ff.23r-26v: *Caput quartum. De functionibus corporis humani*

ff.27r-33v: *Caput quintum. De inflexu virium spiritualium, seu
Animi in organismum humanum*

ff.34r-37v: *Caput sextum. De notione hominis in sua totalitate*

ff.38r-57r: *Antropologiae pars altera seu Psychologia*

ff.38r-40v: *Caput I. De anima humana, ejusquiribus, et
facultatis ingrad*

ff.40v-48r: *Caput secundum. De facultate et vi animi
repraesentiam*

ff.48v-51r: *Caput tertium. De facultate sensionum*

ff.51r-53v: *Caput quartum. De facultate appetendi, et
aversandi*

ff.53v-55r: *Caput quintum. De commercio inter animum et
corpus*

ff.55v-57r: *Caput sextum. De diversitate hominum, consisque
ejusdem diversis*

Des.: "... specialiores omnes enumerare nimis, et prolixum foset."

Însemnări : pe coperta 1 recto "Antropologia U. Lenyyek".
pe coperta 1 verso "Haber Jos. Fazakas anno
1823 Sept."
f. 37v "Finis partis phisiologiaew 1816, die 13-a,
februariis. Descripsit Josephus Fazakas".
f.57r "anno 1816, 11-a Decembrie".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Donat de Mandel
Mor Muzeului Ardelean.

BCU Cluj / Central University Library Cluj **Ms 849**

1817; 89 ff.(paginația originală pag. 1-179 (1r-89r ff.)) in-quarto
(23 x 19 cm)

Compendiosa rhetorices, seu Oratoriae institutio

Inc.: "Haec duo nomina unam eandemque disciplinam ...".

f.1r: *Quid est oratoria, vel rhetorica?*

ff.1r-17v: *Pars prima seu propaedeutica*

ff.17v-89r: *Pars secunda seu dogmatica*

Des.: "... numeris suis ac mensura certa constantes".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în carton. Donat de Kemeny Sámuel Muzeului Ardelean.

Ms. 1966

1817; 90 ff.(paginația originală 1-180 pag.(1r – 90v ff.)); in-folio (27x21 cm), in-quarto (25x21 cm).

Compendiosa rhetorices, seu Oratoriae institutio

Inc.: "Hoc duo nomina unam eandemque disciplinam ...".

f.1r: *Quid est oratoria, vel rhetorica?*

ff.1r-90v: *In quot partes dividitur oratoriae?*

ff.1v-18r: *Pars prima seu propedeutica*

ff.18r-86v: *Pars secunda seu dogmatica*

ff.87r-90v: *Pars tertia seu practica*

Des.: "... numeris suis ac mensura certa constantes".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Donat de Bánffy György Bibliotecii Muzeului Ardelean.

Ms. 4546

1818 ; 8 ff. ; in-octavo (21x14 cm)

MÉSZÖLY Andrásé, *Metaphisica. Természeti vagy philosophiai theologia*

Inc.: "Az iröl való hit, ...".

f.2r-8v: Természeti vallás igazs'agait tisztanns világosan, és szivreható módonn előladja Hermannus Sámuel Raiman remek munkajábe

Des.: "... minden czélnelkul és váltáb és törteneth, innek pedig bizonyos czelra".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Însemnări : f. 1r "1818. 14-a januar".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.
Deteriorat : lipsește sfârșitul.

Ms. 2103

1819; 34 ff; in-quarto (25 x 19 cm)

Introductio in philosophiam in genere

Inc.: "Quid significat cognoscere aliquid?"

ff.1r-4r: *Introductio in philosophiam in genere*

ff.4r-34v: *Introductio in logicam*

ff. 4v-23r: *Pars prima analytica. Doctrina elementaris.*

ff.23r-34v: *Pars secunda analytica. Doctrina methodica.*

Des.: "...quod sit per assumptionem et repetitionem argumentorum".

Însemnări: f. 34v "1819".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră Legătura originală în carton. Donat de Bánffy György Muzeului Ardelean.

Ms. 848

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1819; 36 ff.; in-quarto (23x19 cm)

Introductio in philosophiam in genere

Inc.: "Significat repraesentatum aliquod objectum per suas notas ...".

ff.1r-4r: *Quid significat cognoscere aliquid?*

ff.4r-36v: *Introductio in logicam*

ff.5r-24v: *Pars prima analitica. Doctrina elementaris*

ff.25r-36v: *Pars secunda analitica. Doctrina methodica*

Des.: "...quod sit per assumptionem, et repetitionem argumentorum".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în carton. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 2066

1820; 4 ff.; in-quarto (24x20 cm)

Positiones ex scientia morum seu aretologia

Inc.: "Notio aretologice. Fundamentum hujus notionis relatio ...".

f.1r: *Introductio.*

ff.1r-3v: *Sectio prima. Aretologia pura*

ff.3v-4v: *Sectio secunda. Aretologia adplicata*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Des.: "... moralis educatio hominis".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Donat de Bánffy György Muzeului Ardelean.

Ms. 2063

1820-1825; 60 ff.(file albe: 9-12, 59-60); in-quarto (24x19 cm)

Antropologia philosophica

Inc.: "Objecta nobilys im a disquisitionis hominae quae scientiae?"

ff.1r-3v: *Introductio*

ff.3v-8v: *Pars specialis antropologiae medicae*

ff.13r-22r: *Sectio prima*

ff.22r-26r: *Sectio secunda vires organicae corporis humani*

ff.26r-31r: *Sectio tertia functiones organicae*

ff.31r-58r: *Antropologia philosophica. Pars prima. De phenomenis animae naturalibus*

Des.: "... excitati et hilares? Propterea quia".

Textul în limba latină, scris de mai multe mâini cu cerneală neagră. Donat de Jankovich László Muzeului Ardelean.

Ms.4437

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1821 ; 12 ff. ; in-quarto (24x20 cm.)

Artis rhetorices. Compendium

Inc.: "Epigrammata sunt duplicia composita ...".

f.1r-1v: *De epigrammate*

ff.1v-3r: *De apposito*

ff.3r-3v: *De prosodia*

ff.4r-4v: *De prosodia Vernacula. De syllabis longis*

ff.4v-5r: *A közep mertekü szotagokrol*

ff.5r-12v: *Prolegumina in poesim*

ff.6v-7v: *De versu*

ff.7v-9r: *De subsidiis amplificationum*

ff.9r-12v: *Aelocutione*

Des.: "...ne dum sermonum gratia sett que de cuse".

Însemnări: f.2r "Sellyes Michaelis. Anno 1821. Die 14-a martii".

f.2v "Michaelis Sellyes. Martii 21-a . 1821".

f.5r "Sellyes Michaelis. Anno 1820. Die 5-a novembris".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 2003

1821; 36 ff. în-*quarto* (24x20 cm) University Library Cluj

Philosophia fundamentalis

Inc.: "Circa philosophiam quaenam momenta ...".

ff.1r-6r: *Introductio*

ff.6v-26v: *Pars prima doctrina elementaris*

ff.7r-9v: *Sectio prima. Doctrina elementaris problematica*

ff.10r-26v: *Sectio secunda. Doctrina elementaris apodictica*

ff.27r-36v: *Pars secunda. Methodologia*

ff.27r-34r: *Sectio 1-a. Methodologia didactica*

ff.34r-36v: *Sectio secunda. Methodologia architectonica*

Des.: "...ethico theologia pura et applicata."

Însemnări: f.1v "Gr. Miko Imre kezirata" .
f.36v "Anno 1821. 8-a. 10-bris".

Textul în limba latină, scris de mai multe mâini cu cerneală neagră. Donat de Jankovich László Muzeului Ardelean.

Ms. 2018

1821; 40 ff.; in-quarto (25x20 cm)

Succinta pertractatio questionum philosophicarum

Inc.: "Vocabulum philosophiae non exhibet criteria ...".

ff. 1r-27v: *Pars prima. Philosophiam fundamentalem complectens
seu quaestiones de possibilitate philosophiae*

ff.1r-6r: *Prolegomena in philosophiam fundamentalem*

ff.6r-27v: *Archologiae philosophiae seu phylosophiae
fundamentalis doctrina elementaris*

ff.6r-7v: *Introductio*

ff.8r-27v: *Sectio prior. Doctrina elementaris problematica*

ff.27v-39r: *Pars secunda. Philosophia fundamentalis seu doctrina
methodologica*

ff.28r-36r: *Sectio prima seu methodologia didactica*

ff.36r-39r: *Sectio secunda. Methodologiae seu pars
architectonica ejusdem.*

Des.: "... neque etiam eum cum recentibus quam pluribus convenire noscimus hanc naturae rei magis convenientem esse judicamus".

Însemnări: f. 40v "Finis philosophiae fundamentalis. Anno millesimo octingentesimo vicesimo primo. Die 11-a Januarii".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Donat de Bánffy György Muzeului Ardelean. Ex-libris tampon "Az Erdélyi Nemzeti Múzeum Kézirattára".

Ms. 1632

1824; 137 ff. (file albe; 4-5); in-quarto (20x12 cm)

GERGELY Sámuel, **Positiones ex ethica.**

Inc.: "Definitio ethices, discrimen juris naturalis et positivi...".

ff.1r-3v: *Introductio*

ff.6r-134v: *Ethica seu arethologia*

ff.6r-6v: *Sinopsis ethices*

ff.7r-11v: *Introductio*

ff.11v-72v: *Pars prima. Ethica pura*

ff.72v-134v: *Pars secunda. Ethica adplicata*

Des.: "...nove Deo aut homine, aut cordes ad posse tenemur".

Însemnări:f.3v "Wasarhely.1824 die 11. Februarii. Le irta Gergely
Sámuel".
ff.136v-137r "Irtá Gergely Josef. Anno 1824. Die 30.
Januarii."

Textul în limba latină, scris de mai multe mâini cu cerneală
neagră. File separate. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 1534

1828; 90 ff.; in-octavo (18x12 cm)

BRADECKER Josephus, Philosophia practica seu morum

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Inc.: "In nomine Jesu Christi".

ff.2r-6r: *I. Introductio in philosophiam practicam*

ff.6v-37r: *Pars prima philosophiae practicae. Metaphisycá
morum*

ff.37v-45r: *Pars secunda philosophiae practicae. Jus
naturae*

ff.45v-90v: *Pars tertia philosophiae practicae. Philosophiae
morum stricte sic dicta*

ff.46v-79v: *Pars prima philosophiae morum stricte sic dictae
scilicet ethica*

ff.80r-81v: *Pars secunda philosophiae morum. Oeconomia*

ff.82r-84r: *Pars tertia philosophiae morum. Politica.*

ff.84v-90v: *Pars quarta philosophiae practicae. Ascetica.*

Des.: "... quae sui cultoribus et in hac et in futura preparavit vita".

Însemnări: f.1r "Philosophia practica seu morum quam in usum auditorum concinnavit Josephus Bradecker. A.A. L.L. et philosophicae doctrine academia regia Magno-Varadinensi logicae metaphisicae et philosophiae practicae professor. P. O. et facultate philosophicae senior".

f.90v "Finis die 7-a Augusti 1828-vo. Descripsit usibus propriis Simeon Sztaroszta. Physices auditor".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în carton. Achiziționat de la Mandel Mór de biblioteca Muzeului Ardelean.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ms. 1553

1829 ; 33 ff. ; in-octavo (19x12 cm)

BCDOR János, Az aesticara tartozo nemely közönséges képzetek

Inc.: "Mitsoda beleső ok ösztönözi az embert az aestetica tanulására ?"

Des.: "... nevével költs felengem s. enyhülni fogsze ha kinod veszsza Zengem".

Însemnări : f.28v "A résiék irtak disthiconba mely alt a".

f.33v "Wége. Le irtam februariusnak 15-il napján az
1829-ik esztendőben Bodor János".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. Legătura originală în carton. Donat de Ferenczi L.

Ms. 1301

1831-1832; 105 ff.; in-quarto (25x19 cm)

POLERETZKY Ernesti, **Psychologia et logica**

1. ff.1r-43r: **Psychologiae**

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Inc.: "Psychologia est vox graeca, ...".

ff.1r-39v: *Pars I. Philosophiae animi humani*

ff.40v-43r: *Pars II. Patologia animi humani*

Des.: "Ad hunc finem assequensia multum confero studium
classicorum auctorum, historiae et matheseos".

2. ff.44r-54v: **Prolegomena in philosophiam**

Inc.: "Ad nosmet ipsos attendentes, comperimus, nos non tantum
corpus circumferre, ...".

ff.48v-53v: *Historia literaria philosophiae*

ff.48r-51r: *Periodus prima. Historiae philosophiae aevi antiqui*
ff.51v-52v: *Periodus secunda. Historia philosophiae aevi medii*
ff.53r-53v: *Periodus tertia. Historia philosophiae aevi*
recentioris
ff.53v-55v: *Periodus quarta. Historia philosophiae aevi*
recentissimi

Des.: "... Germanio ipsis vilescere incipiat, praecipuaque eorum opera in Doctrina Morum, et Anthropologia excolenda versetur".

3. ff.56r-105v: **Prolegomena in logicam**

Inc.: "In logica consensus repraesentationum, et cognitionum inter se, seu veritas in cogitando examinatur".

ff.56r-57v: *Succinta logicae historia*

ff.58r-93v: *Pars I. Logica pura*

ff.58r-87v: *Sectio I. Pars elementaris*

ff.88r-93v: *Sectio II. Methodologia*

ff.94r-105v: *Pars II. Logica applicata*

Des.: "... , syllogismorum formulis utitur his abutitur".

Însemnări : f.1r "Ernesti Poleretzky per eadem concinnata
Claudiopoli 1825. 1831/2 (...)sudii ejusdem in
logices epolicjate profesory. Hippolit I. Zichy suo
hunc auditori lonavit auctor 1831/2".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în pânză. Din biblioteca Muzeului Ardelean, achiziționat de la Dobrowsky Vilma.

Ms. 4483

1839 ; 28 ff. ; in-quarto (23x19 cm)

MÉSZÖLY Gedéoné, Á le hozott philosophia

Inc.: "1. Mi a gyakorlati philosophia ?"

ff.2r-28r: II-K rész. Á gyakorlati vagy cselekvő philosophia

Des.: "... Horatii epistolarum. Libri I-us. Episte 2-a"

Însemnări : f. 1r "Nemes Ianács !".

f.1v "Pennamaschinatio pénz nenkül pero Komán Arony. Penna proba. Hármás a tancz ki vagy te sírok negyvenévek egyven óta. Három a táncz morál philosophia allatad mely sírez ? Három egyel naludtany mindég vóladgom".

f. 2r "Meszöly Gedéoné. Okt. 4-en 1839".

f.26v "Penna proba. Vide o meliora probagne deteriora segezot".

f.28r "Vége 1839 evben jélelő 19-dikén Magyar Pál".

f.28v "Toldalék [...]".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 2602

1848; 134 ff.; in-quarto (24x20 cm)

<Miscelaneu>

1. ff. 1r-26v: Observationes ad stylum politicum

Inc.: "Quid exhibitum?"

Des.: "...ac postmodum reliquid connotationes fiunt ira ut in politico Archivs".

2. ff.27r-85r: Praxis judiciaria

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Inc.: "Origo Processus".

Des.: "generalison foly brevis minda kettő".

3. ff. 86r-110r: Grammatica

Inc.: "Esi certa loquendi et scribendi ratio".

Des.: "...Halak együtt".

4. ff.111r-134r: Introductio in philosophiam universam

Inc.: "Quid philosophia sit, in quo a caeteris scientiarum...".

ff.111r-117r: *De philosophia, ejusque partibus in genere*

ff.117v-134r: *Logicae institutiones proaemium*

ff.118r-134r: *Pars I. Logica pura*

Des.: "...ad probandam veritatem propositionis cujusdam".

Însemnări: pe recto-ul copertei 1 "Kolosvar 1848 Gr. Gyulay Lajos. Tartalom: a) observationes ad stylum gubernialem, b) praxis judiciaria, c) jus civile, d) ex praxis aliquir, e) grammatica, f) syntaxis, g) exempla Dobrentai Lajos vegé, h) introductio in philosophiam universam", "G. Gyulay Lajose 1818"

Textul în limbile latină și maghiară, scris de mai multe mâini cu cerneală neagră.

Ms. 3708

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1851 ; 8 ff. ; in-quarto (26x21 cm)

Filozophiai anthropologia

Inc.: "Az antropologia azon tudomány mely az emberi természetnek ...".

ff.1r-2v: *I-ső. Bölcsészeti embertan*

ff.3r-8v: *II-dik. Erkölcsstanta*

Des.: "...á lelek viare lebbi organumáról szolunk oda látráb valomint".

Însemnări : f. 1r "Á második féltre 1851".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 846

1853; 13 ff.; in-quarto (24x19 cm)

BETHLEN Zsigmond, Ízléstan: Aesthetica

Inc.: "A tudomány fogalma. Az jó és szép három szavai...".

ff.2r-3r: *Bevezetés*

ff.3r-8v: *1-ő Rész: Tiszta Ízléstan*

f.8v: *Első szakasz: Ízlési idialogia. (iv.) Library Cluj*

f.8v: *Második szakasz*

ff.8v-13r: *3-k rész.*

ff.9r-10r: *1-ő szakasz. A művészetekről általában*

ff.10r-13r: *2-k szakasz. A szépművészetekről külön*

Des.: "Szép hely ez lélekbeni művészet".

Însemnări: f. 1r "M. Vásárhelyi Prof. Szász Károly (...) 1853.

Második félév "

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. Din Biblioteca Muzeului Ardelean.

1867 ; 16 ff. ; in-folio (34x24 cm.)

PAPP Basiliu, Philosophia

Inc.: "In omu lamuritu viatia simtiuala si spirituala ...".

ff.2r-14r: *Partea I*

ff.2r-10v: *Capu III. Infatiosemintele comerului dein sufletu si
corpu*

ff.11r-12r: *Capu II-lea. Judecata*

ff.12r-14r: *Capu III-le. Silogistica*

ff.14r-16v: *Partea II. Logica metodica*

Des.: "...invatiarea cu temeiu adaugere cunoscintelor si
inantarea scientiei".

Însemnări: f. 1r "Philosophi'a lui Papp Basiliu alui Avrahamu
Brebanu studinte de VI clase gimnasiale semestru II
1867, studinte pe clasa a IV, studinte lui Papp Basiliu
senior; Papp vazut = sem (...); studinte de a IV clas.
gimnasiale Brancoviciu opobas".

f. 10v "Ce s'a lesatu afară de aici, se cuprinde in
studiulu celu mai micu".

Textul în limba română, cu cerneală neagră. File separate.
Ultima filă ruptă.

Ms. 4173

1892; X + 316 ff.; in-quarto (26 x 21 cm)

GOLESCU, D. G., Pensée et caracteres

Inc.: "Tout est dit", selon Labruyere".

ff. I-X: *Préface*

ff.1r-24r: *Des ouvrages de l'esprit*

ff.25r-53r: *De l'homme*

ff.54r-63r: *De l'orgueil et de l'ammour – propre*

ff.64r-74r: *De la modestie*

ff.75r-84r: *De l'oisiveté*

ff.85r-94r: *De la société et de la conversation*

ff.95r-118r: *Des femmes*

ff.119r-137r: *Du coeur*

ff.138r-147r: *Des biens de fortune*

ff.148r-165r: *Des grands*

ff.166r-187r: *Du souverain ou de la Republique*

ff.202r-217r: *Des jugement*

ff.218r-246r: *Des esprits forts*

ff.247r-260r: *De la vertu*

ff.261r-288r: *Du bonheur*

ff.289r-298r: *De la solitude*

ff.299r-316r: *De la vieillesse*

Des.: "...je tiens l'obole entre les dents, juste prix de ton naulage".

Însemnări: f. 316r "fuciebat le 13 juilles 1892".

Textul în limba franceză, cu cerneală neagră. Legătura originală în carton. Donat de Muzeul Științelor naturale din Sibiu.

Ms. 749

Sec. XIX; 6ff.; in-folio (38x24 cm)

ARANKA György, **A bölcselkedés elei és a természetnek rövid ismerete**

Inc.: "Kezdetben, az élet rendiben, a bölcssek oskoláiban, ha némely részben nem a legtisztább is, de a legnagyobb bölcsesség; és az arról való bölcselkedés rendiben a legnagyobb értetlenség volt."

BCU Cluj / Central University Library Cluj

f.2r: *A bölcselkedés története. Hol állunk ma?*

ff.3r-6v: *A bölcselkedés elei. A természet ismeretének kicsiny rajzolatja*

Des.: "És ez az emberi bölcselkedés eleje! Ennek vezérlő fáklyája az értelmi tárgya a természetnek, embernek és istennek ismerete annyiban amennyiben az emberi értelem és érzékenység világában adattathatók".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Sec. XIX; 36 ff.; in-folio (35x23 cm)

ARANKA György, **Az ember ismerete**

Inc.: "Az ember a rajta kívül levő teljes világ alkotványában, annak fennálló részei között, a világtól és annak más részeitől különböző dolog."

ff.1r-15v: *I. Szakasz*

ff.1r: *I. Rész. Mi az ember?*

ff.1r-2r: *II. Rész. Az emberi testről*

ff.2r-5v: *III. Rész. Az emberi lélekről közönségesen, vagy
a tulajdon emberi forma-erőről*

ff.5v-6r: *IV. Másrendbéli kör erők az emberben*

ff.6r-8v: *V. A plántai erőről*

ff.8v-9v: *VI. Az állati alkotványról*

ff.9v-14r: *VII. Az ismerő állati alkotványról*

ff.14r-15v: *VIII. Az állati belső alkotványról*

ff.15v-36v: *II. Szakasz. Az emberi lélek alkotványáról az emberben*

ff.15v-17r: *I. Rész. Egy megjegyzés*

ff.17r-18v: *II. Rész. A tulajdon emberi lélek alkotványának
eleje*

ff.18v: *III. Rész. Az ismeret alkotványa*

ff.18v-20r: *IV. Rész. Az ismeretről*

ff.20r-21r: *V. Rész. Különösen a tudótehetségről*

ff.21r-24v: *VI. Rész. Az értelem*

ff.24v-26r: *VII. Rész. Az eszméről*

ff.26r-27r: *VIII. Rész. Gondoló tehetség, gondolat,*

gondolkodás

ff.27r-13v: *Az emberi élet alkotványa*

Des.: "...bátorság, igazság, szokás, törvény, kötelesség, tökéletesség, nevelés, neveltetés".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră.

Ms. 752

Sec.XIX; 6 ff.(fila albă: 6); in- folio (40x23 cm)

ARANKA György, **Az ember ismerete**

Inc.: "I. Az ember csak mint jelenés."

BCU Cluj / Central University Library Cluj

f.1r-1v: *Az ember ismerete*

f.2r-5v: *Bevezetés helyett*

Des.: "Nélun ugylászkih: hogy az enberk esméretesa blcsességk kerdete".

Însemnări: f.6v "Az emberi bölcselkedés tudománya egy dióhéjban".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. Caiet.

Ms. 2908/A.e1-2.

Sec. XIX; 4ff.; in-folio (35x23 cm)

ARANKA György, Az ember ismeretének summás rajzolatja

Inc.: "Határozd meg (...) magadat és ismeretednek tárgyát".

f.1r: *Bevezetés*

f.1r-1v: *A. Az ember külső ismeretéről*

f.1v: *B. Az ember belső ismerete*

f.2r: *Az embernek mint embernek ismerete*

f.2r: *Plánta, oktállat és ember*

f.2v: *Az embernek belső ismerete*

ff.2v-3r: *Az élet alkotványa*

f.3r-3v: *Az értelem* / Central University Library Cluj

f.4r: *Bevezetés*

f.4v: *Az embernek sorsa*

Des.: "Innen származik az Istenben való teljes bizodalom, ...".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Ms 748/1

Sec.XIX; 6 ff.; in-folio (40x24 cm)

ARANKA György, Az emberi léleknek halhatatlansága (egy dióhéjban)

Inc.: "Egy kicsiny munka előtted egy nagyobbak a veleje."

ff.2r-5v: A halhatatlanságnak!

ff.3r-5v: A lélek halhatatlanságáról való kérdéseknek a természet világánál lehető megfejtésekre szolgáló nemely feltételeknek előadása

ff.5v: Utoljára egy közönséges nagy kérdés

Des.: "A léleknek halhatatlanságáról való értekeződés ...".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 2909/B.8

Sec.XIX; 14 ff; in-folio (39x23 cm)

ARANKA György, Az emberi léleknek halhatatlansága egy dióhéjban

Inc.: "Minden emberi bölcsesség, tudomány és világi megelégedések mellett is az a gondolat, hogy ezután az élet után hogy s mint lesz?"

f.3r-3v: *Az olvasóhoz!*

f.4r-4v: *Bevezetés*

ff.5r-10v: *A lélek halhatatlanságát illető kérdéseknek a természet világánál lehető megfejtésekre szolgáló némely feleleteknek előadása.*

ff.10v-11v: *Utoljára egy közönséges nagy kérdés.*

Des.: "Annál inkább pedig, ha ki ezeket, és az ilyen természet ismeretén épült gondolatokat a legrégebb és közönséges tiszteletet érdemlett nagy Böltségek gondolattalokkal, és azoknak fenn maradt némely világos nyomaikkal egybe veti; ezeknek azokkal némely meg egyezéseket látván".

Însemnări: f.2r: "Amint a római nagy asszonyságok régi pénzeiknek kerületén látok. Aeternitati. Annak példájára. A halhatatlanságnek."

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Sec. XIX; 17 ff.; in-folio (40x24 cm)

**ARANKA György, Az emberi tökéletességnek és
boldogságnek története**

Inc.: "Az emberi nemzet történeteinek hosszrendje Adámtól fogva máig, semmi nem egyéb mint az ő tökéletességének és boldogságának máig esett kifejlődése..." .

ff.3r-4v: *I. Rész. A paradicsomi állapotban*

ff.4v-6v: *II. Rész. A paradicsomtól fogva a vízőönig*

ff.6v-11r: *III. Rész. Az özönvíztől fogva a Jézus Krisztusig*

ff.11r-13r: *IV Rész. A Jézus Krisztus idejétől fogva máig. Az*

Isten ismeretére nézve

ff.13r-16r: *V Rész. Az emberiség tökéletessége, és boldogsága különösen*

Des.: "Hogy lesz ezután?" .

Însemnări: f.17r "Bethleni Méltóságos Gróf Bethlen János ifiúrnak, a néhai bölcs úr, gróf Bethlen Elek úr házában, a hajdani nagy Bethlenek virtusai 's erdemek jöreménységő örökösének ajánlja tisztelettel a szerző."

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Sec. XIX; 8 ff.; in-folio (40x24 cm)

ARANKA György, **Az embernek ismerete**

Inc.: "Az ember nem ember. Mikor ezt a kettőt mondod az egész teljest mondottad. Nem együgyő mondás talán de bizonyosan nem ...".

f.1r-1v: *Mi az ember mint ember?*

ff.1v-6v: *A közönséges forma erőről*

ff.6v-8r: *A plánta, az oktalan állat és az ember között való különbségről közönségesen*

f.8r-8v: *A plánta ismerete. II. Rész. A plánta ismerete különösen.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Des.: "Ő nem tudja, de maga magának tökéletesen vége. Az emberekre és állatokra nézve pedig csak eszköz, mint a csupa nemek, alkotványok és (...) órája nézve, sőt, mint az ember is, amennyiben őtet gyarapítja és nemesíti. Megyek által az oktalan állatra."

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.
Lipsește sfârșitul.

Ms. 2909/B.6

Sec. XIX; 4 ff.; in-folio (39x23 cm)

ARANKA György, **Az embernek ismerete**

Inc.: "Mi az ember? Micsoda jelenés az ember?"

ff.1r-4v: *Az embernek ismerete*

Des.: "...de az ő ki fejlődhetések a testi edények különböző ki fejlődésekhez képest különböző lévén, igen különbözők."

Textul în limba maghiară, cu cemeală neagră. File separate.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ms. 758

Sec.XIX ; 33 ff. ; in-folio (38x24 cm)

ARANKA György. <**Töredék egy erkölcsstoni munkából**>

Inc.: 'Minektánna kedves magzatodat embereé zettet ...'.

ff.1r-15r: *II. Rész. Az erköltsi nevelésnek második lezkeje*

ff.16r-31r: *III Rész. A polgári állapotrol*

ff.31r-31v: *IV.Rész. Negyedik lezcke á nevelésben : hogy az ifiunak*

ff.31v-32r: *V. Rész. Ujjabb lezckeh : munkásság ember betsüllés*

Des.: "... valo boldogságára is alkalmatlannátette."

Însemnări : f. 13r "ererbe ehysur. Artis nagy vontatással. Artis csak areve hogy men tetatte".

f. 33r "Cui bono ? mire valok mind ezek ? (Ennek még héya. A tobbi utám vistem)".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 2909/B.10

Sec. XIX ; 32 ff. ; in-folio (40x24 cm)

ARANKA György. **A léleknek halhatatlanságáról**

Inc.: "Egy bölcs, maga idejében igen nagy, ...".

ff.1r-2v: *Bé vezetes*

ff.2v-5r: *I Rész. A lélek nem lehet halando*

ff.5r-16v: *II. Rész. Az emberi lélek halhatatlanságáról*

ff.16v-31v: *III Rész. A kérdésekre valo feleletesz*

Des.: "... és szerencsésebb nyomosz számára tartatott".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 2920/2

Sec. XIX ; 5 ff. ; in-folio (40x24 cm)

ARANKA György, Levéle

Inc.: "Á zab neme szaparadásának edénnye á virag".

f.1r-1v: 20. *Levél. Á zab. Annak formáltatasa, es ki fejtödése*

ff.2r-3r: 21. *Levél. Á plánta ki fejtödése, és elete*

ff.3r-4r: 22. *Levél. Mi az halhatatlanság ?*

f.4r-4v: 23. *Levél. Mi az elet ?*

f.5r: *Á zab szem*

Des.: "Az á fő alkotványi".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Textul în limba maghiară, scris de două mâini cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 746

Sec.XIX; 7 ff.; in-folio (40x24 cm)

ARANKA György, A természeti dolgokról való gondolat

Inc.: "Mindazok amik a mi tapasztalásunk alá eshetnek, csak a testek és az erőknék munkásságai: magok pedig az erők, hogy tulajdonképpen mik, nem tudhatjuk."

f.2r-2v: *A csupa alkotványokról*
ff.2v-3v: *Az élő alkotványokról*
f.3v: *Az érző alkotványi testekről*
f.4r-4v: *A lelkes alkotványi testekről*
ff.4v-6v: *A világi alkotványról*
f.7r: *Emberi alkotvány.*
f.7v: *Az olvasóhoz!*

Des.: "Hogy az ember a nagy embert csudálja, a hírnévre vágyik és arra magát ösztönzi".

Însemnări: f. 7r "Gondolatok".
f. 7v "Kéretik."

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.
BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ms. 745

Sec. XIX; 8 ff.; in-folio (38x24 cm)

ARANKA György, *Cui bono? Mi haszna?*

Inc.: "Mire való, hogy a nyelvet művelitek?Nékem nincsen szükség reája".

f.1r-1v: *Van-é olyan Magyar a' ki magyarul ne tudjon vagy rosszul tudjon?*

ff.1v-3v: *Kicsoda rontja azért az ártatlan Nyelvet?*

f.3v: *Miért szükséges mégis a' Nyelvnek művelése?*

ff.3v-4v: *A' Nyelv Mívelése szükséges az Esmeretekre nézve*

ff.4v-5r: *A' Nemzet pallérozásáról*

f.5r: *A' Nemzeti Nevelés*

ff.5r-6v: *Első Oskola a' Templom*

f.7r: *Második Oskola: A' Törvény*

f.7v: *Harmadik Oskola: A' jo Rendelések*

f. 8r: *Negyedik Oskola: A' jo Rendtartás*

Des.: "Gubernatio est dependentia earundem rerum a Deo respectu mutabilitatis: unde etiam notio providentiae intelligi potest".

Însemnări: f.8v "Gondolatok. Nevelés"

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.
Pe f. 1r, 2r, 181v ex-libris tampon "Erdélyi Múzeum Könyvtára".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ms. 747

Sec. XIX; 6 ff.; in-folio (40x24 cm)

ARANKA György, Két elmélkedés

Inc.: "Hogy ennek a kicsiny munkának egy jelentést tegyek homlokára, nem volt szándékom."

f.2r-2v: *Az olvasóhoz*

f.3r-3v: *I. Elmélkedés. A bölcselkedés történetei. Hol áll az ma?*

ff.4r-6r: *II. Elmélkedés. A természet ismerete rajzolatjának táblája*

Des.: "És ez az emberi bölcselkedésnek némely eleje. Annak vezérlő fáklyája az értelem ...".

Însemnări: f.1v "A bölcselkedésnek elei mint a természet ismeretének rajzolatja és mint az ember ismeretének külső tornáca és a bölcselkedésnek elei"

f.1v "János Nemes Berkeszi Nagy József, órásmesterségéről dicséretes úrnak barátságának bizonyosságául ajánlja a szerző."

f. 6v "Két elmélkedés".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

BCU Cluj / **CenMs. 2909/B.11** Library Cluj

Sec. XIX ; 2 ff. ; in-folio (40x25 cm)

ARANKA György, Luciliu Ann. Senekanak

Inc.: "Ugy tégy Lucili ! Légy ura magadnak".

ff.1r-2r: *Levele*

Des.: "... az érdem febemelt, és halhatatlanokká".

Însemnări : f.2v "Seneka I. Levele".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.
Din biblioteca Muzeului Ardelean

Ms. 2920/1

Sec. XIX ; 4 ff.(fila albă: 4) ; in-folio (41x25 cm)

ARANKA György, **Luciliushoz !**

Inc.: "Tellyesítsed kötelességedet !"

ff.1r-3v: *Luciliushoz !*

Des.: "..., és rövid de egészsz rajzolatot adni".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Însemnări : f. 4v "numero 1".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 2909/B.1

Sec. XIX; 8 ff.(paginația originală: p.5-20 (1r-8v)); in-folio
(40x35cm)

ARANKA György, **Mi az embernek sorsa és vége?**

Inc.: "A személyességre születés által még fel nem emeltett emberiségnek alkotványa ...".

f.1r-1v: *Egy felelet*

f.1v-2r: *Az ember sorsáról*

f.2r-8r: *Az ember végéről*

Des.: "...ezekhez a szerencsétlen áldozatokhoz egy embernél irgalmasabb és könyörülőbb lehet is, tud is lenni, és léssen is."

Însemnări: f. 8v: "Mi az embernek sorsa és vége?"

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 2909/B.2

Sec. XIX; 8 ff., in-folio (40x24 cm)

ARANKA György, Mi az embernek sorsa és vége?

Inc.: "A személyességre születés által még fel nem emeltett emberiségnek alkotványa ...".

f.2r-2v: *Felelet*

f.2v-2r: *Az ember sorsáról*

ff.3r-8r: *Az ember végéről*

Des.: "És amit arról az értelemnek most mondhatok: csak ennyi!"

Însemnări: f.1v "Micsoda az embernek sorsa és vége? A nevelők számára"

f.8v: "Mi az embernek sorsa és vége? Felelet".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 2908/ A.a

Sec. XIX; 4 ff.; in-folio (40x35 cm)

**ARANKA György, *Philosophia egy dió vagy egy
mogyoróhéjban mint az Az ember
Esmérete rövid Rajzolatnyák***

Inc.: "Egységek vonásai".

f.1r: *Summás ismertető tábla*

ff.1v-2r: *Első rész. Az embernek külső ismerete*

ff.2r-4r: *Második rész. Az embernek emberi jelenésbeli ismerete*

f.2r-2v: *I. A külső ismerő és érző alkotványoknak különbsége
közönségesen*

ff.2v-3r: *II. A belső ismerő és érző alkotvány*

f.3r-3v: *III. A közép alkotvány*

ff.3v-4r: *Negyedik alkotvány: a személyes*

f.4r-4v: *Harmadik rész. Az ember a jelenéstől megválva, az ő
tökéletessége, boldogsága, isten isteni gondviselés,
kegyesség*

Des.: "A jövő idők az emberi látásnak határozatját nevelni fogják;
most elég szerencsés az aki homályosan is, de azt ami a mai
ismeret határozatján belől esik, láthatja."

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră.

Ms. 2909/C

Sec. XIX ; 2 ff.(fila albă: 2) ; in-folio (35x23 cm)

Az emberi életnek világa. II szakasz

Inc.: "I. Az emberi élet alkotványának epülek, ...".

f.1r: *Bé vezetés*

Des.: " ... hanyattatik á körüle tevökröl szükség cihez képesz".

Înseamnări f. 1r "Társág, enyém nem-enynn bátorság, igasság, szolás, törvény, kötelesség, nevelés, tökéletesség, igazgatás, társaság".

f.2v "24) Az emberi élet világa bévezetés".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 4599

Sec. XIX; 51 ff.; in-quarto (21x17 cm)

BĂRNUȚIU, Simion, Metafisica

Inc.: "Sciintia despre legile cele originarie ale mintii omenesci,...".

ff.1r-2v: *Introduptiunea*

ff.2v-34v: *Partea I-ia. Metafisica curata*

ff.43v-51r: *Partea II. Metafisica aplicata*

Des.: "...potemu cugeta atat o substantia infinita cat si o multime de substantie finite".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Textul în limba română, cu cerneală neagră. Legătura originală în pânză pe carton. Notițe de curs luate de A. Brandia.

Ms. 4455

Sec. XIX; 32 ff.; in-quarto (22x18 cm)

BĂRNUȚIU, Simion, Cestiuni dein metafisica , estetica si etica

Inc.: "Ce se numeste scientia cunoscerei seu metafisica?"

ff.2r-9r: *Metafisica*

- f.2r: *Introduptiune*
ff.2r-9r: *Partea I. Cunoscintia ca faptu*
ff.10r-19v: *Estetica*
f.10r: *Introduptiune*
ff.10r-16r: *Partea I. Estetica curata*
ff.16r-19v: *Partea II. Estetica aplicata*
ff.20r-32r: *Scientia virtutii*
ff.20r-25v: *Partea I. Etica curata*
ff.25v-32r: *Partea II. Etica aplicata*

Des.: "In educatiunea propria in ce stă capulu lucrului?"

Textul în limba română, cu cerneală neagră. File separate.
Curs luat de Ales. Barbu Brandia.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ms. 4454

Sec. XIX; 54 ff.; in-quarto (24x20 cm).

BRANDIA, A.B., Psihologica empirica

Inc.: "Tota sciintia omului se'ntemeedia pe cunoscintiile de sine,...".

ff 1r-5r: *Introducere*

ff.5r-11v: *Septiunea 1-ies. Despre vietia sufletului in generariu*

ff.11v-42r: *Septiunea II. Despre manifestatiunile speciali ale vietiei sufletului*

ff.42r-54r: *Septiunea III. Despre statele vietiei sufletesci in cursulu*

Des.: "...atunci se nasce mania si turburarea".

Textul în limba română, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 4451

Sec.XIX ; 18 ff.; in-quarto (21 x 17 cm.)

BRÂNZA, A., Filosofia fundamentale

Inc.: "Fundamentul si inceputulu sciintiei e Consciintia".

f.2r-2v: *Septiunea 1-a. Despre vietia sufletului in generariu*

ff.3r-5r: *Septiunea II. Despre manifestatiunile speciare ale vietiei sufletului*

ff.5r-6r: *Septiunea III. Despre statele vietiei sufletesci in cursulu sau*

ff.6v-7r: *Comparatiunea pasiuneloru si a afepteloru*

f.7r: *Divisiunea pasiuniloru*

f.7r-7v: *Inclinatiunea spre libertate ca pasiune*

ff.7v-8r: *Pofta de vendepta ca pasiune*

f.8r-8v: *Mania onorei*

ff.8v-9r: *Mania domnirei*

f.9r-9v: *Mania avutiei*

ff.9v-10v: *Inclinatiunea spre pareri deserte ca pasiune*

ff.11r-13r: *Introduptiune generale. Despre filosofia in genere*

ff.13r-17v: *Partea 1-a. Filosofia fundamentale*

f.13r-13v: *Introduptiunea*

ff. 13v-16r: *Septiunea 1-a. Doptrina elementară*

ff.16r-17v: *Septiunea II. Metodica*

Des.: "Fiecare parte a filosofiei se subimparte in curata si aplicata".

Textul în limba română, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 3761

Sec. XIX ; 20 ff. in-octavo (19x12 cm)

Eletbölcselet

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Inc.: "Mas hasmalata altal az itelet naprol".

Des.: "... és hiddel remények utan sem jog vigantalás nélkül maradni. Vége".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. Caiet. Din biblioteca Muzeului Ardelean. Ex-librisuri tampon "Erdélyi Nemz. Múzeum Levéltára. Kisebb cs. Levéltárak" și "pokfalvi Becsky-cs."

Ms. 2185

Sec.XIX ; 46 ff. ; in-folio (38x25 cm)

ERASMUS Desiderius, A bolondság dicséretéről

Inc.: "A kárhogy mint beszéllyenek rollam a halandokmert tudom".

Des.: "...igyatok jü bolondságnak leg hutesebb fel-szentelt szolgálai. Vege".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. Achiziționat de la Rozmann Iszák de Muzeul Ardelean.

Ms. 2984

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sec.XIX;29 ff.(fila albă:18);in-quarto (24x21 cm),in-folio (40x24 cm)

<Gondolat philosophia>

Inc.: "19) Miben áll egy oktalan állatnak belső esmérete ?"

ff.1r-2r: *Az oktalan állat esmérete közönségesen*

f.2r: *Az oktalan állati nem forma alkotvány*

f.2v: *Á belső alkotvány*

ff.2v-5r: *Á külső állati alkotvány*

ff.5r-10r: *Az állati közép alkotvány*

ff.10v-16v:*II rész. Az embernek belső esmérete*

f.17r-17v: *Á nemet philosophus Kant egy könyvet*

f.19r-19v: *Virtus*

f.20r-20v: *Virtus*

f.21r-21v: *Il kötet sub numero 3-o. Á nem igaz mondás
 hazugsága nem ?*

ff.25r-26r: *L. Ann. Senekának. I. Levele*

f.27r: *1. Egy Csonka darab*

f.28r-28v: *Az ember tulajdontágai*

f.29r: *Mi az ember ?*

Des.: "... mint azok ä tölle".

Însemnări : f. 14r "Még egy szüksége az emberiségte : Á ki
 festödés".

f.18v "Gondolat philosophia".

f.24v "Aranka. Maros Wásarhély. 21 februarii 1803".

f.26v "Seneka. I Levele egy todatékkal. Ki dogozni
 valo".

f.27r "Benke Mosepui eperjesi Josepha 24 februarii
 1815".

f.28r "14 martii 1815".

f.29r "1 aprilii 1815".

Textul în limba maghiară, scris de mai multe mâini cu cerneală
neagră. File separate.

Ms. 2929

Sec. XIX ; 2 ff. ; in-folio (38x24 cm)

**HERDER, I.G., Ideen zur philosophie der Geschichte der
Mentschheit i. H. 1785**

Inc.: "Ebbenn az I.Darabbann foglatatik V. könyv ezeket jegyzem megbenne."

ff.1r-2r: *Herder gondolati*

Des.: "Erre nézve szükség meglátni".

Însemnări : f.1r "Herder gondolati az emberisehég történeteinek
philosophiájára".
f.2v "Herdere fest jegy zéseh N.B.45".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.
Traducere de Aranka György.

Ms. 4122

Sec. XIX ; 12 ff. ; in-folio (31x24 cm)

Invetiatura cunoscintiei seu Metaphisica

Inc.: "Invetiatura cunoscintiei seu metaphisica lamuresce
modurile cunoscerei omenesci...".

ff.1r-2v: *Introducere*

ff.2v-7v: *Partea I. Ontologia*

ff.7v-12v: *Capu II. Estentiele de sene-si sustatorie*

Des.: "... finem etiam ad miriculam vello debet".

Textul în limba română, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 2485

Sec. XIX ; 79 ff.(file albe: 77-79; paginația originală pag. 1-141 : 1r-72r ff.); in-octavo (20x13 cm)

<Logica>

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Inc.: "A logica az emberi ...".

ff.1r-2r: *Bé vezétes*

ff.2r-59r: *Első rész. Tiszta logika*

ff.59r-72r: *Második rész. Alkalmaztatott logika*

ff.73r-74v: *Foglalat*

ff.75r-76v: *A philosophia folosztása*

Des.: "...nem tsak meg engedhett hanem közöséges erejii okokkal".

Însemnări: pe verso-ul copertei 1 "A reale es ideale egyaranyusag illetvevényébe vagynak. M.B."

f. 2r "A gondolat targ. és subjectuma köteles 1".

f.72r " Leirtz Intze Daniel".

Textul în limba maghiară, scris de mai multe mâini cu cerneală neagră și creion. Legătura originală în carton. Donat de Vályi Gábor Muzeului Ardelean.

Ms. 3070

Sec. XIX; 71 ff.(file albe: 4-5); in-octavo (19x12 cm)

Logica pura universalis

Inc.: "Logica formalis universalis pura seu analitica elementologia conceptus..." BCU Cluj / Central University Library Cluj

ff.1v: *Tabela I-a. De partibus logices*

ff.2r: *Tabela II-a. Obiectis logices*

ff.2v: *Tabela III-a. Criteria conceptuum*

ff.3r-3v: *Tabela IV-a. De conceptibus*

ff.6r-69r: *Logica pura universalis*

ff.6r-8r: *Introductio*

ff.8r-8v: *Pars I. Analytica*

ff.8v-56r: *Liber I. Doctrina elementaris*

ff.56r-69r: *Liber II. Methodologia*

Des.: "... judicicia quae quid piam fieri posse subsumunt".

Însemnări: pe coperta I verso "Davidis Fördös Batory anni

searnok papae"
f. 71v "Nemes. Nemes. Ami. Me sterünk minket arra
inf."

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în carton. Donat de Borbély Sámuel Muzeului Ardelean.

Ms. 2326

Sec. XIX ; 39 ff. ; in-quarto (24x20 cm)

Logica seu doctrina cogitationis

Inc.: "Philosophia fundamentalis quam habet relationem ad philosophiam derivatimam ?"
Bibliography: Cluj University Library Cluj

ff.1r-4r: *Introductio*

ff.4r-35r: *Pars prima. Logica pura*

ff.35r-39r: *Pars secunda. Methodologia*

Des.: "...qui nimium probat, nihil probat. Finis logicae purae".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Donat de Jankovich László Muzeului Ardelean. Ex-libris "Az Erd"elyi Nemzeti Múzeum Kézirattára".

Ms. 2344

Sec. XIX ; 39 ff.; in-quarto (24x19 cm)

Logica seu doctrina cogitationis

Inc.: "Philosophia fundamentalis quam habet relationem ad philosophiam derivativam".

ff.1r-3r: *Introductio*

ff.3r-34v: *Pars prima. Logica pura*

ff.34v-39r: *Pars secunda. Methodologia*

Des.: "... qui nimium probat nihil probat".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Însemnări : pe coperta I verso "Ifinos Lajos".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Donat de Borbély Samu. Muzeului Ardelean.

Ms. 845

Sec.XIX ; 181 ff.(file albe: 47, 54, 84); in-quarto (23x19 cm)

<Miscelaneu>

1. ff.2r-46r: **Psychologia**

Inc.: "Heticorum a quibusdam disputari soleat".

ff.7v-37r: *Sectio prima. De spirituali Organismo hominis*

ff.37r-46r: *Sectio secunda. De materiali hominis organismo*

Des.: "Huic igitur phaenomena hujus status explicanda sunt".

2. ff.48r-53v: **Praecepta pedagogica, evolutionem facultatum
mentis humanae concernentia**

Inc.: "Praecipua solum modo momenta horum praeceptorum in
hac appendice Psychologiae empiricae attingere volo ...".

ff.48v-53r: A) *Methodus universalis*

ff.53r-53v: B) *Methodus particularis*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Des.: "Sic enim illud quod nocivum esset ultro dilabitur bonum
autem in emolumentum totius servabitur".

3. ff.55r-83v: **Succinta pertractatio quaestionum
philosophicarum**

Inc.: "Vocabulum Philosophiae non exhibet".

ff.55r-74v: *Pars prima. Philosophiam fundamentalem
complectens, seu quaestiones de possibilitate
philosophiae*

ff.74v-83v: *Pars secunda. Philosophia fundamentalis seu doctrina
methodologica*

Des.: "... nos enim hanc naturae rei magis convenientem esse judicamus".

4. ff.85r-181v: **Philosophiae theoreticae**

Inc.: "Philosophia Theoretica seu speculativa est scientia originaria legalitate mentis humanae ..."

ff.85r-138r: *Pars prima. Logica seu dianocologia*

ff.85r-86v: *Introductio*

ff.86v-117r: *Pars I. Logica pura*

ff.117r-138r: *Pars II-da logicae universalis. Logica applicata*

ff.138r-181v: *Philosophiae theoreticae pars secunda seu metaphisica*

ff.138r-139r: *Introductio*

ff.139r-159r: *Metaphisicae pars prima, seu ontologia*

ff.159r-181v: *Metaphisicae pars secunda seu methaphisica adplicata*

Des.: "... unde etiam notio providentiae intelligi potest".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. File separate. Lipsește începutul. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 2950

Sec. XIX ; 8 ff. ; in-folio (40x22 cm)

<Miscelaneu>

1. ff.1r-3v: Lucilius Annaeus Senekának. I. Levele

Inc.: "Ugy tégy Lucili !"

Des.: "...kiket az érdem fel-emelt, és halhatatlanokká tett".

2. ff.4r-7r: ARANKA György, Mi az embernek sorsa, és vége ?

Inc.: "Im eszembe, hogy az embernek mi a' Vége, és Sorsa ?".

ff.5r-7r: Á virtus ösvényén levőknek vigasztalásokra

Des.: "És ennék nagyobbra, mint halando, nem hághatsz !"

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.
Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 3092

Sec. XIX ; 23 ff ; in-quarto (19 x11 cm)

<Note de retorică>

Inc.: "Candidata eloquentiae ante omnia sciendae sunt ...".

- f.1r: *Quid candidata eloquentiae scienda sunt ?*
ff.2v-3r: *Quid suut apud romanos stilus pro sensu eloquid apud
nomos translato sensu ?*
f.3r: *Ius scribit bene et quis eloquens dicendes ?*
ff.3v-4r: *Quae omni oratione requiruntos*
f.4r: *Quid logica rhetoricae ?*
f4r-4v: *Quid nomine mentis inteligitur ?*
f.5r: *Quid cogitationis objectum et quotuplex*
f.5r-5v: *De ideis*
f.5v: *Quotuplex est idea ?*
ff.5v-6r: *Ratione mentis objectum peripientis*
f.6r: *Ideas d. est illa perquam non tantum*
f.6r-6v: *Idea p. est illa quo objecti omnes*
f.6v: *Per quid distinguitur deus ab idea ?*
ff.6v-7r: *Sed notarum duas*
f.7r-7v: *Quo autem nota quae erit nota esen*
ff.7v-8r: *Quae leges in conformandis ideis distinctis et completis ?*
ff.8v: *Quod set precies gens et differentia ?*
ff.8v-9r: *Ratione objectis quod mens percipit*
ff.9r-9v: *Quod est iudicium ?*
f.9v: *Quomodo dividuntur iudicia ?*
ff.9v-10r: *Ratione quantitatis*
f.10r: *Ratione qualitatis*
f.10v: *Ratione relationi iudicium*
ff.10v-11r: *Ratione nem ad qualitatis*
ff.11r-11v: *Quid est enuntiatio ?*
ff.11v-13r: *Quid est ratiotinium ?*
ff.13v-17r: *A kepesele ad ás role*
ff.17r-19r: *Mia á metaphora vero oro csere ?*

ff.19v-21r: *Miaz allégoria ?*

f.21v: *Quae ratio formandi periodum cenp?*

Des.: "...pura propositio prolorim, logica vero apodicini efficiat".

Însemnări: f. 20v "Lajos rei anno ayen".

f. 22r "Nagy Ferencz".

f. 23v "E.O. per B. er et figure sententiarum res pura superio. Ars oratoria adolescenti est expetenda. 1.

Argumentum sumendia est a definitione. 2. Ab

enumeratione partem per figuras apostrofe

interogationi et subjectionis. 3. A genere per Etopiam .

A hogy(...)".

Textul în limbile latină și maghiară, cu cerneală neagră și creion. File separate; Donat de Lokody Geza Muzeului Ardelean.

Ms.4126

Sec.XIX; 8 ff.; in-quarto (28x22 cm).

OTONASA, Ștefan, **Sfârșitul retoricii**

Inc.: "Macar că țin rugăciunile ..."

f.2r-2v: *Cap.VIII.Osăbit lucru aminte în cuvântările dogmaticești, moralicești, orații și întru alte multe întocmiri*

f.2r: *I. Despre cuvântările dogmaticești*

f.2r-2v: *II.Despre cuvântările moralicești*

f.2v: *III. Despre orații*

f.2v: *IV. Despre alte scurte întocmiri*

ff.2v-7r: *Partea III-a. Despre răspunsuri (elocință)*

f.2v-3r: *Cap.I. Curățenia cuvintelor*
f.3r: *Cap.II. Luminarea*
f.3r-3v: *Cap.III. Netezirea*
f.3v: *Cap.IV. Despre alegerea tânjirilor*
ff.3v-4v: *Cap.V. Despre stil*
ff.4v-6v: *Cap.VI. Despre figuri țe inbiye*
ff.6v: *Cap.VII. Despre imitație*
ff.6v-7r: *Partea IV. Despre rea țin afară lucrare a cuvântătorilor*
ff.7v-8r: *Despre rugăciune*

Des.: "Preotul la (...) "să păzască ca să nu cuminece cu (...) cuminecătură."

Însemnări: f.7r "Sfârșitul retoricii au săvârșit cu scrisul în 4 martie Ștefan Otonoga auzitoriu în Il teolog".

Textul în limba română cu caractere chirilice, cu cerneală neagră. File separate.

BCU Cluj / **Ms. 1206** University Library Cluj

Sec. XIX ; 16 ff. ; in-quarto (28x22 cm)

Philosophia formalis seu logica

Inc.: "Logica est scientia legum atque regularum,..."

f.1r: *Notio et divisio logicae*

ff.1r-4r: *Logicae theoreticae pars elementaris. De notionibus earumque notis*

ff.4r-11r: *De judiciis atque propositionibus*

ff.11r-15r: *Methodologia*

ff.15r-16r: *Pars logicae practica*

Des.: "...sed probaliter tantum clodium eo animo iter illud suscepisse, ut milonem occidat".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. File separate. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 2147

Sec. XIX ; 25 ff. ; in-quarto (23x19 cm)

<Miscelaneu>

1. ff. 1r-20v: Philosophiae naturalis summa capita

Inc.: "Quomodo distinguitur natura sensu formali sumpta a natura sensu materiali ?"

ff. 1r-2v: *Introductio*

ff. 2v-7v: *Caput I-um. De generalibus corporum phaenomenis*

ff. 7v-11r: *Caput II-da. De phaenomenis cohaesionis*

ff. 11r-18r: *Caput III. De legibus motus*

ff. 18r-19v: *Caput IV-um. De legibus motus et aequilibri corpori
liquida*

ff. 19v-20v: *Caput V. De legibus motus aequilibri fluidorum
elasticorum*

Des.: "... et quo hujus phaenomeni ratio".

2. ff. 21r-25r: Quaestiones ex arithmetica

Inc.: "Quid est quantitas ?"

Des.: "Quaenam est hujus regula ?"

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în carton. Donat de Bánffy György Muzeului Ardelean.

Ms. 335

Sec.XIX ; 84 ff.; in-quarto (24x19 cm)

Philosophiae practicae

Inc.: "Quum philosophia in genere sit scientia de legalitate ...".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ff.2r-5r: *Introductio*

ff.5r-41r: *Primae philosophiae practicae pars sive Jus naturae purum*

ff.42r-84v: *Philosophiae practicae pars secunda. Ethica seu aretologia*

Des.: "... quorum integritas vitae excultique mores exemplo nobis esse possuit in efformando caractere morali".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Legătura originală în carton. Din biblioteca Muzeului Ardelean.

Ms. 2005

Sec.XIX ; 268 ff.(file albe: 108, 148, 204, 266-268) ; in-quarto
(25x20 cm)

Philosophiae theoreticae

Inc.: "Philosophiae theoretica, seu speculativa est scientia de
originaria legalitate mentis humanae ...".

ff.1r-70r: *Pars prima. Logica seu dianeologia*

ff.1r-4r: *Introductio*

ff.4r-49r: *Pars prima. Logica pura*

ff.49r-70r: *Pars II-a. Logica universalis applicata*

ff.71r-147r: *Pars secunda. Philosophiae theoretica seu
metaphysica*

ff.71r-72v: *Introductio*

ff.72v-107v: *Pars prima seu Ontologia*

ff.109r-147r: *Pars secunda seu metaphysica adplicata*

ff.149r-203r: *Pars secunda Philosophiae derivativae sive
philosophia practica*

ff.149r-153r: *Introductio*

ff.153r-203r: *Prima practica philosophiae pars sive jus
naturae*

ff.205r-265v: *Philosophiae practicae pars secunda. Ethica
seu aretologia*

Des.: "...modos exempla nobis esse posius in efformando
charactere morali".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră. Donat de Bánffy György Muzeului Ardelean.

Ms. 2027

Sec. XIX ; 77 ff.(file albe: 70-77) ; in-quarto (26x20 cm)

A philosophianak rövid rajttolatja

Inc.: "Fajdalom szinte kutonségessé lett aza ...".

ff.1r-2v: *Bé vezetés*

ff.3r-46vr: *I Rész. A philosophia theoretica*

ff.47r-65r: *Második Rész. Iselekvő philosophia*

ff.65r-70r: *Harmadik Rész. Azono kérdésneki megfestése mit seménylketekin*

Des.: "... valosügok gondolat melly minda természetnek, mind a hiabatiagnak".

Textul în limba maghiară, scris de mai multe mâini cu cerneală neagră. Donat de Mandel Mór Muzeului Ardelean.

Ms. 3557

Sec. XIX ; 28 ff. ; in-quarto (23x19 cm)

Philosophiára vezető. Ertekezések

Inc.: "A valaki á philosophiától emberi értelmet ...".

ff.1r-28r: *Masodik folytatás*

Des.: "...Vallasunknak erköltsi törvennykő mind nyajunktól szorossan meg kivanják".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate. Din biblioteca Muzeului Ardelean. Pe f. 1r. ex-libris, tampon "Erd. Muz. -Egyl. B. Wesselényi levéltára".

Ms.2123

Sec. XIX ; 70 ff.(file albe: 33-35) ; in-quarto (23x18 cm)

Practica philosophia

Inc.: "A mennyiben minden tarogyak vagy a termeszed ...".

ff.1r-4v: *Be vezetés*

ff.4v-33r: *Első Rész. Közönseges erköltsi philosophia*

ff.36r-70v: *II. Különös erkölcsi philosophia*

Des.: "...alkalmatossa és virtus még nagyobb grad ussanak meg surzésére".

Textul în limba maghiară, scris de mai multe mâini cu cerneală neagră. Lipsește sfârșitul primei părți. Donat de Bánffy György Muzeului Ardelean.

Ms. 4444

Sec. XIX; 12 ff.; in-quarto (20x16 cm)

QUEIROZ, Eca de, **Sofisma egalității**

Inc.: "Păcatul cel mare al democrațiilor moderne...".

Des.: "...împingind usa încet, Isus, care zîmbea, zice copilului: Eată-mă".

Textul în limba română, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 2908/A.f

Sec. XIX; 8 ff.; in-folio (38x12 cm)

Reflexiói az én munkámra

Inc.: "Csodálatosnak látszik előttem az embernek ismeretét a csupa vizsgálódásból ...".

ff.1r-2v: *Közönségesen*

ff.2v-8v: *Különösen*

Des.: "Az én gondolatom szerint mindezek örökös titkoknak fognak maradni, s az ember azok megfejtésének hiányában (...) magát".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră.

Ms. 3614

Sec. XIX; 32 ff; in-octavo (18x12 cm)

Rhetorica

Inc.: "Est ars docens eloquentiae comparandae rationem".

ff.1r-2r: *Quid est rhetorica?*

ff.2r-23r: *Pars I. De elocutione*

ff.23r-32v. *Pars I. De elocutione*

Des.: "Cum autem res describuntur antecedentia".

Textul în limba latină, scris de mai multe mâini cu cerneală neagră. File separate. Se repetă ff. 2r-7r cu 23r-27v.

Ms. 2936

Sec. XIX ; 4 ff. ; in-quarto (24x20 cm)

Á Sipos Ur filosofiai gondottya

Inc.: "Á szabadsagrol valo kérdés á leg kövényesebb ...".

Des.: "... , és semni nem lett á nélkül.s.a.f."

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Însemnări : f. 4v "II. Sipos Pál philosophiai gondolattya. DD 11".

Textul în limba maghiară, cu cerneală neagră. File separate.

Ms. 314

Sec.XIX ; 198 ff.(file albe: 32, 76, 85; paginația original : p.1-62 (1r-31v ff.), p.1-86 (33r-75v ff.), p.1-16 (77r-84v ff.), p. 1-224 (86r-198v ff.)) ; in-quarto (25X20 cm)

SIPOS Pál, Filozofia

Inc.: "Vix ulla hominum actas novarium rerum moliminibus ...".

ff.1r-31v: *Ad praecognoscenda e psychologia empirica annotata*
ff.33r-84v: *Institutiones logicae*
ff.33r-34v: *De indole, objecto et divisione logicae*
ff.35r-75v: *Pars I. Logicae universalis, quae analytica dicitur*
ff.77r-84v: *Pars II-a. Logica applicata*
ff.86r-198v: *Metaphisica*

Des.: "...limites omnis experientiae remota revera dari collegi potest".

Textul în limba latină, cu cerneală neagră.

Ms. 127

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sec. XIX ; 18 ff.; in-quarto (24x20 cm)

SZABÓ András, Preliminare in philosophiam

Inc.: "Limites philosophiae ingressurus, quid in antecessum de ea observanum habes ?"

ff.1r-10r: *Preliminarem in philosophiam*
ff.11r-15r: *Danturne ideae innke ?*
ff.16r-18v: *Noumenon*

Des.: "Ezek utan a Meltosagos Ur kegyes gratiajaba magamat alazatosan ajanlom v.".

Însemnări: f. 18v "M.Fo.hap. es ad."

Textul în limbile latină și maghiară, scris de mai multe mâini cu cerneală neagră. File separate. Achiziționat de la Bernáth Béla de Muzeul Ardelean. Ex-libris tampon "Az Erdélyi Orsz. Múzeum Könyvtára.Kézirattár".

Ms. 2342

Sec. XIX ; 100 ff. ; in-quarto (24x19 cm)

Természeti jussok tudománya

Inc.: "Keprete es neve a esméreti jussok tudomannjanak, ...".

ff.2r-14v: *Jus naturae*

ff.14v-100v: *Első fő rész. Tiszta Része a természeti jus tudományak*

Des.: "... a mikor osztán, soka sora jörvenyes igoszag".

Însemnări : f. 77r "843. Balás Gergelly".

Textul în limba maghiară, scris de mai multe mâini cu cerneală neagră. Legătura originală în carton. Donat de Borbély Samu Muzeului Ardelean. Lipsesc primele și ultimele file.

SECOLUL XX

Ms. 3834

1906 ; 246 ff.(paginația originală p. 1-491 (1r-246r ff.)); in-quarto
(21x16 cm)

SCHWEGLER, Albert, **Histoire de la philosophie en coutour.**
I-ér volume

Inc.: "Fridrich Karl Albert Schwegler naquit le 10 février 1819 à
Michelbach sur la Bibz, ...".

ff.1r-3r: *Table des matieres*

ff.3r-9r: *Préface*

ff.9v-15r: *Idée de l'histoire de philosophie*

ff.15r-16r: *Division*

ff.16r-19v: *Résumé de la philosophie avant Socrate*

ff.19v-245r: *Les plus anciens philosophes jouiques*

ff.19v-21r: *1. Thales*

ff.21r-22r: *2. Anaximandre*

ff.22r-22v: *3. Anaximenes*

ff.22v: *4. Regard en arriere*

ff.22v-27r: *5. Le Phytagorisme*

ff.27r-33v: *6. Les Eléates*

ff.33v-39r: *7. Heraclite*

ff.39r-42r: *8. Empedocles*

ff.42r-46r: *9. L'Atomistique*

ff.46r-50v: *10. Anaxagoras*

- ff.50v-64r: 11. *La sophistique*
ff.64r-84v: 12. *Socrate*
ff.84v-92v: 13. *Les Socraticiens imparfaits*
ff.92v-147r: 14. *Platon*
ff.147r-147v: 15. *L'ancienne Académie*
ff.148r-194v: 16. *Aristotele*
ff.194v-206r: 17. *Le Stoicisme*
ff.206r-211r: 18. *L'Epicureisme*
ff.211r-217r: 19. *Le Scepticisme et la Nouvelle Académie*
ff.217r-220v: 20. *Les Romains*
ff.220v-227r: 21. *Le Nouveau Platonisme*
ff.227r-245r: 22. *Le Christianisme et la Philosophie du Moyen-
Age*
ff.245v-246r: *Table des Matiers*

Des.: "... de l'ancienne église et elle devenait alors l'adversaire le plus violent de l'esprit meilleur réveillé du temps moderne".

Însemnări : f. 1r "Consencé vendredi 17/2 février 1906 Bucarest
Scoala Centrală", "A.S.Vasulescu 1906 aprilie 18/1
marti Bucuresti nr.1934 b1 ", "Nouvelle édition. Revue
et complétée par Phillippe Reclam Junior".
f. 245r "Consencé le 17 février 1906, fini le 14 avril
1906".

Textul în limba franceză, cu cerneal violet și neagră. Legătura originală în pânză.

Ms.4833/I

1906 ; 196 ff.(paginația originală p.1-392 (1r-196v ff.)); in-quarto
(21x16 cm)

**SCHWEGLER, Albert, Histoire de la philosophie, II-ème
partie. Transition á la philosophie
moderne**

Inc.: "Un moyen principal de ce chengement de l'esprit du
temps, ...".

ff.2r-12v: 23. *Transition á la philosophie moderne*

ff.12v-22r: 24. *Cartesius*

ff.22r-26v: 25. *Genliux et Malenbranche*

ff.26v-35r: 26. *Spinoza*

ff.35r-37r: 27. *Idéalisme et Réalisme*

ff.37r-39v: 28. *Hobbes*

ff.39v-45r: 29. *Locke*

ff.45r-48r: 30. *Hume*

ff.48r-50r: 31. *Condillac*

ff.50r-51v: 32. *Helvetius*

ff.51v-59r: 33. *L'éclaircissement français et le Matérialisme*

ff.59r-70v: 34. *Leibniz*

ff.70v-72v: 35. *Berkeley*

ff.72v-78v: 36. *Wolff*

ff.78v-81v: 37. *L'éclaircissement Allemand*

ff.81v-88v: 38. *Transition sur Kant*

ff.88v-128r: 39. *Kant*

ff.128r-132r: 40. *Transition sur la philosophie après Kant*
ff.132r-141v: 41. *Jacobi*
ff.141v-172v: 42. *Fichte*
ff.172v-185v: 43. *Herbart*
ff.175v-195v: 44. *Schelling*
ff.196r-196v: *Table des Matières*

Des.: "...de la nature organique et anorganique doit être indiqué".

Însemnări : f. 1r "A.S.Vasulescu 1906 mai 14/27 duminică
Bucuresti nr. 1934 b2".
f. 95v "Continuator au III-ème volume".
f. 196v "Comencé le 16 avril 1906. Fini, lundi 8 mai
1906 Galatz".

Textul în limba franceză, cu cerneală neagră. Legătura originală în pânză.

Ms. 4833/II

1906 ; 97 ff. (paginația originală p.1-194 (1r-97v ff.)); in-quarto
(21x16 cm)

**SCHWEGLER, Albert, Histoire de la philosophie, III-ème
volume. Continuation de la philosophie
moderne de Schelling á la fin**

Inc.: "1) La nature organique déduit Schelling ainsi : ...".

ff.1r-30v: 44. *Schelling (continuation)*
ff.30v-38r: 45. *Transition á Hegel*
ff.38r-67r: 46. *Hegel*
ff.67r-68v: 47. *Schleiermacher*
ff.68v-70r: 48. *Beneke*
ff.70v-73r: 49. *Le Positivisme*
ff.73r-85v: 50. *Schopenhauer*
ff.86r-86v: 51. *Le Materialisme*
ff.87r-90r: 52. *Fechner*
ff.90r-91v: 53. *Lotze*
ff.91r-94v: 54. *Hartman*
ff.94v-97v: 55. *Wundt*

Des.: "...que le buts humaines morales, dans laquelle enfin se dissolue le particulier, ne disparaissent jamais".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Însemnări : f. 1r "A.S.Vasulescu 1906 mai 26/6 miercuri
Bucuresti nr. 1934 b3" , "Leipzig, Reclam junior".
f. 97v "Deo Gratias ! Galatz, le 22/4 mai 1906".

Textul în limba franceză, cu cerneală neagră. Legătura originală în carton.

Ms. 4181

Sec. XX ; 9 ff. (paginația autorului p.1-9 (1r-9r ff.)); in-quarto (24 x 17 cm)

**IEȘAN, Alexandru, Pe marginea unei dizertații asupra
concepției pesimiste a lui Eminescu**

Inc.: "Comparând concepția pesimistă a lui Schopenhauer cu ideile asemănătoare din opera lui Eminescu, ...".

Des.: "..., arhetip grandios din care generațiile pot continua să-și derive inspirațiile".

Însemnări : f. 1r "Nu s'a valorificat până acum – după câte știu – studiul lui I. Pătrășcoiu. Sântem cu atât mai mulțumiți că valorificarea aceasta vine acum din partea competenței d-lui prof. Al. Ieșanu și regretăm doar faptul că articolul acesta merită a fi (...) nostru închinat lui Eminescu, apare – nu din vina noastră – abia acum."

Textul în limba română, cu cerneală albastru-verzui. File separate. Pe f. 1r două ex-libris tampon "Leca Moraru" și "Revista Făt-Frumos".

Ms. 5327

Sec. XX ; 7 ff. ; in-quarto (21x17 cm)

SPERANȚIA, Eugeniu, Mișcarea filosofică românească

Inc.: "Preocupările filosofice datează la români de vreme destul de îndelungată..."

Des.: "... literatura noastră filosofică se va înfățișa lumii cu multă cinste".

Însemnări : f. 7v "Kersztury".

Textul în limba română, cu cerneală neagră. File separate.
Donat in 1985 U Cluj / Central University Library Cluj

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

ALBU, Nicolae, **Istoria învățământului românesc din Transilvania până la 1800**, Blaj, 1944.

*** **Antologia gândirii românești secolele XV – XIX**, București, 1967.

*** **Aspecte ale gândirii filosofice și sociale în Transilvania**, Cluj-Napoca, 1992.

AVRAM, Mircea, **Catalogul manuscriselor literare: Bibliotecă "Astra" Sibiu**, Sibiu, 1971.

BAGDASAR, N., **Istoria filosofiei românești**, București, 1941.

BANCIU, Axente, **Studentii academici din Cluj de acum un veac**, în: *Anuarul institutului de istorie națională*, 1943-1944, IX, p.477-498. BCU Cluj / Central University Library Cluj

BARBU, Daniel, **Manuscrise bizantine în colecțiile din România**, București, 1984.

BĂRNUȚIU, Simion, **Estetica**, București, 1972.

BENKÖ, S., **Societăți culturale din prima jumătate a sec.XIX și rolul lor în formarea intelectualității burgheze**, în: *Studii și cercetări de istorie*, 1957, VIII, nr.1-4, p.143-145.

BIANU, I., CARACAȘ, R., NICOLĂIASA, G., **Catalogul manuscriselor românești, vol.I-III**, București, 1907-1931.

BRĂTULESCU, Victor, **Miniaturi și manuscrise din Muzeul de Artă religioasă**, București, 1939.

*** **Catalogue général des manuscrits latins, vol. I-VII**, Paris, 1939-1988.

COLLINSON, Diané, **Mic dicționar al filosofiei occidentale**, București, 1995.

- DUȚU, Alexandru, **Coordonate ale culturii românești în secolul XVIII**, București, 1968.
- GÁL Kelemen, **A Kolozsvári unitárius kollégium Története (1568-1900)**, Vol. I-II, București, 1935.
- GRAESSE, J. G. Th., **Orbis latinus**, Berlin, 1909.
- *** **Guida a una descrizione uniforme dei manoscritti e al loro censimento**, Roma, 1990
- HÁJOS J., **Idei precarteziene despre suflet la cărturari transilvăneni**, în: *Revista de filosofie*, tom 13, 1966, nr.1, p.75-88.
- HÁJOS J., **Köteles Sámuel**, București, 1969.
- HÁJOS J., **Wolff și wolffienii**, în: *Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Philosophia*, 1978, nr. 2, p. 12-23.
- ILIESCU, Ion, **Geneza ideilor estetice în cultura românească (secolele XVI – XIX)**, Timișoara, 1972
- ILIESCU, Ion, **Problema izvoarelor nevalorificate pentru istoria filosofiei românești**, în: *Revista de filosofie*, tom 20, 1973, nr. 12, p.1433-1438.
- *** **Istoria filosofiei românești**, vol. I-II, București, 1972-1980.
- *** **Istoria gândirii sociale și filosofice din România: ghid bibliografic**, Iași, 1971.
- *** **Istoria gândirii sociale și filosofice în România**, București, s.a.
- JAKÓ Klára, **Erdélyi könyvesházak**, vol. I-II, Szeged, 1991.
- JAKÓ Zsigmond, **Philobiblon transilvan**, București, 1977.
- MUSCĂ, Vasile, **Introducere istorică în filosofie**, Cluj-Napoca, 1996.
- PANAITESCU, P.P., **Manuscrise slave din biblioteca Academiei R.P.R.**, București, 1959.
- PĂLTĂNEA, Paul, **Catalogul manuscriselor și scrisorilor din Biblioteca "V.A.Urechia"**, Galați, 1979.

POPOVICI, D., Literatura română în epoca "luminării", Cluj, 1938-1939.

PROTOPOPESCU, Lucia, Contribuții la istoria învățământului din Transilvania 1774-1805, București, 1966.

SUCIU, Coriolan, Dicționar istoric al localităților din Transilvania, s.l., s.a.

ȘTREMPEL, Gabriel, Catalogul manuscriselor românești, vol. I-IV, București, 1972-1992.

ȘTREMPEL, G., MOISIL, Fl., STOIANOVICI, L., Catalogul manuscriselor românești, vol. IV, București, 1967.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ABSTRACT

The Special Collections Department of the "Lucian Blaga" Central University Library holds a valuable collection of manuscripts whose content reflects the ideas of several fields of culture and scientific activity.

This collection has 146 philosophical manuscripts which address issues of universal philosophy, the history of philosophy, logic, metaphysics, ethics, rhetoric, aesthetics, psychology and anthropology and mirrors the interest in these fields of Transylvanian intellectual life.

The subjects of these manuscripts is characteristic to the history of European philosophical thought; it marks the passing on from the religious worldview specific to the epoch, to a secular vision which appears with humanism, until the assertion of rationalism in thinking.

European humanist ideas placed man in the centre of culture, not the Divinity. This new, predominantly lay culture aimed at the historical continuation of the spiritual tradition of the Ancient World. Heraclitus, Democritus, Epicurus, Plato and Aristotle were the most widely read ancient Greek philosophers in that period. Manuscript nr.336 which contains the ideas of the humanist Enyedi about the concepts of Heraclitus and Democritus is relevant in this respect, and manuscript nr.1880, too, which is a course of Aristotelian philosophy. The interest of Transylvanian intellectuals in the free development of human personality can also be seen in manuscript nr.1883, on the logic of Duns Scotus, the philosopher who drew a clear

distinction between theology and philosophy, and in manuscript nr.3075, observations on Cartesian meditations about the certainty of man being a thinking creature.

The ideas of Enlightenment were spread in 18th century Transylvania in their moderate, wolffian version. Several manuscripts prove this: manuscripts of logic (nr.1317, 3606, 3573, etc.), metaphysics (nr.3201, 402, 3606, 2409) and natural philosophy (nr.1318). These were used as schoolbooks. Wolffian ideas were taught in Cluj in Protestant Colleges even before 1777 by Professor Sámuel Pataki and then by his disciple, Sámuel Verestói (manuscript nr.3601).

The writings of the Hungarian Aranka György (a number of 24 manuscripts) hold a special place in the collection of philosophical manuscripts. He was the organiser of Hungarian scientific life in Transylvania and the founder of the Transylvanian Hungarian Society for the Cultivation of Language.

The interest in the ideas of French materialism is shown by manuscript nr. 1797, a translation of the system of nature of Helvétius, and ms. nr. 1698, on the thoughts of Diderot.

In the most important cultural centres of Transylvania (Cluj, Aiud, Târgu Mureş) there were confrontations of ideas in works destined to high school and university education. Some of these works are original productions, some are translations of the philosophical concepts of German classicism (Kant, Krug, Fichte, Schelling). Aranka György was Kantian at the beginning and organised public discussions on Kantian themes within the Transylvanian Hungarian Society for the Cultivation of Language.

In Transylvania there was also a trend of Kantian criticism. Sámuel Köteles, Professor at the Reformed College in Târgu Mureş was one of the supporters of Kantian theories; he

translated some of Kant's writings. Copies of his courses are held in our library, too. Ms. nr. 1611 is his course in logic, written after the Kantian model; ms. nr. 1551 is his course on moral philosophy which draws upon the positive aspects of Kantian ethics.

Most of the manuscripts were written by Hungarian intellectuals in Transylvania.

The oldest Romanian philosophical manuscript is Basiliu Papp's course noted by one of his students, Avraham Brancoviciu. Courses of metaphysics, ethics, aesthetics and psychology taught by Simion Bărnuțiu taken down by his student Ales. Barbu Brandia (ms. nr. 4455, 4451, 4599, 4454) are also there. Ms. nr.4455 entitled **Chestiuni de metafizică, estetică și etică (Issues of Metaphysics, Aesthetics and Ethics)** systemises the entire course of aesthetics by Simion Bărnuțiu.

At the founding of university level colleges, libraries were also created to collect manuscripts and printings necessary for the educational process. These libraries had various methods of collection development. For example, it was the obligation of every student studying abroad, in European universities, to bring a certain number of books. Also, every student leaving college had to donate one or two volumes, valuable instruments in intellectual work, to the college library.

Most of the philosophical manuscripts are lecture notes, from the Unitarian College (ms. nr. 2331, 2662) and the Reformed College (ms. nr. 2997, 1325, 1858) in Cluj, the Reformed College in Târgu Mureș (ms. nr. 847, 878, 1611), schools in Sibiu and Aiud.

A great number (45) of the philosophical manuscripts held in the Special Collections come from the holdings of the

Transylvanian Museum Society Library, which was founded by the unification of certain private libraries.

From a chronological point of view, the number of philosophical manuscripts increases in function of the development of philosophical education. We have only four manuscripts from the 17th century, whereas there are 37 from the 18th, and 92 from the 19th century. With the flourishing of printing, publications gradually replaced manuscripts and reached an increasing number of intellectuals. At the end of the 19th century the role of manuscripts in education becomes less important. The Library has only one manuscript dating from the 20th century, a three-volume work consisting of a history of philosophy, a dissertation and a lecture.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Translated by Zsizsmann Eva

INDICE GENERAL

A

- Agropolis v. Târgu Mureş
Aiud VI, VIII, 186, 187
Alba 9
Albae Regali v. Alba
Alezander Jos. v. Alexander Jozsef
Alexander Jozsef 62
Alvinczi (baron de) 11
Anaxagoras 173
Anaximandros v. Anaximandros
Anaximandros 173
Anaximenes 173
Anton (sfânt) 7
Apáffi Mihály v. Apáfi Mihály
Apáfi Mihály 9
Apollo 14, 83
Aranka György VI, VII, 75, 84, 85,
90, 94, 95, 96, 99, 100, 104, 128,
129, 130, 131, 132, 134, 135, 136,
137, 138, 139, 140, 141, 142, 143,
144, 151, 152, 159, 186
D'Argent v. Argentus J.
Argentus J. 34, 35, 36
Aries v. Arius
Arius 76
Aristotel V, 16, 70, 174, 185
Augustinus, Aurelius 22
- B
- Balás Gegelly 172
Balintit G.G. 61
- Bánffi Alexander 25
Bánffi Dénes 62
Bánffi György 10, 48, 106, 110,
112, 113, 117, 164, 166, 168
Barabás Aloysius 47
Báthory, David 154
Batory, Davidies v. Báthory David
Bautzen 38
Bautzeni v. Bautzen
Bărnuțiu, Simion VII, 146, 187
Benke Josepha 151
Benke Moseq. 151
Berkeley, George 175
Berlin 37
Bernáth Béla 172
Bethlen Dániel 96
Bethlen Elek 134
Bethlen György 21
Bethlen János 134
Bethlen Zsigmond 125
Bodor János 119, 120
Borbély Sámuel 64, 71, 155, 156,
172
Bradecker Joseph 118, 119
Brancoviciu, A. 126, 187
Brandenburg 33
Brandia, Ales. Barbu VII, 146, 147,
148, 187
Brânza, Ales. v. Brandia, Ales.
Barbu
Brebanu, Avraham VII, 126

Brill (baron) 34
București V, 174, 176, 177

C

Caesar, Caius Julius 13, 35, 58
Cartesius v. Descartes, René
Cibinii v. Sibiu
Cicero, Marcus Tullius 29, 58
Claubergius, Johannes 24, 26
Claudiopolis v. Cluj
Cluj V, VI, VIII, 29, 59, 81, 94, 96,
107, 101, 121, 124, 186, 187
Condillac, Etienne Bonot de 175

D

Democrit V, 185
Descartes, René 24, 175
Dessau 38
Diderot, Denis VI, 26, 186
Döbrentei Lajos 124
Dobrowsky Vilma 122
Domokos Páp 26
Dresda 38
Duns Scotus 6, 185

E

Eminescu, Mihai 178
Empedocle 173
Enedyi V, 185
Epicur V, 185
Erasmus, Desiderius 150
Esterházy Ales. 62
Esterházy Dénes 62
Esterházy Georgium 62
Esterházy Michael 60

Esterházy Pál Sintor Gyorgyus 61
Esterházy Pius I 62
Eugen de Savoia 9
Eugenii (principe) v. Eugen de
Savoia

F

Fatvus Kedves 83
Fazakas Joseph 109
Fechner G. Th. 177
Fekete Antoniu 62
Fekete Joseph 61
Ferenczi L. 120
Ferenczi Márton 46
Fichte, Johann Gottlieb VII, 90, 104,
176, 186
Francesco (Sancto Patri) 7
Furály Gábor 73

G

Gabriel (arhanghelul) 61
Gái Miklós 91
Galați 176, 177
Galatz v. Galați
Gálfalor Mosis 57
Gergely Józef 118
Gergely Sámuel 117
Gegö Adolph 47
Genliucx, Arnold 175
Golescu, D.G. 127
Görlitz 38
Gotter (baron) 34
Gotz Michael 65
Gratz v. Graz
Graz 36
Gyarjás Francisc 80

Gyarmatti József 47
Gyulay Lajos 124

H

Hapiffl (Academia) 12
Hartmann, Eduard von 90, 91, 177
Hegel, Georg Wilhelm 177
Hévélius, Claude Adrien VI, 44, 46,
175, 186
Henning 39, 41, 43, 70
Heraclit V, 173, 185
Herbart, Johann Friedrich 176
Herberger Béla 72
Hercule 75, 76
Herder, Johann Gottfried 78, 79,
152
Hobbes, Thomas 175
Horatius Flaccus Quintus 34, 88,
122
Horváth Károly P. 58
Hume, David 95, 175

I

Icones Emeric 61
Ieșan, Alexandru 178
Ifinos Lajos 156
Intze Daniel 154
Ioan (sfântul) 13
Iustinus 99

J

Jacobi, Moritz Hermann J. 176
Jankovich László 73, 111, 113, 151
Jónas Sándor 46
Joó Sámuel 14

Josephus 47
Jóssenbrug (baron) 37
Justinus v. Iustinus

K

Kant, Immanuel VII, 90, 92, 150,
175, 176, 186, 187
Katso Michael 87
Kelemen Lajos 58, 77
Kemény Katalin 103
Kemény Miklós 93, 95
Kemény Pál 103
Kemény Sámuel 90, 110
Kenyeres A. 64
Király Joseph 32
Keresztes Mathé 80
Klarke 45, 95
Kolozsv v. Cluj
Kolozsvári Pál 15, 16
Komán Arony 122
Körös Emeric 60
Korosini v. 89
Köteles Antal 85
Köteles Sámuel VII, 85, 86, 87, 93,
96, 97, 186
Kozma Ferentz 81
Kozma Zoltán 23
Krug VII, 186
Kun Dániel 7, 16

L

La Bruyere, Jean de 127
La Háye 26
László Gyula 42, 43, 70
Lészfalva 82
Leibniz, Gottfried Wilhelm 27, 175

Leipzig 177

Leontiu (episcop) 22

Leopold I (împărat) 9

Locke, John 175

Lokody Géza 161

Lomes 46

Lotze, Rudolph Hermann 177

Lucilius, Caius 95, 141, 142, 159

Luther, Martin 11

M

Magyar Pál 122

Magno Varadinensi v. Oradea

Majsa 16

Mándel Mór 109, 119, 166

Maros Vásárhely v. Târgu Mureș

Marosan V. 13

Marshal Broglio 35, 38

Matei Corvin 9

Mathias Corvin v. Matei Corvin

Márton Sz. v. Szillagy Márton

Maupertuis, P.L.M. 34, 36

Medgyesi Pál 89

Mészöly András 111

Mészöly Gedéone 122

Michelbach 173

Mikó Imre 116

Moraru, Leca 178

Moysfalvae v. Majsa

N

Nagy Ferencz 161

Nagy József 9, 141

Nagy Lajos 38

Nemes János 122, 141

Nusebaum Jenő 27

O

Odorheiu Secuiesc VIII, 107

Oradea VIII, 119

Q

Queiroz, Eca de 168

P

Pákei József 58, 59

Pálfi Joannes 53, 54

Pálffy Mihály 53, 57

Papp Basiliu VII, 126, 187

Pataki Moses VI, 55, 186

Pătrășcoiu I. 178

Pesen 78

Petrus János 15

Phaeton 66

Platon V, 75, 174, 185

Poleretzky Ernest 120, 121

Polonia 6, 35

Polonys v. Polonia

Porphyriam 19

Prado, Andreas 61

Prado, P. 61

Potsdam 37, 38

Pytagora 42

R

Raiman Hermann Sámuel 111

Ramocsahaky, Bernard 6

Rassfeld, Lambert 4

Reclam, Phillipp 174, 177

Rettegi Sándor 50, 55, 83, 85
Rhenus 36
Rhinocetti (baron) 37
Roelii, Al. v. Roelius, Alexander
Roelius, Alexander 7, 8
Roma 11
Romae v. Roma
Rottemburg 34
Rozmann Izsák 107, 150
Ruppiu 37

S

Saint Souci 33, 37
Sand Sousi v. Saint Souci
Schelling, Friedrich Wilhelm von VII,
90, 176, 177, 186
Schleiermacher 177
Schopenhauer, Arthur 177, 178
Schwegler, Albert 173, 175, 176
Scoti v. Duns Scotus
Sebestyén József 74
Selesiae (mitropolie) 28
Sellyes Michael 115
Seneca, Lucius Annaeus 141, 151,
159
Severin (baron) 36
Sibiu VIII, 9, 128, 187
Sic 8, 28, 29, 30
Simón Isztvan 62
Sipos Pál 104, 170
Socrate 173, 174
Sombori József 107
Speranția, Eugen 179
Spinoza, Baruch 175
Still 34
Szabó A. 171
Szabó Zsigmond 81

Szász Károly 125
Szathmári György 25
Szék v. Sic
Szekely Katona 79, 80
Szekely Mosis 59
Szent Gabriel v. Gabriel (arhangel)
Szent István v. Ștefan (sfântul)
Szent János v. Ioan (sfântul)
Szilagyi D. 101
Szillagy Francisc 81, 94, 96, 101
Szillagy Márton 94, 101
Sztarosza Simeon 119
Sztripszky 90

Ș

Ștefan (sfântul) 187

T

Târgu Mureș VI, VII, VIII, 30, 85,
102, 104, 109, 116, 186, 187
Teleki Adam 29, 30
Teleki Dominic 30
Teleki László 8, 30
Teleki Pál 8
Teleki, Paulus v. Teleki Pál
Thales din Milet 173
Theresiano (regia) 48
Timpus Mathias 1, 3
Tsegeri Thomas T. 13

U

Udvarhely v. Odorheiu Secuiesc
Uratflaviae 28
Urhoz Antal 83

V

Valyi Pál 87
Vasulescu, A.S. 174, 176, 177
Velicsányi Andreas 16
Verestói György VI, 25, 27, 186
Vetses Gyrgy 10
Villiers 38
Volf v. Wolff, Chr.
Voltaire, François Marie Arouet 34,
36, 37

W

Wass, Ottiliae 26
Wesselenyi, B. 167
Westphalia (mănăstire) 3
Wolff, Christian 28, 37, 175
Wundt, Wilhelm 177

Z BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zichy, Hippolit I. 121
Zigesben, S. 78
Zsombori József 99, 100

CUPRINS

Cuvânt introductiv.....	V
Catalogul manuscriselor filosofice. Sec. XVII-XX.....	1
Bibliografie generală.....	181
Abstract.....	185
Indice general.....	189

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Sectorul de multiplicare

Biblioteca Centrală Unversitară

“Lucian Blaga”, Cluj-Napoca

1999